

Ukraina ja sen taloussuhteet Suomen kanssa

Sisältö

I) Ukraina vuonna 2018	2-79
II) Suomen ja Ukrainan väliset taloussuhteet	80-99
III) Suomen ja Ukrainan diplomaattisuhteitten alku 100 vuotta sitten	100

Kari Liuhto

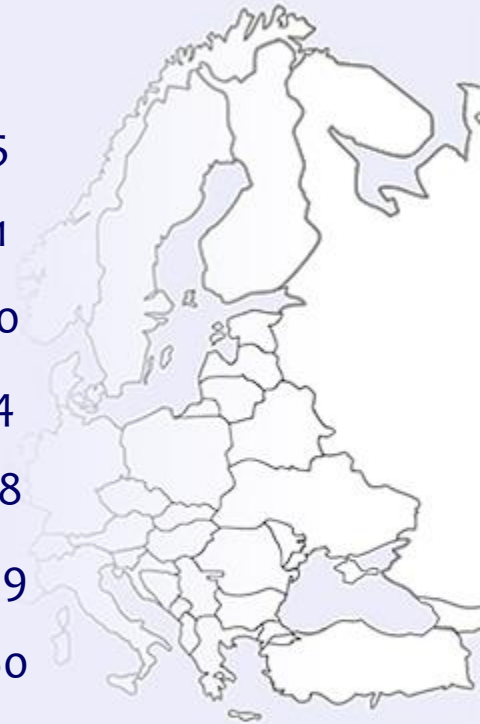
Professori, johtaja, Pan-Eurooppa Instituutti, Turun yliopisto

Email: Kari.Liuhto@utu.fi

Turku, 7.11.2018

I) Ukraina vuonna 2018

1) Alue	3-6
2) Väestö	7-15
3) Poliittinen järjestelmä	16-21
4) Kansantalous	22-30
5) Vähittäiskauppa	31-34
6) Liike-elämä	35-38
7) Maatalous	39-49
8) Energiatalous	50-60
9) Sotilasmenot	61-63
10) Ulkoiset taloussuhteet	64-79

1) Alue

Pinta-alaltaan Ukraina on Euroopan 3. suurin valtio Venäjän ja Ranskan jälkeen. Ukraina on pinta-alaltaan liki 2 kertaa Suomea suurempi. Ukrainalla on 7 rajanaapuria (aakkosjärjestyksessä): Moldova, Puola, Romania, Slovakia, Unkari, Valko-Venäjä ja Venäjä. Etäisyys Ukrainan koillisrajalta Moskovaan on alle 600 km, mikä kenties voi selittää sen, miksi Venäjä pyrkii estämään Ukrainan liittymisen Natoon.

1) Ukrainan liikenneinfrastruktuuri

Etäisyys Ukrainan itä- ja länsirajan välillä on pidempi kuin Kiovan ja Helsingin välillä. Kiova sijaitsee länneämpänä kuin Ilomantsi. Lähde: <http://www.nationsonline.org/oneworld/map/ukraine-political-map.htm>

1) Ukrainan alueet

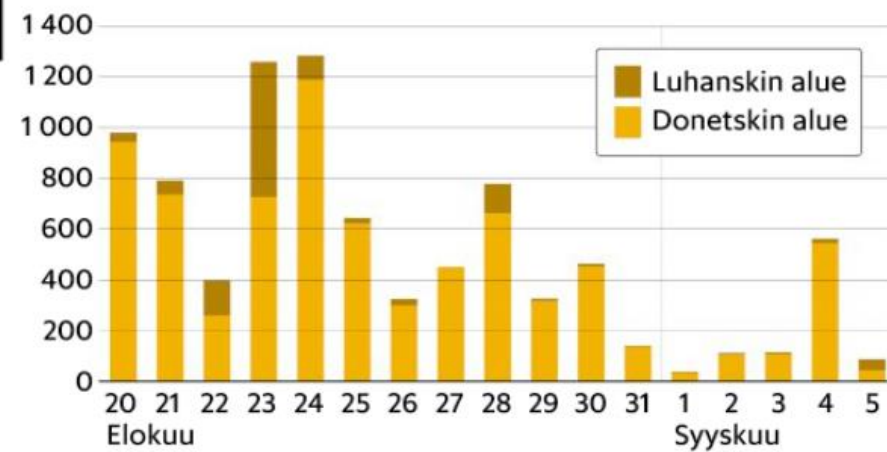
Ukraina jakautuu 24 alueeseen, 1 autonomiseen tasavaltaan (Krim) ja 2 alueellisen statuksen saaneeseen kaupunkiin (Kiovaan ja Sevastopoliin). Venäjä on laittomasti liittänyt itseensä Krimin niemimaan, ml. Sevastopolin. Kansainvälinen yhteisö ei ole tunnustanut Krimin eikä Sevastopolin liittämistä Venäjään. Sotaisuudet ovat jatkuneet Donetskin ja Luhanskin alueella jo yli 4 vuotta.

1) Ukrainan itäinen konfliktialue

Yli 2 000 tulitaukorikkomusta viikossa

Tulitaukoloukkaukset 20.8–5.9.2018

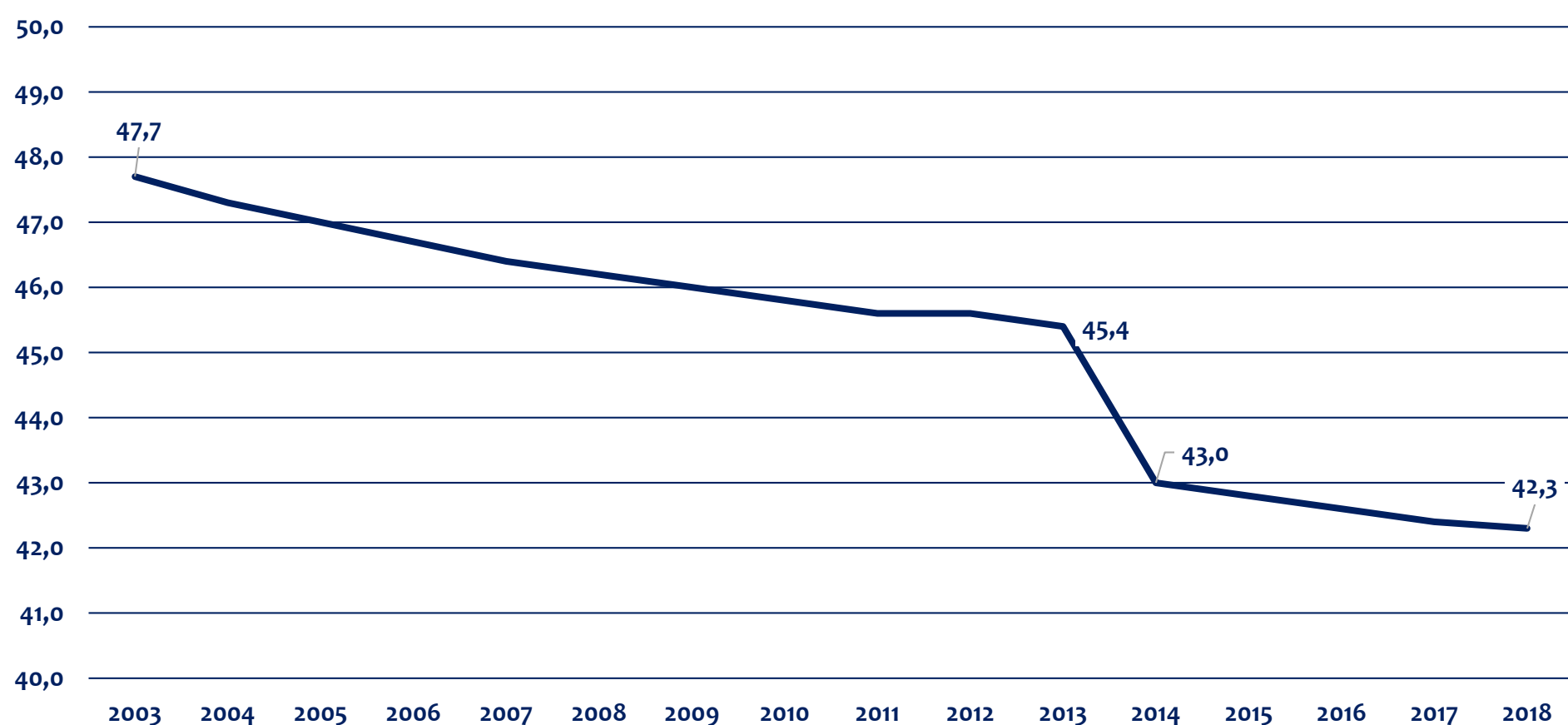
Vain pari prosenttia Ukrainan pinta-alasta on separatistien hallussa.
Tulitaukoloukkaukset ovat päivittäisiä.

Lähde: Helsingin Sanomat
21.9.2018

2) Väestö

2) Ukrainan väestökehitys (miljoonaa)

Ukraina on Euroopan 7. väkirikkain valtio Venäjän, Saksan, Ranskan, Iso-Britannian, Italian ja Espanjan jälkeen. Ukrainan väkiluku on tippunut vuodesta 2003 Suomen väkiluvun verran eli liki 5,5 miljoonalla. Vuodesta 2014 lähtien tilastot eivät sisällä Krimin ja Sevastopolin väkilukua. Vuonna 2013 niissä asui liki 2,4 miljoonaa henkilöä eli enemmän kuin mitä Latviassa asuu ihmisiä. Noin 78% Ukrainan väestöstä on etnisesti ukrainalaisia. Etnisten venäläisten osuus on 17%.

2) Väestö alueittain elokuussa 2018

Ukraina	42,3 (miljoonaa)	Osuus (%)
Vinnytsyan alue	1,6	4
Volynin alue	1,0	2
Dnipropetrovskin alue	3,2	8
Donetskin alue	4,2	10
Zhytomyrin alue	1,2	3
Zakarpattyan alue	1,3	3
Zaporizhzhyan alue	1,7	4
Ivano-Frankivskin alue	1,4	3
Kiovan alue	1,8	4
Kirovohradin alue	1,0	2
Luhanskin alue	2,2	5
Lvivin alue	2,5	6
Mykolayivin alue	1,1	3
Odessan alue	2,4	6
Poltavan alue	1,4	3
Rivnen alue	1,2	3
Sumyn alue	1,1	3
Ternopilin alue	1,0	2
Harkovan alue (Kharkivin alue)	2,7	6
Khersonin alue	1,0	2
Khmelnytskiyn alue	1,3	3
Cherkasyn alue	1,2	3
Chernivtsin alue	0,9	2
Chernihivin alue	1,0	2
Kiovan kaupunki	2,9	7

Taulukoon ei ole huomioitu Krimin eikä Sevastopolin väkilukua.

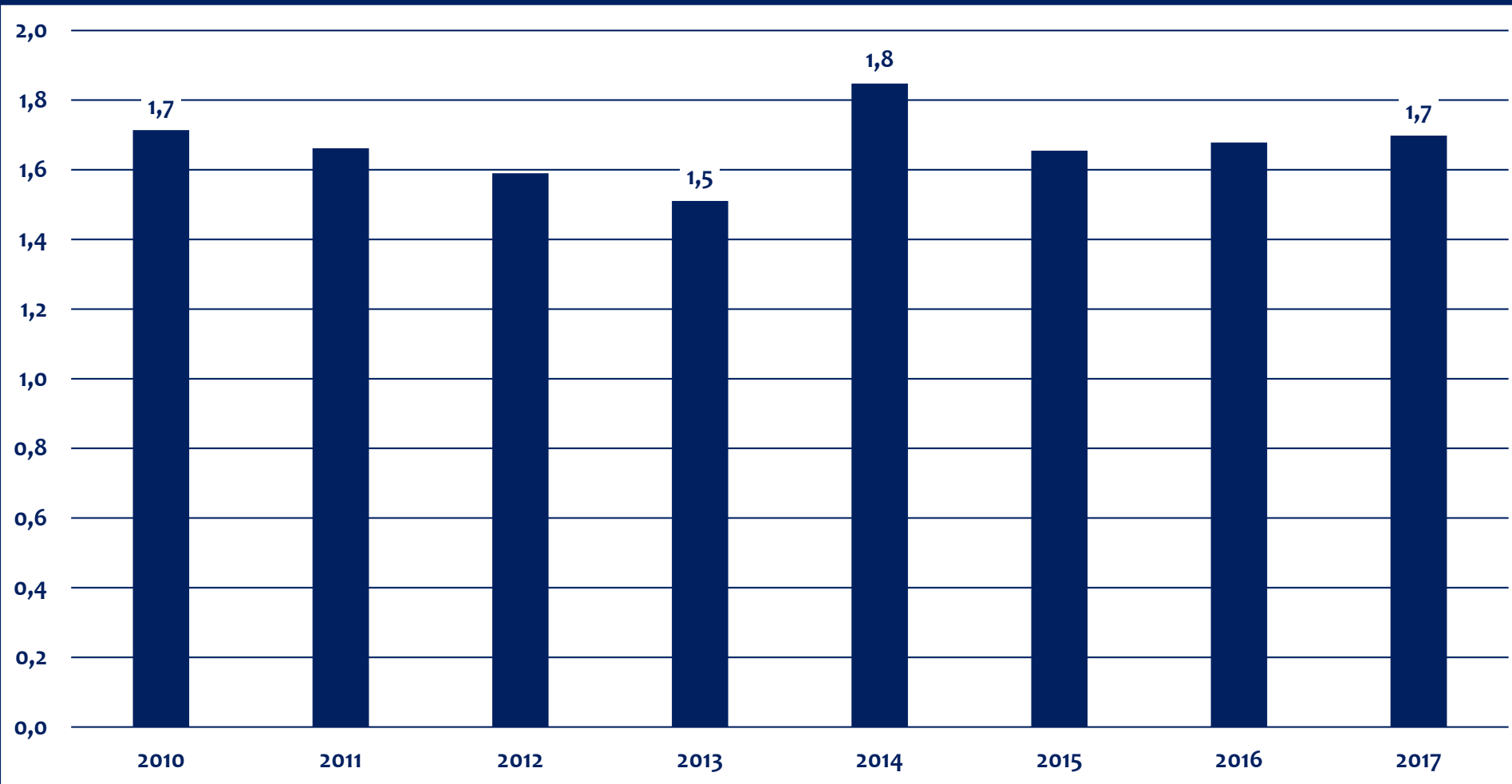
Lähde: Ukrainan
tilastokeskus

2) Ulkomailla asuvat ukrainalaiset – 7 merkittävintä valtiota

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Italia	132,718	134,351	150,527	171,586	180,121	191,725	219,050	226,060	230,728
Saksa	126,960	126,233	125,617	124,293	123,341	123,341	122,355	127,942	133,774
Tshekki	126,721	131,921	131,932	124,281	118,932	112,549	105,138	104,156	105,614
USA	117,304	118,222	112,253	113,262	114,481	109,444	108,163	95,860	94,711
Espanja	78,365	81,576	82,285	83,268	84,402	84,081	81,802	84,127	90,763
Portugali	39,480	52,494	52,293	49,505	48,022	44,074	41,091	37,852	35,779
Turkki	1,930	2,099	3,291	3,291	4,735	6,985	9,723	12,936	17,135

Useiden miljoonien ukrainalaisten arvellaan työskentelevät ulkomailla. Esimerkiksi Puolassa asuu ja työskentelee huomattava määrä ukrainalaisia, vaikka edellä oleva taulukko ei sitä osoitakaan.

2) Työttömien lukumäärän muutos (miljoonaa – ILO-menetelmä)

Työttömien lukumäärä (ILO-menetelmä) on säilynyt melko tasaisena koko tämän vuosikymmenen ajan. Rekisteröityneiden työttömien määrä on huomattavasti pienempi – heinäkuussa 2018 alle 0,3 miljoonaa.

ILO = International Labour Organization

2) Työttömät alueittain (tuhansia – ILO-menetelmä)

	2009	2013	2017
Koko Ukraina	1958,8	1576,5	1698,0
Vinnytsyan alue	82,6	64,4	76,5
Volynin alue	44,5	37,9	52,1
Dnipropetrovskin alue	129,4	106,8	129,2
Donetskin alue	205,6	165,6	125,3
Zhytomyrin alue	66,6	56,8	62,0
Zakarpattyan alue	57,9	45,6	58,2
Zaporizhzhyan alue	73,0	57,7	86,2
Ivano-Frankivskin alue	51,8	43,8	51,9
Kiovan alue	66,2	49,4	51,9
Kirovohradin alue	47,6	37,0	52,6
Luhanskin alue	85,4	66,3	58,3
Lvivin alue	100,5	84,3	85,8
Mykolayivin alue	54,8	42,6	56,3
Odessan alue	75,3	59,5	77,2
Poltavan alue	73,9	57,7	78,3
Rivnen alue	66,9	51,4	60,1
Sumyn alue	62,2	42,8	48,0
Ternopilin alue	53,8	46,2	53,9
Harkovan alue	105,5	87,8	80,4
Khersonin alue	51,1	44,4	55,0
Khmelnyskiyn alue	61,1	49,9	50,2
Cherkasyn alue	68,1	55,2	59,2
Chernivtsin alue	38,9	31,4	34,8
Chernihivin alue	60,2	48,4	53,5
Kiovan kaupunki	96,5	77,5	101,1

Työttömien määrä on kasvanut vuodesta 2013. Yleistä työttömyyden kasvua huolestuttavampaa on työttömyyden lisääntyminen Ukrainan talouden sydämessä eli Kiovan kaupungissa.

Lähde:
Ukrainan
tilastokeskus

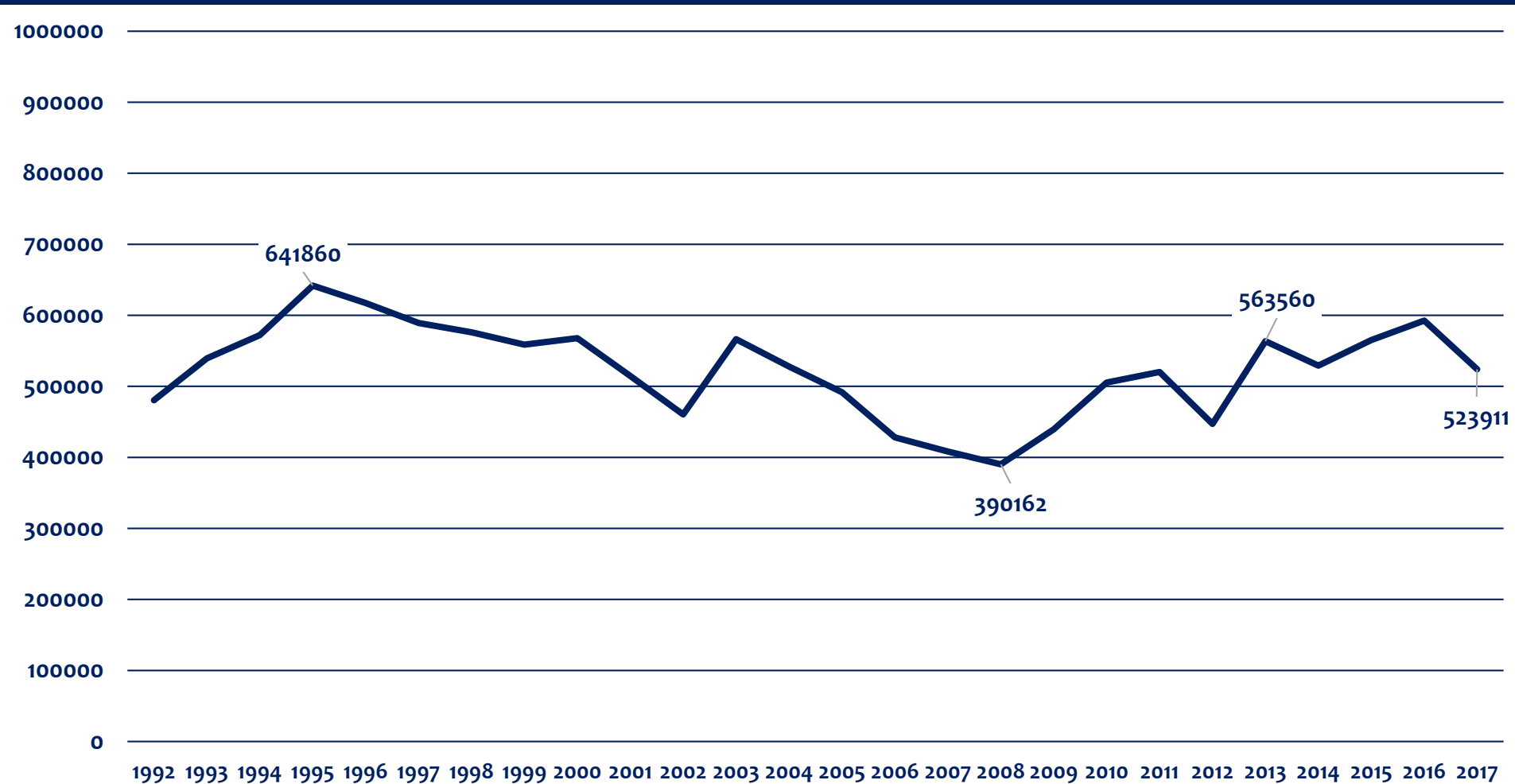
2) Työttömien ikärakenne

	Työttömien määrä (miljoonaa)	Työttömien osuus ikäryhmästä
Kokonaistyöttömyys	1,70	9,5%
15-24 vuotta	0,26	18,9%
25-29 vuotta	0,26	11,3%
30-34 vuotta	0,27	9,8%
35-39 vuotta	0,21	8,4%
40-49 vuotta	0,40	8,7%
50-59 vuotta	0,30	8,1%
60-70 vuotta	0,00	0,1%

Korkeahko nuorisotyöttömyys voi ajaa ukrainalaisnuoria etsimään työtä EU:sta, Pohjois-Amerikasta (Kanadasta) tai jopa Venäjältä.

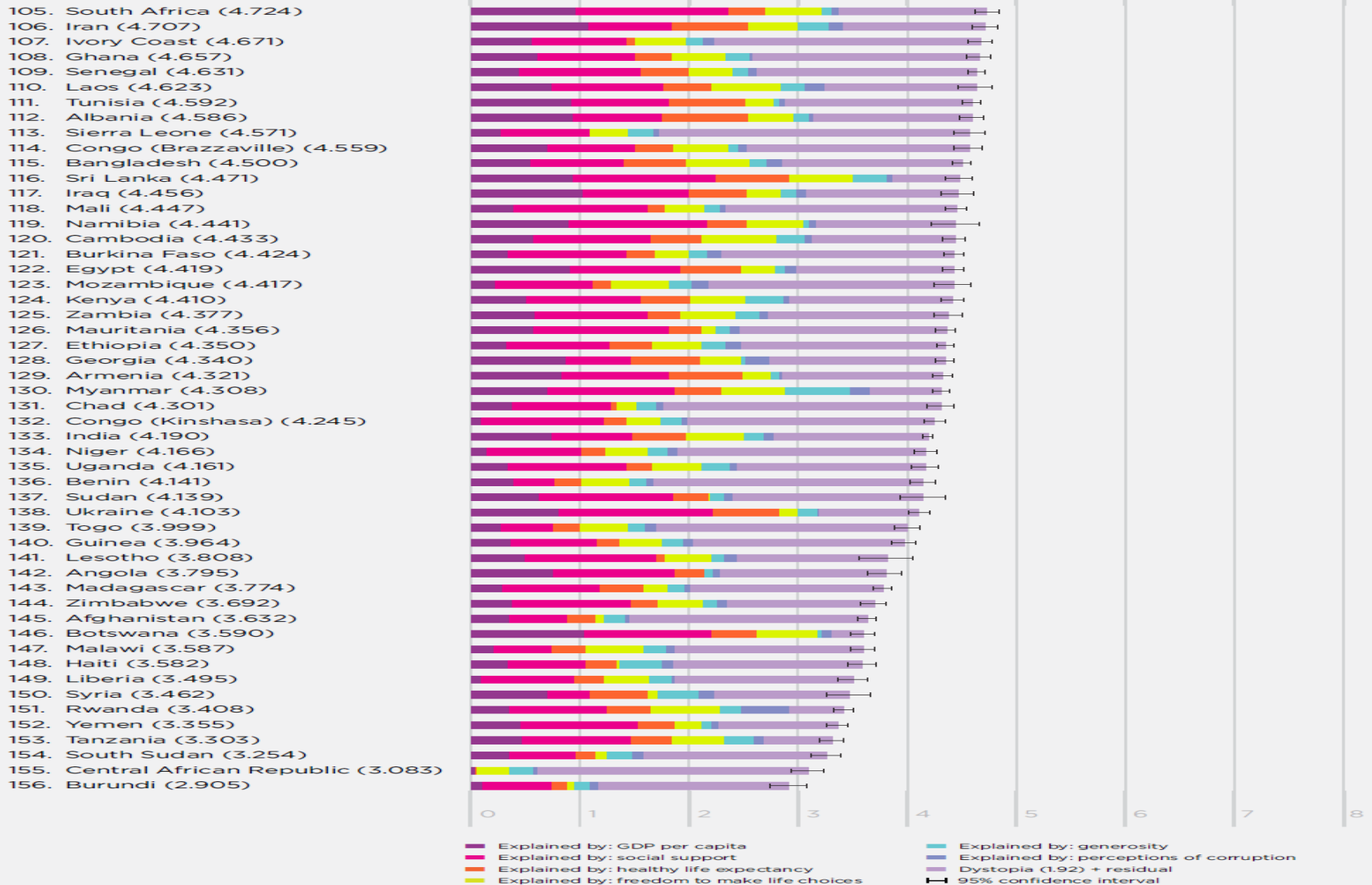
Lähde:
Ukrainan
tilastokeskus

2) Havaittujen rikosten määrä

Rikostilastot viittaavat siihen, että Ukrainassa on huomattava määrä talouslähtöistä rikollisuutta, sillä rikosten määrä lähti kasvuun talouden notkahtaessa vuonna 2009. Ukrainan kriisi ei näytä lisänneen rikollisuutta Ukrainassa.

2) Väestön onnellisuuselvitys

Ukrainan sijoitus on vasta 138. 156 maan joukossa. Ukraina on onnellisuusindeksillä mitattuna Euroopan häntäpään pitäjä. Venäjä on sijalla 59.

Lähde:
<http://worldhappiness.report/ed/2018/>

3) Poliittinen järjestelmä

3) Parlamentin kokoonpano

 Petro Poroshenko
Bloc (138)

 People's Front (81)

Opposition (152)

 Opposition Bloc (43)

 Revival (26)

 Self Reliance (25)

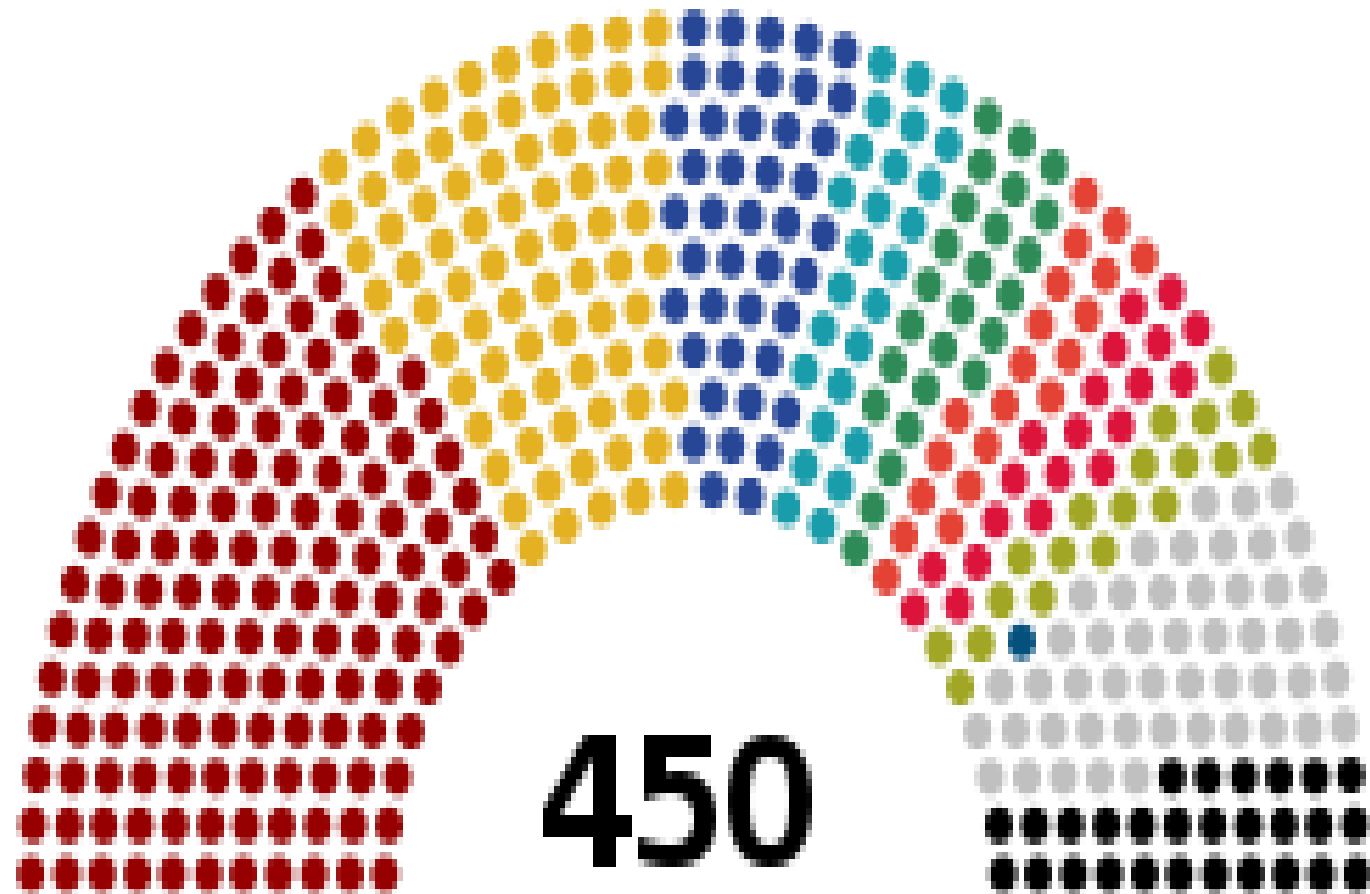
 Radical Party (20)

 Fatherland (20)

 People's Will (18)

 Non-aff. (51)

 Vacant (28)

Ukrainalla on yksikamarinen parlamentti, jossa on 450 jäsentä ja heidät valitaan 5 vuodeksi kerrallaan. Osa kansanedustajien paikoista on jätetty tyhjiksi, koska vuoden 2014 vaaleja ei kyetty toteuttamaan Donbassissa ja Krimillä. Seuraavat parlamenttivaalit järjestetään lokakuussa 2019.

Lähde: https://en.wikipedia.org/wiki/Verkhovna_Rada

3) Ukrainan presidentit maan irtauduttua Neuvostoliitosta

Leonid Kravtshuk (8/1991-7/1994)	Leonid Kutshma (7/1994-1/2005)	Viktor Jushtshenko (1/2005-2/2010)	Viktor Janukovytsch (2/2010-2/2014)	Oleksandr Turtshynov (2/2014-6/2014)	Petro Poroshenko (6/2014 ->)
--	--------------------------------------	--	---	--	------------------------------------

Parlamentin puhemies Oleksandr Turtshynovista tuli Ukrainan virkaatekevä presidentti helmikuussa 2014, kun vaaleilla valittu Venäjä-mielinen presidentti Viktor Janukovitsh pakeni maasta Ukrainan levottomuuksien laajettua.

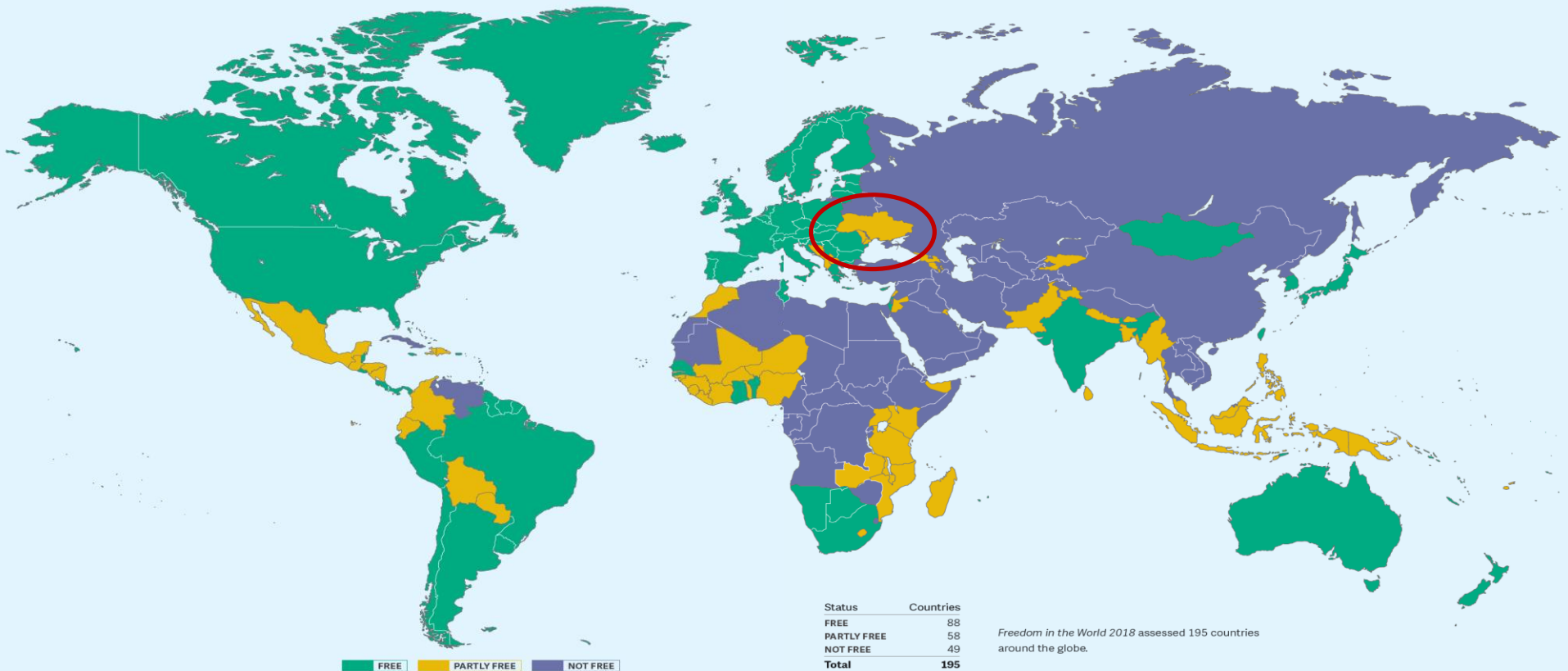
3) Henkilöiden kannatus Ukrainan seuraavaksi presidentiksi elokuussa 2018

	All, %	Percentage of those who intend to vote ,%	Percentage of those who intend to vote and have made their choice, %
Yulia Tymoshenko	11.1	14.4	17.7
Anatoliy Hrytsenko	6.7	8.7	10.7
Yuriy Boyko	6.4	7.2	8.9
Oleh Lyashko	5.9	6.9	8.5
Petro Poroshenko	5.3	6.8	8.3
Volodymyr Zelenskiy	6.2	6.5	8.0
Svyatoslav Vakarchuk	5.7	6.5	8.0
Vadym Rabinovych	3.7	4.8	5.9
Andriy Sadovyi	1.6	1.9	2.3
Oleh Tiahnybok	1.3	1.7	2.1
Valentyn Nalyvaichenko	1.2	1.5	1.9
Roman Bezsmertnyi	1.1	1.4	1.7
Serhiy Taruta	0.7	0.8	0.9
Arseniy Yatsenyuk	0.8	0.8	0.9
Vitaliy Skotsyk	0.3	0.3	0.3
Another candidate	9.6	11.2	13.8
Hard to say	17.4	18.8	
I would not vote	15.2		

Ukrainan presidentti valitaan 5 vuodeksi. Seuraavat presidentinvaalit Ukrainassa järjestetään 31.3.2019. Kukaan kandidaateista ei tulle valittua ensimmäisellä kierroksella.

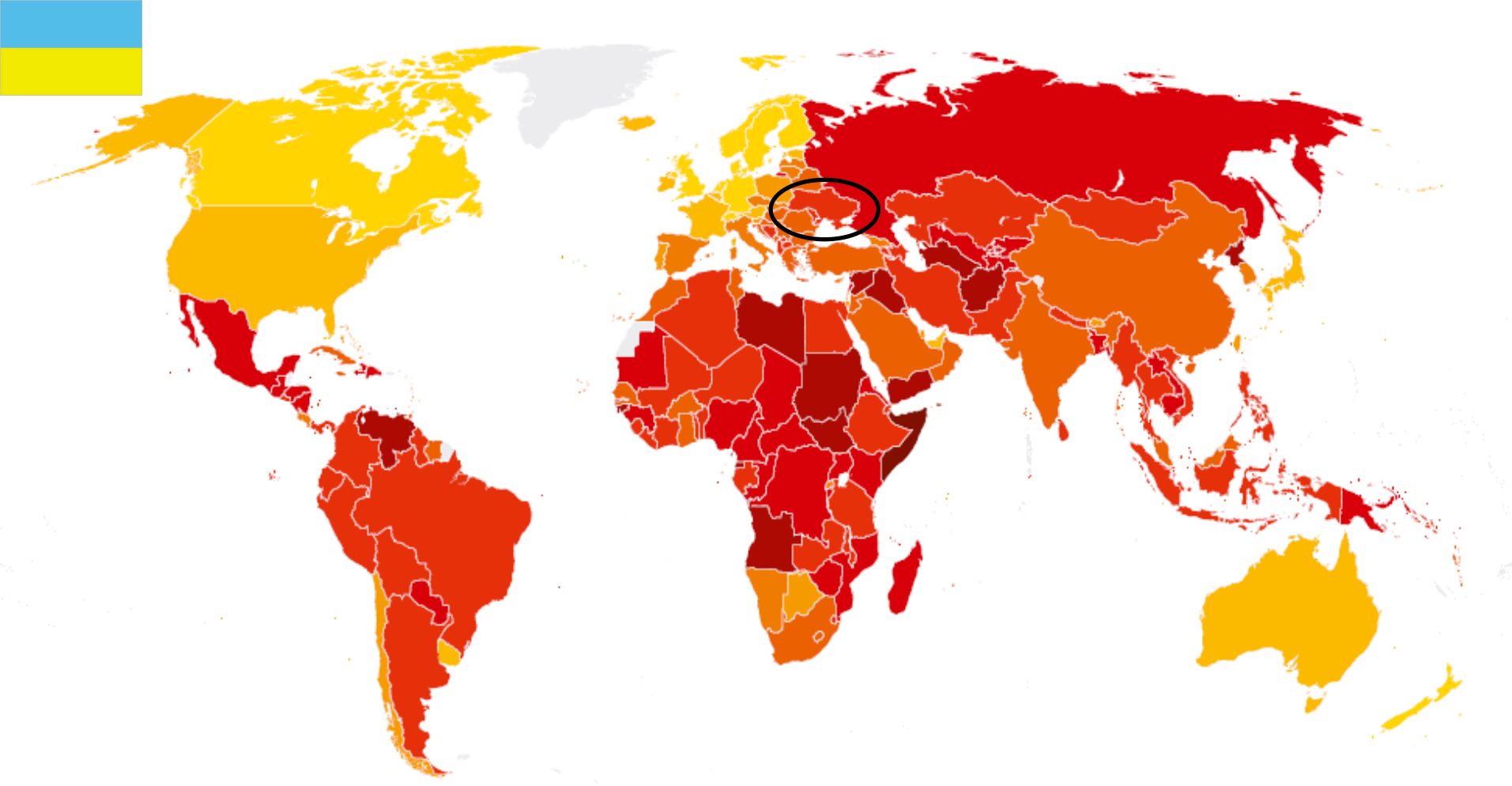
3) Demokratian tila vuonna 2018

FREEDOM IN THE WORLD 2018

Freedom House pitää Ukrainaa osin vapaana demokratiana. Freedom House:n mukaan entisten neuvostotasavaltojen keskuudessa vain Baltian maita voidaan pitää täysin vapaina demokratioina.

3) Näkemys korruptiosta vuonna 2017 (mitä punaisempi väri, sitä korruptoituneempi valtio)

Transparency Internationalin selvityksen mukaan vuonna 2017 Ukraina oli 130. sijalla 180 tutkitun maan joukossa (mitä suurempi sijaluku, sitä korruptoituneempi valtio). Euroopasta löytyi Transparency Internationalin mukaan vain yksi Ukrainaa korruptoituneempi valtio – Venäjä (sijoitus 135).

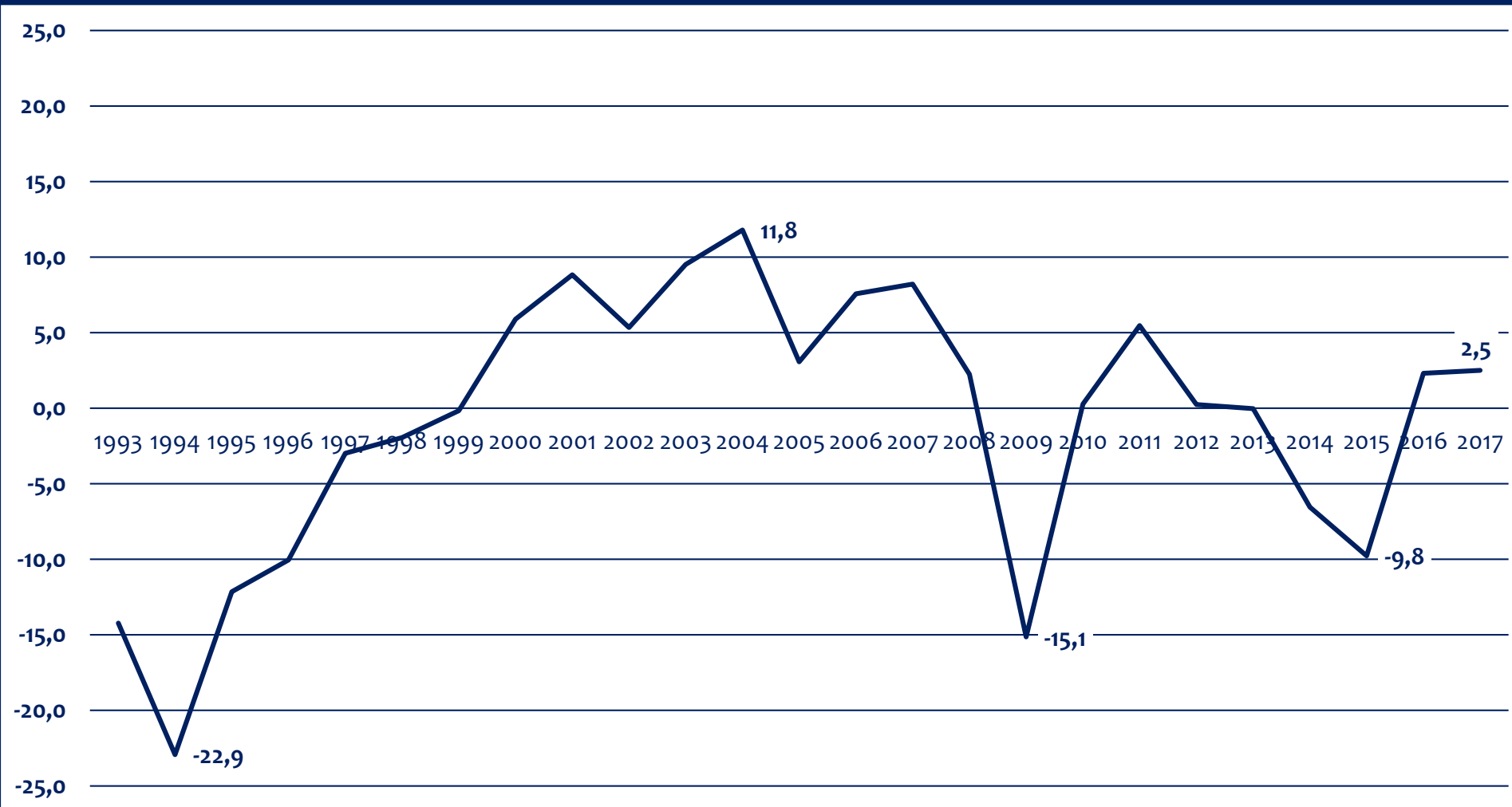
Lähde:
Transparency
International

4) Kansantalous

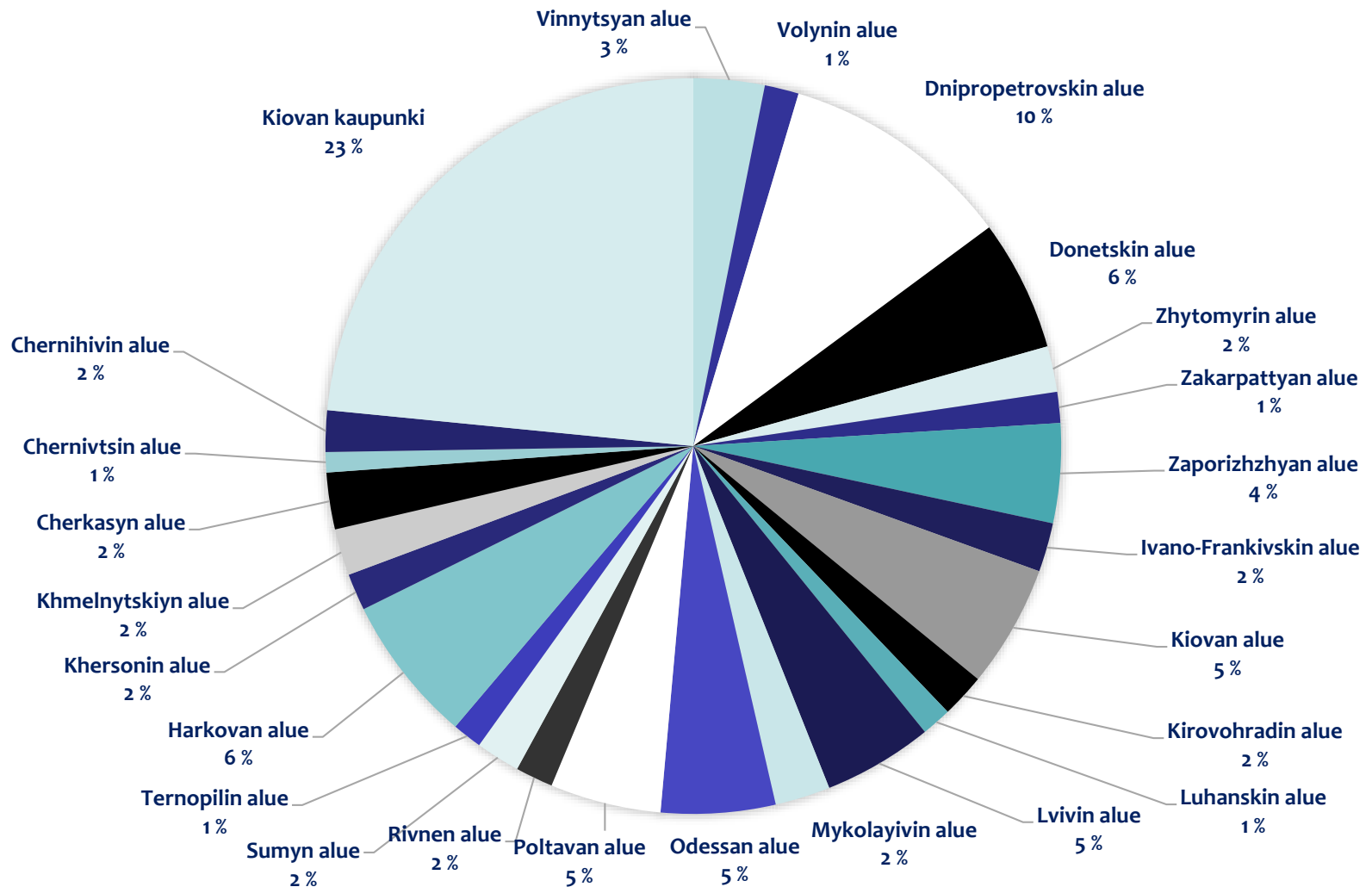
Lähde: http://mw.ua/UKRAINE/ukraine-s-economy-decreases-by-6-8-in-2014-1505_.html

4) Ukrainan bruttokansantuotteen vuotuinen kehitys (%)

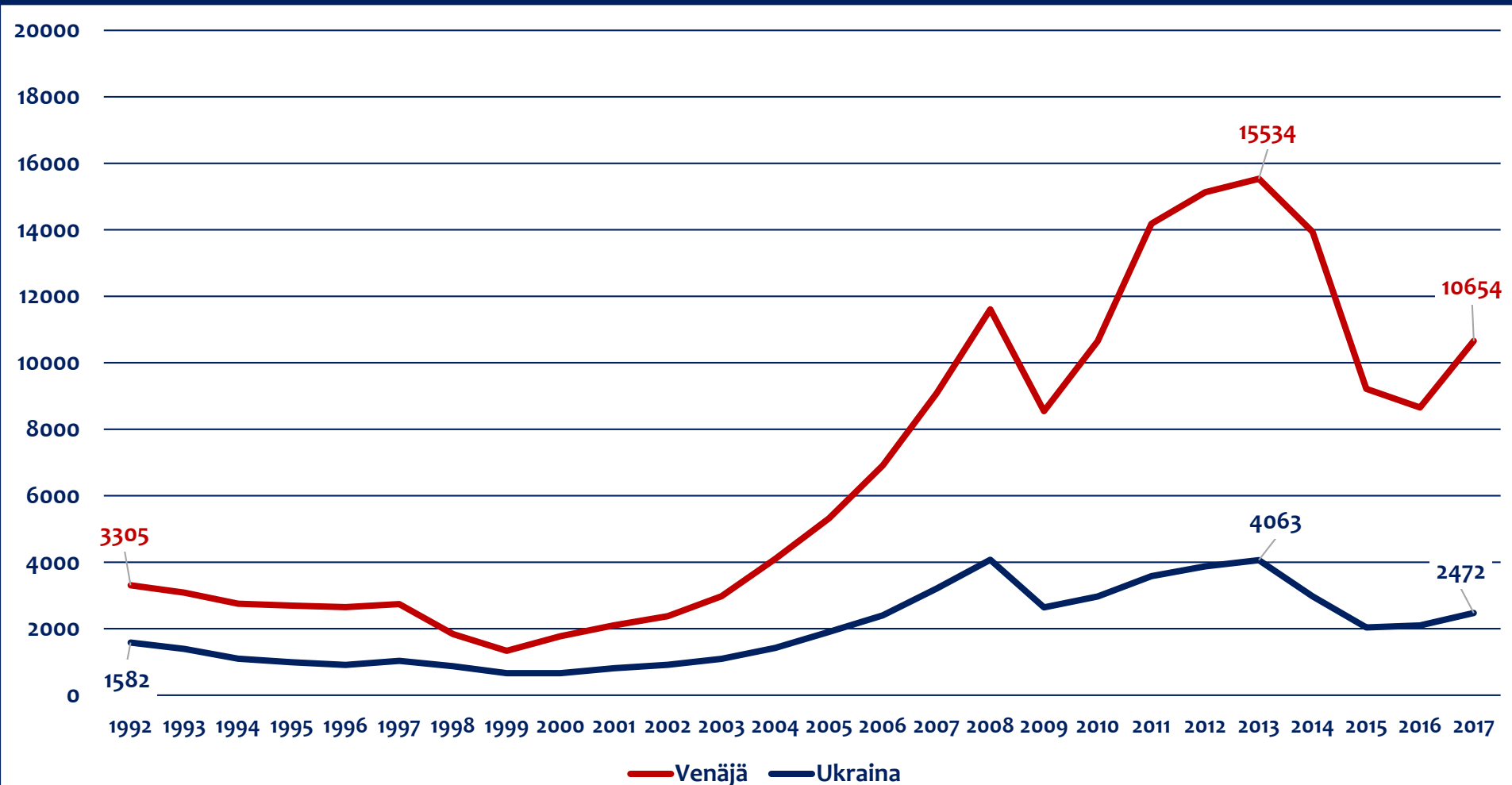
Ukraina on kokenut kolme suurta talousromahdusta: 1) Neuvostoliiton hajoamisen aiheuttama pitkäaikainen romahdus (1992-1998); 2) maailman talouskriisin mukanaan tuoma lyhytaikainen romahdus (2009); ja 3) nykykriisin aiheuttama romahdus (2014-2015), josta Ukraina näyttää olevan jo toipunut.

4) Ukrainan bruttokansantuotteen alueellinen jakauma vuonna 2016

Krimin alue ja Sevastopol eivät ole tilastossa mukana. Vuonna 2013 Krim ja Sevastopol muodostivat 4% Ukrainan bruttokansantuotteesta (BKT:sta).

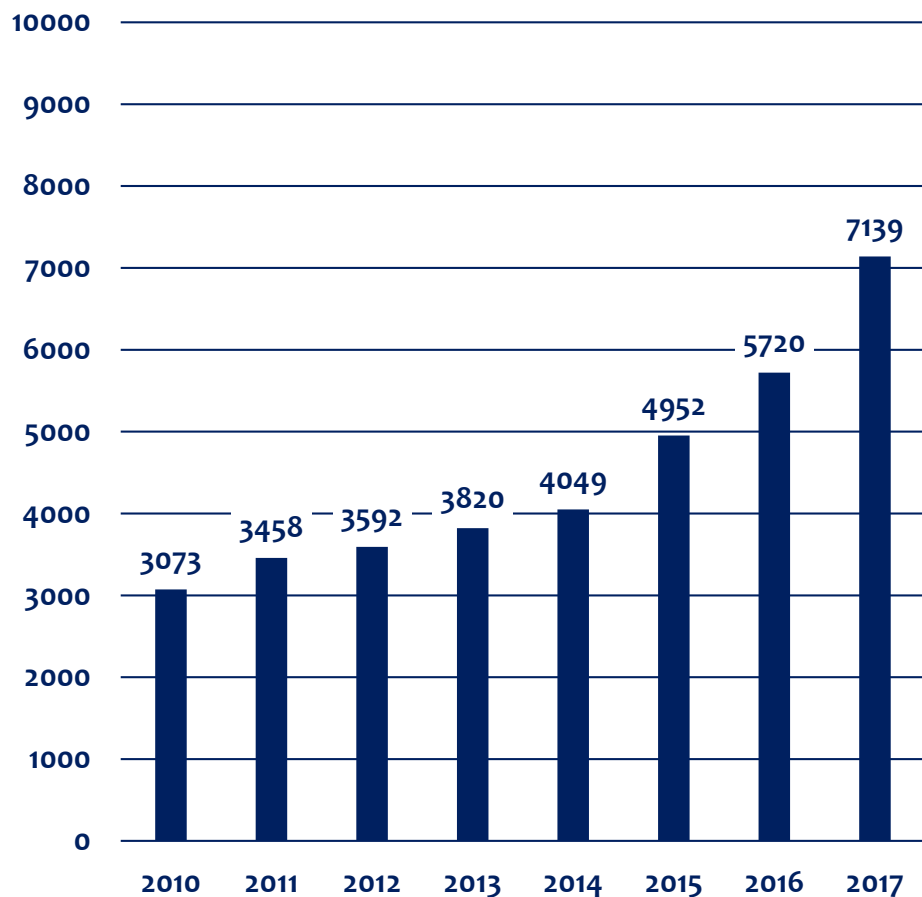
4) Ukrainan bruttokansantuote / henkilö (\$ – käypä hinta – vertailukohteena Venäjä)

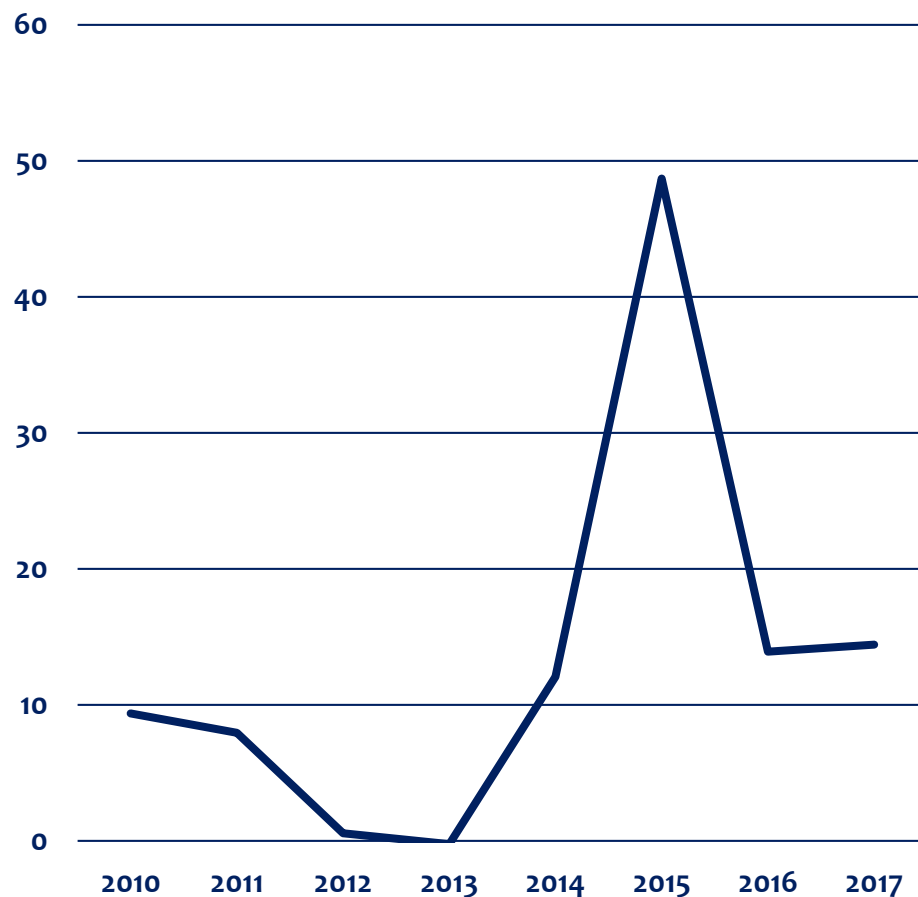
Ukrainalaisten elintaso näyttää laskeneen Ukrainan kriisin syvennyttä. Ero ukrainalaisten ja venäläisten elintasossa lähti kasvuun tämän vuosituhatosen alkuvuosina, jolloin öljyn hinta alkoi kohota. Suomalaisten BKT per henkilö oli vuonna 2017 reilut 45000 dollaria.

4) Kotitalouksien keskimääräinen kulutus ja inflaatio

Kotitalouksien keskimääräinen kulutus / kuukausi
(hryvniaa / kuukausi)

Kuluttajahintaindeksin vuosimuutos
(%)

16.10.2018 yksi euro oli 32 hryvnian arvoinen.

Lähteet: Ukrainan tilastokeskus; UNCTAD; Ukrainan keskuspankki

4) Keskikukausipalkka eräillä toimialoilla (hryvniaa / kuukausi)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Kaikki toimialat	2250	2648	3041	3282	3480	4195	5183	7104
Maa- ja metsätalous	1467	1852	2094	2344	2556	3309	4195	6057
Teollisuus	2578	3119	3497	3774	3988	4789	5902	7631
Rakentaminen	1777	2294	2543	2727	2860	3551	4731	6251
Kauppa	1898	2371	2739	3049	3439	4692	5808	7631
Kuljetukset	2648	3061	3405	3582	3768	4653	5810	7688
Majoitus ja catering	1424	1750	2020	2195	2261	2786	3505	4988
Viestintä	3185	3705	4360	4659	5176	7111	9530	12018
Rahoitus	4695	5433	6077	6326	7020	8603	10227	12865
Kiinteistöala	1864	2184	2384	2786	3090	3659	4804	5947

16.10.2018 yksi euro oli 32 hryvnian arvoinen.

Lähteet: Ukrainan
tilastokeskus; Ukrainan
keskuspankki

4) Keskikuukausipalkka alueilla (hryvniaa / kuukausi)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Ukraina	2250	2648	3041	3282	3480	4195	5183	7104
Vinnytsyan alue	1782	2074	2432	2651	2810	3396	4189	6121
Volynin alue	1692	1994	2339	2580	2721	3291	4047	5849
Dnipropetrovskin alue	2369	2790	3138	3336	3641	4366	5075	6939
Donetskin alue	2549	3063	3496	3755	3858	4980	5989	7764
Zhytomyrin alue	1785	2071	2369	2561	2763	3271	4000	5836
Zakarpattyan alue	1846	2069	2351	2553	2744	3381	4298	6355
Zaporizhzhyan alue	2187	2607	2927	3142	3432	4200	5080	6863
Ivano-Frankivskin alue	1927	2213	2539	2679	2875	3402	4202	6074
Kiovan alue	2295	2761	3157	3351	3489	4153	5229	7188
Kirovohradin alue	1815	2114	2428	2608	2789	3282	3974	5792
Luhanskin alue	2271	2742	3090	3337	3377	3427	4637	5862
Lvivin alue	1941	2244	2578	2789	2961	3646	4559	6391
Mykolayivin alue	2122	2448	2822	3094	3344	3984	4887	6709
Odessan alue	2046	2387	2700	2947	3129	3897	4809	6542
Poltavan alue	2102	2481	2850	2988	3179	3783	4621	6551
Rivnen alue	1960	2211	2575	2844	3033	3573	4364	6013
Sumyn alue	1866	2177	2503	2702	2877	3449	4131	5946
Ternopilin alue	1659	1871	2185	2359	2527	2994	3695	5554
Harkovan alue	2060	2407	2753	2975	3143	3697	4448	6244
Khersonin alue	1733	1970	2269	2464	2617	3123	4046	5842
Khmelnyskiyn alue	1786	2075	2425	2641	2878	3371	4043	5938
Cherkasyn alue	1835	2155	2508	2682	2829	3360	4148	6042
Chernivtsin alue	1772	1985	2329	2484	2578	3050	3828	5621
Chernihivin alue	1711	1974	2308	2504	2690	3295	4002	5636
Kiovan kaupunki	3431	4012	4607	5007	5376	6732	8648	11135

Keskipalkka Kiovassa on noin kaksinkertainen verrattuna Ukrainan köyhimpiin alueisiin.

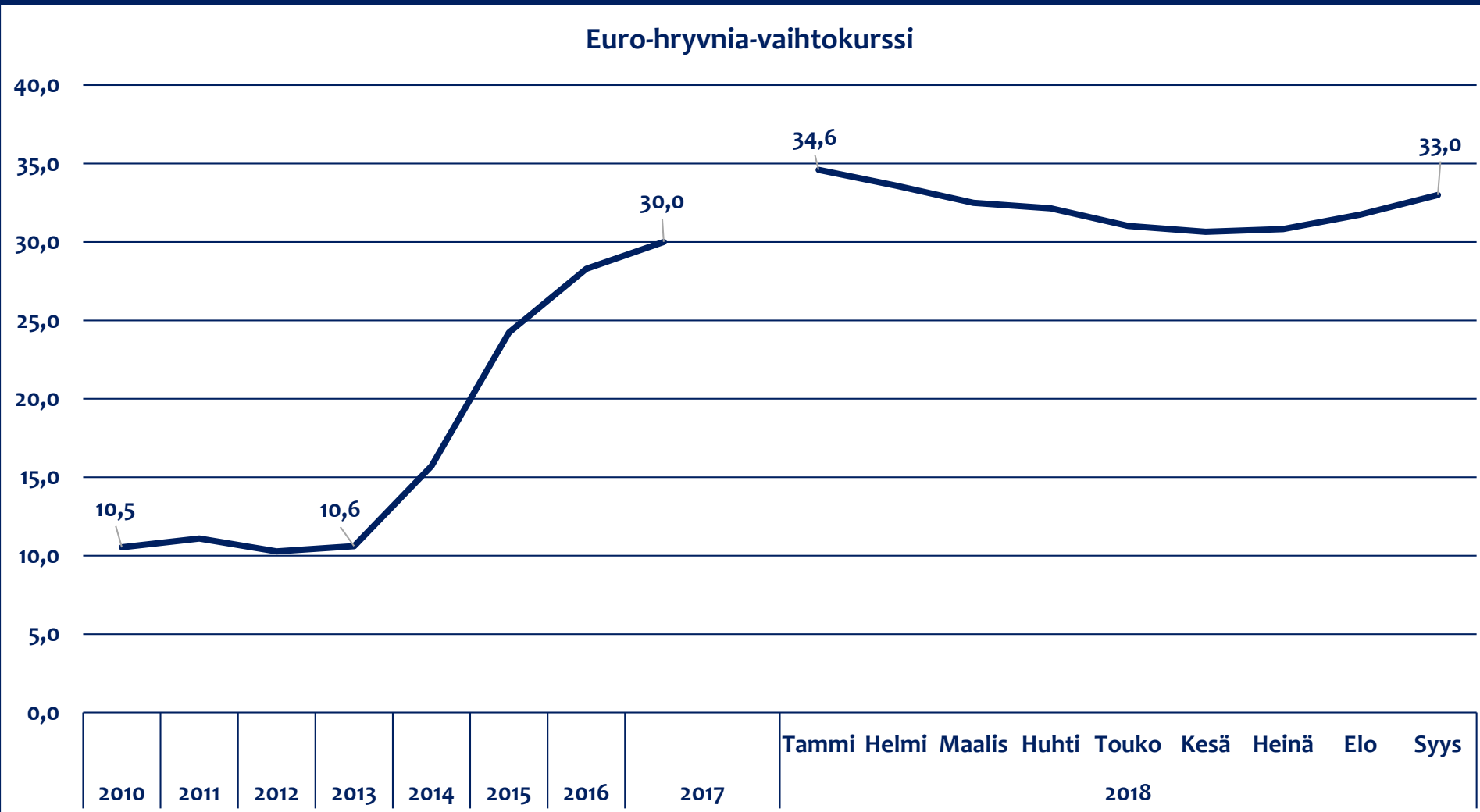
Lähde: Ukrainan tilastokeskus

4) Ukrainan miljardöörit vuonna 2018

Nimi	Ikä	Sijoitus maailman rikkaimpien ihmisten keskuudessa	Omaisuuksien arvo	Lähde
Rinat Akhmetov	52	334	\$ 5,5 miljardia	Teräs, hiili
Kostyantyn Zhevago	44	1477	\$ 1,6 miljardia	Kaivosteollisuus
Yuriy Kosiuk	50	1561	\$ 1,5 miljardia	Maatalous
Victor Pinchuk	57	1650	\$ 1,4 miljardia	Teräspuutket, moniala
Henadiy Boholyubov	56	1867	\$ 1,2 miljardia	Pankkitoiminta, investointitoiminta
Ihor Kolomoyskyy	55	2124	\$ 1,0 miljardia	Pankkitoiminta, investointitoiminta
Vadim Novinsky	55	2124	\$ 1,0 miljardia	Teräs

Forbes on identifioinut 7 miljardööriä Ukrainasta. Julkisesti tunnistettujen miljardöörin lukumäärä Venäjällä on 101 ja Suomessa 6. Venäjän rikkaimman ihmisen Vladimir Lisinin omaisuuden arvo (\$ 19,1 miljardia) on suurempi kuin Ukrainan 7 miljardöörin yhteensä.

4) Ukrainan hryvnian vaihtokurssi

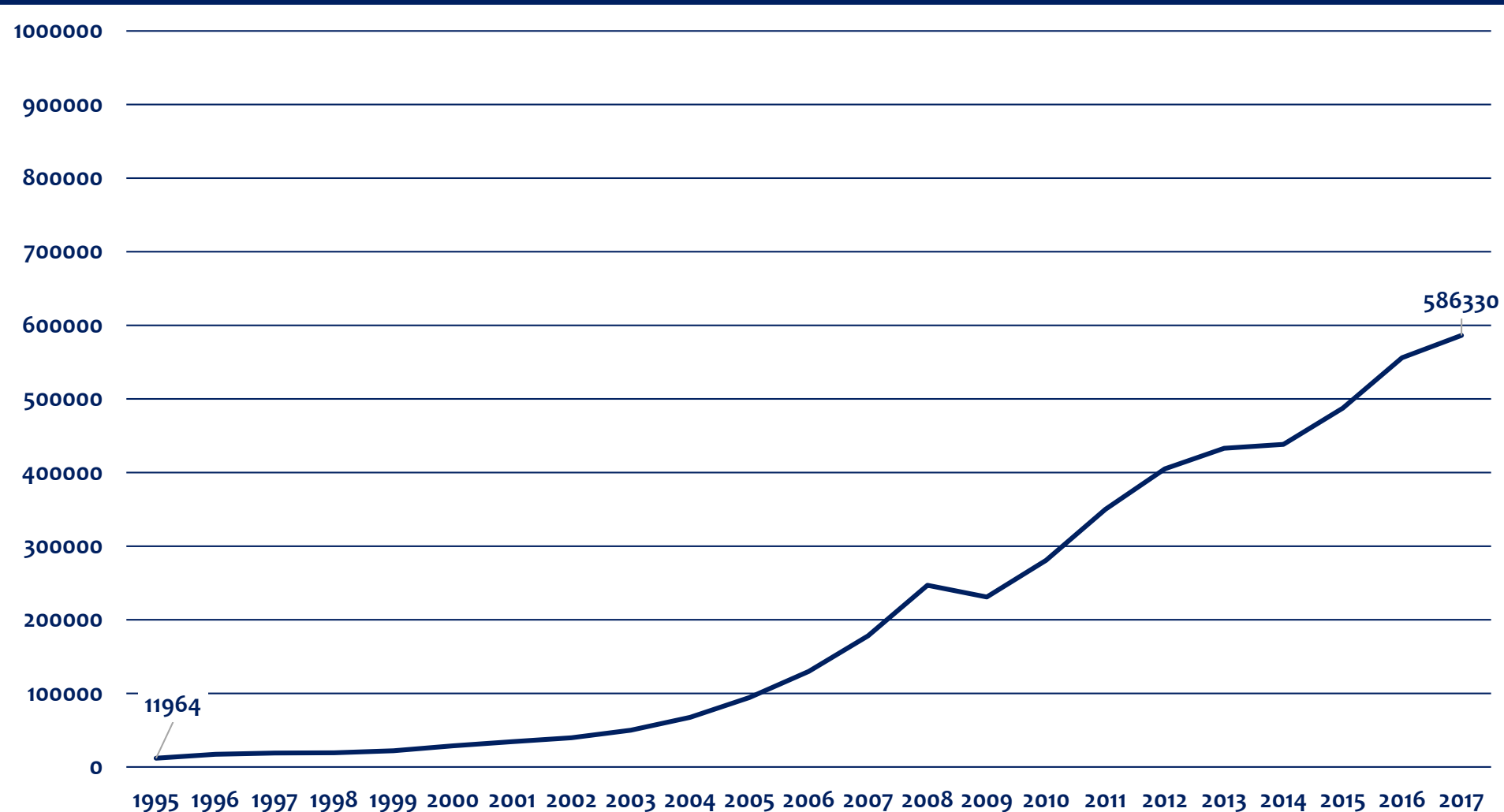
Ukrainan valuutan ulkoinen arvo heikkeni merkittävästi Ukrainan kriisin syvennyttä vuonna 2014. Hryvnian euro-kurssikehitys näyttää olevan tällä hetkellä vakiintunut.

Lähde: Ukrainan keskuspankki

5) Vähittäiskauppa

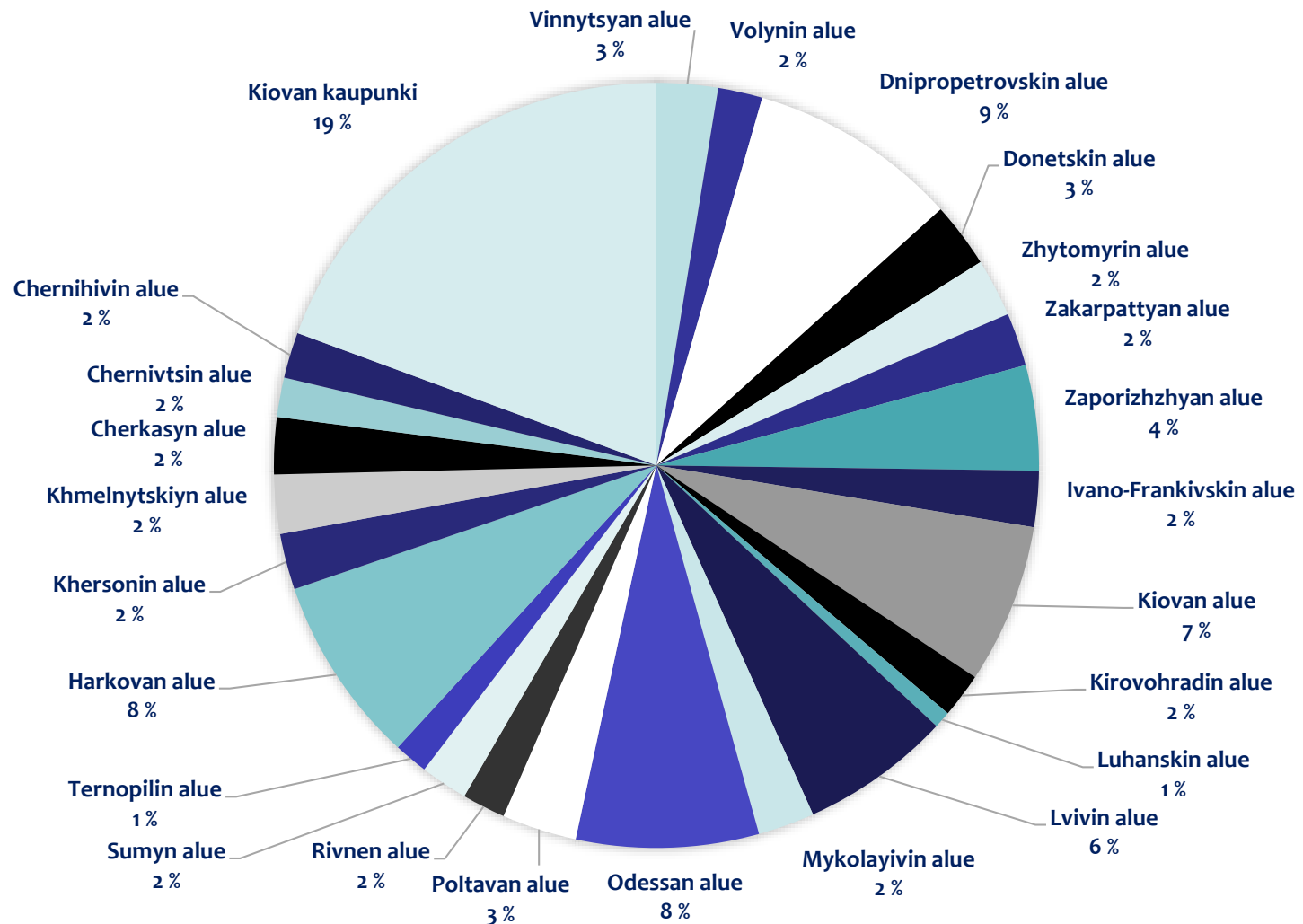
5) Ukrainan vähittäiskaupan kehitys (miljoonaa hryvniaa)

16.10.2018 yksi euro oli 32 hryvnian arvoinen.

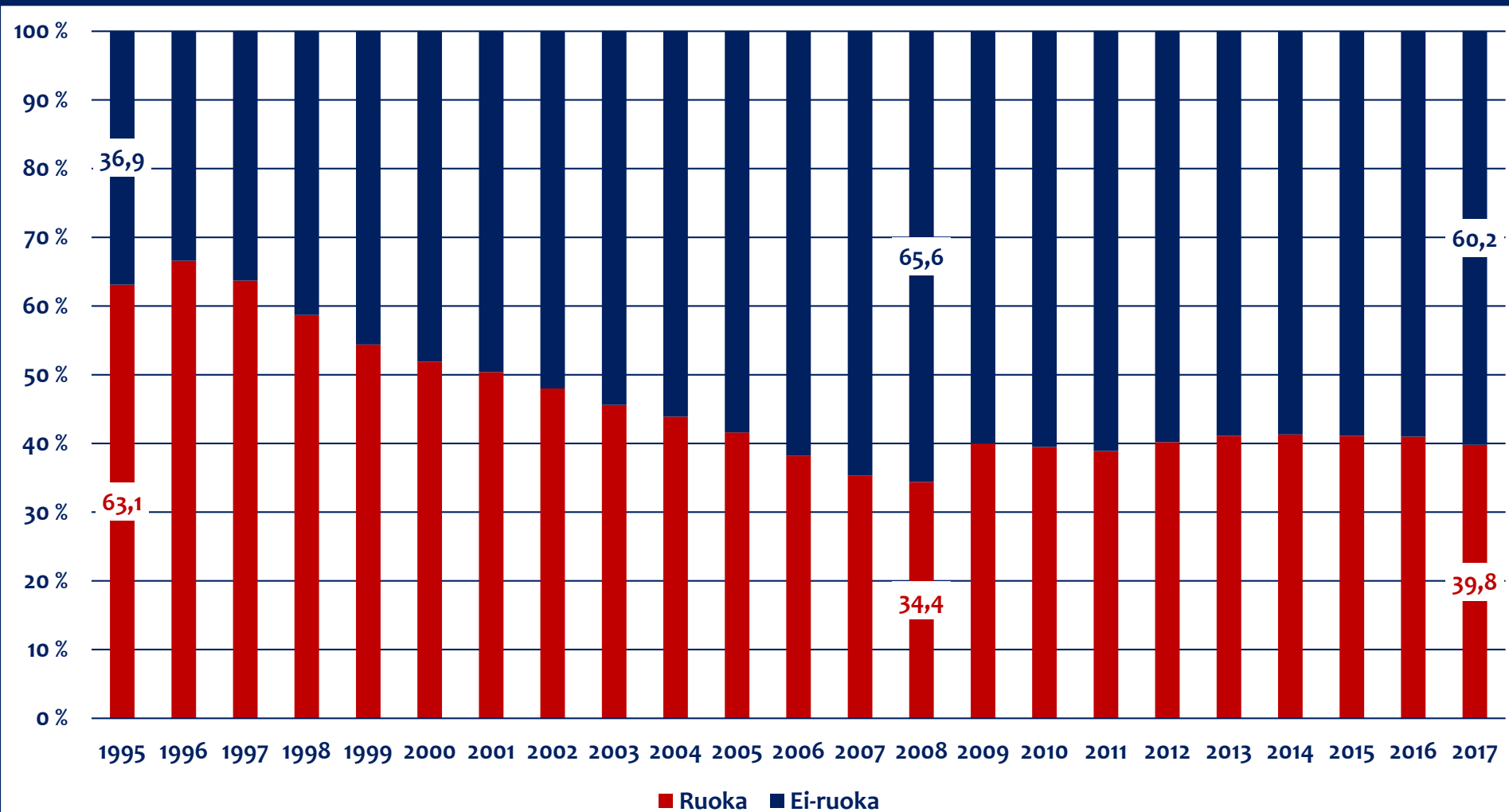
Lähteet: Ukrainan
tilastokeskus; Ukrainan
keskuspankki

5) Ukrainan vähittäiskaupan jakautuminen alueittain vuonna 2017

Kiovan kaupunki muodosti noin viidenneksen Ukrainan vähittäiskaupasta siitäkin huolimatta, että kaupungin osuus maan väkiluvusta on vain 7%.

5) Ukrainalaisten ostoskorin kehitys (%)

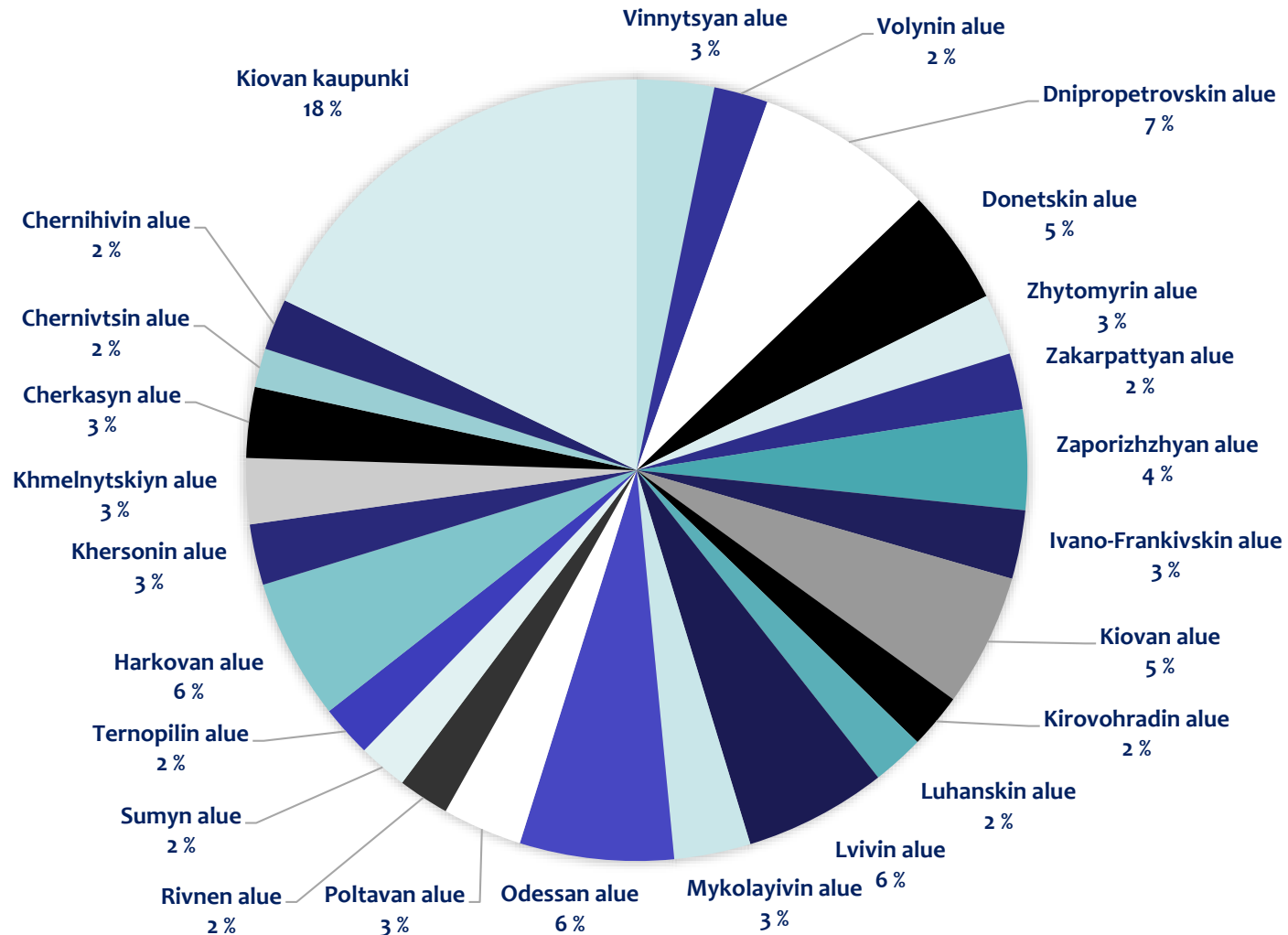

Ruoan osuuden väheneminen ostoskorissa viittaa ukrainalaisten elintason paranemiseen 1990-luvusta. Joskin positiivinen kehitys näyttää pysähtyneen vuonna 2009.

6) Liike-elämä

6) Yrityskentän jakautuminen alueittain vuonna 2017

Vuonna 2017 Ukrainassa toimi noin 650,000 yritystä, joista pääosa (1/5) on rekisteröity pääkaupunkiin.

6) Liiketoimintaympäristö vuonna 2018

	Sijoitus 190 maan joukossa	Yrityksen perustaminen	Rakennus- luvut	Sähkön- saanti	Omaisuu- den rekisteröinti	Luoton- saanti	Vähemmistö- sijoittajien suojelu	Verojen maksu	Ulkomaan- kaupan käynti	Sopimusten toimeenpano	Maksu- kyvyttömyyden hoito
Uusi- Seelanti	1	1	3	37	1	1	2	9	56	21	32
Suomi	13	26	37	20	27	55	62	12	34	46	2
Venäjä	35	28	115	10	12	29	51	52	100	18	54
Ukraina	76	52	35	128	64	29	81	43	119	82	149
Somalia	190	187	186	187	150	186	190	190	160	110	168

Venäjän liiketoimintaympäristö on viime vuosina kehittynyt erittäin nopeasti. Ukrainan kehitys on ollut huomattavasti hitaampaa, minkä takia se sijoittui vasta 76. sijalle 190 tutkitun maan joukossa Maailmanpankin tekemässä tutkimuksessa ”Ease of Doing Business 2018”.

6) Investointien toimialajakauma

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Maa- ja metsätalous	6%	7%	7%	7%	9%	11%	14%	14%
Teollisuus	31%	33%	34%	39%	39%	32%	33%	32%
Rakentaminen	16%	13%	15%	16%	16%	16%	12%	12%
Kauppa	10%	10%	9%	9%	9%	8%	8%	8%
Liikenne	11%	11%	12%	7%	7%	7%	7%	8%
Majoitus ja catering	1%	1%	1%	1%	1%	1%	0%	0%
Viestintä	5%	4%	4%	4%	4%	8%	4%	4%
Rahoitus	3%	2%	3%	3%	3%	2%	2%	2%
Kiinteistöala	5%	6%	5%	5%	5%	4%	5%	5%
Muut	12%	14%	12%	8%	7%	11%	13%	15%

Rakentamisen osuuden lasku investoinnissa langettaa varjon Ukrainan tulevan kehityksen ylle.

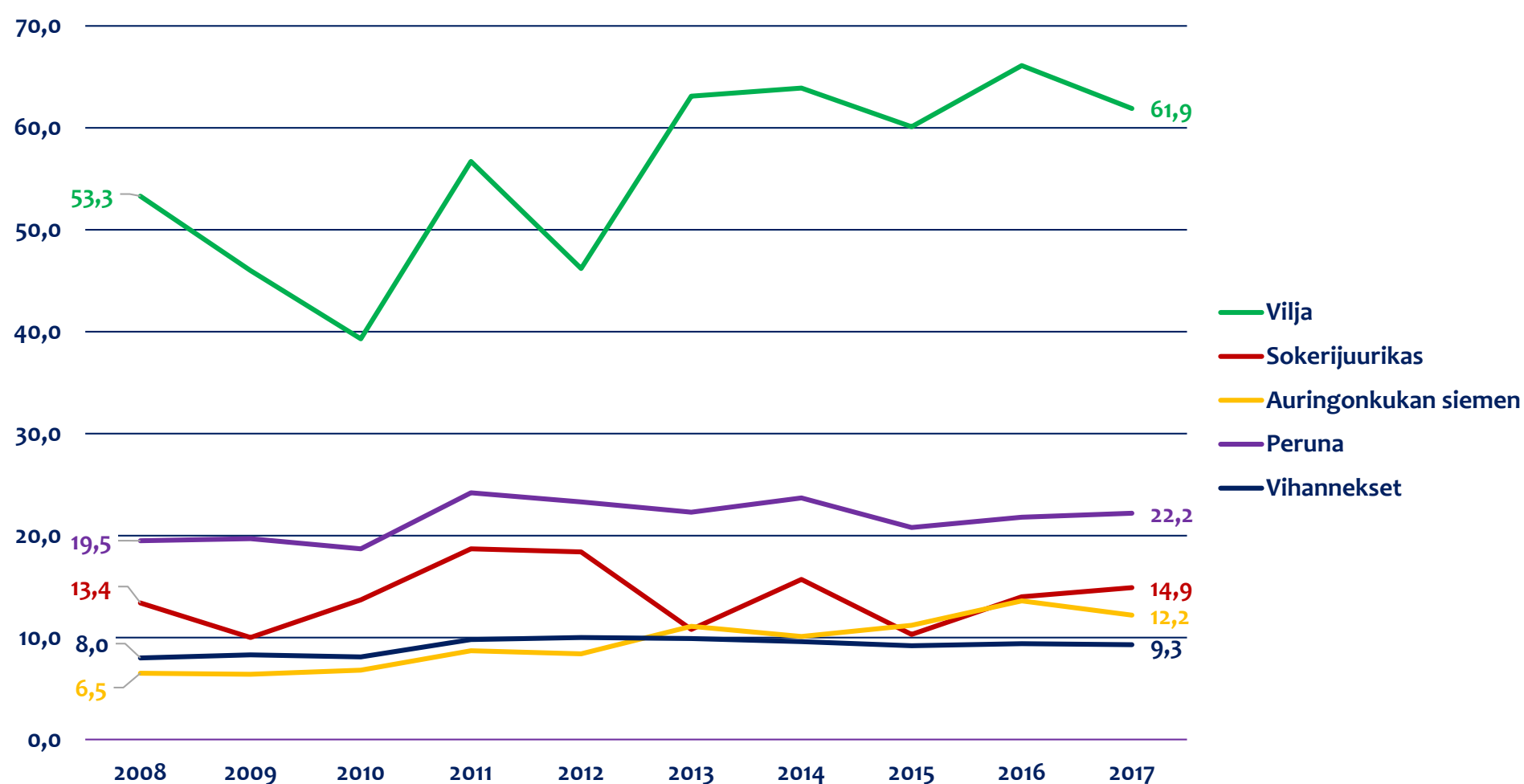
Lähde:
Ukrainan
tilastokeskus

7) Maatalous

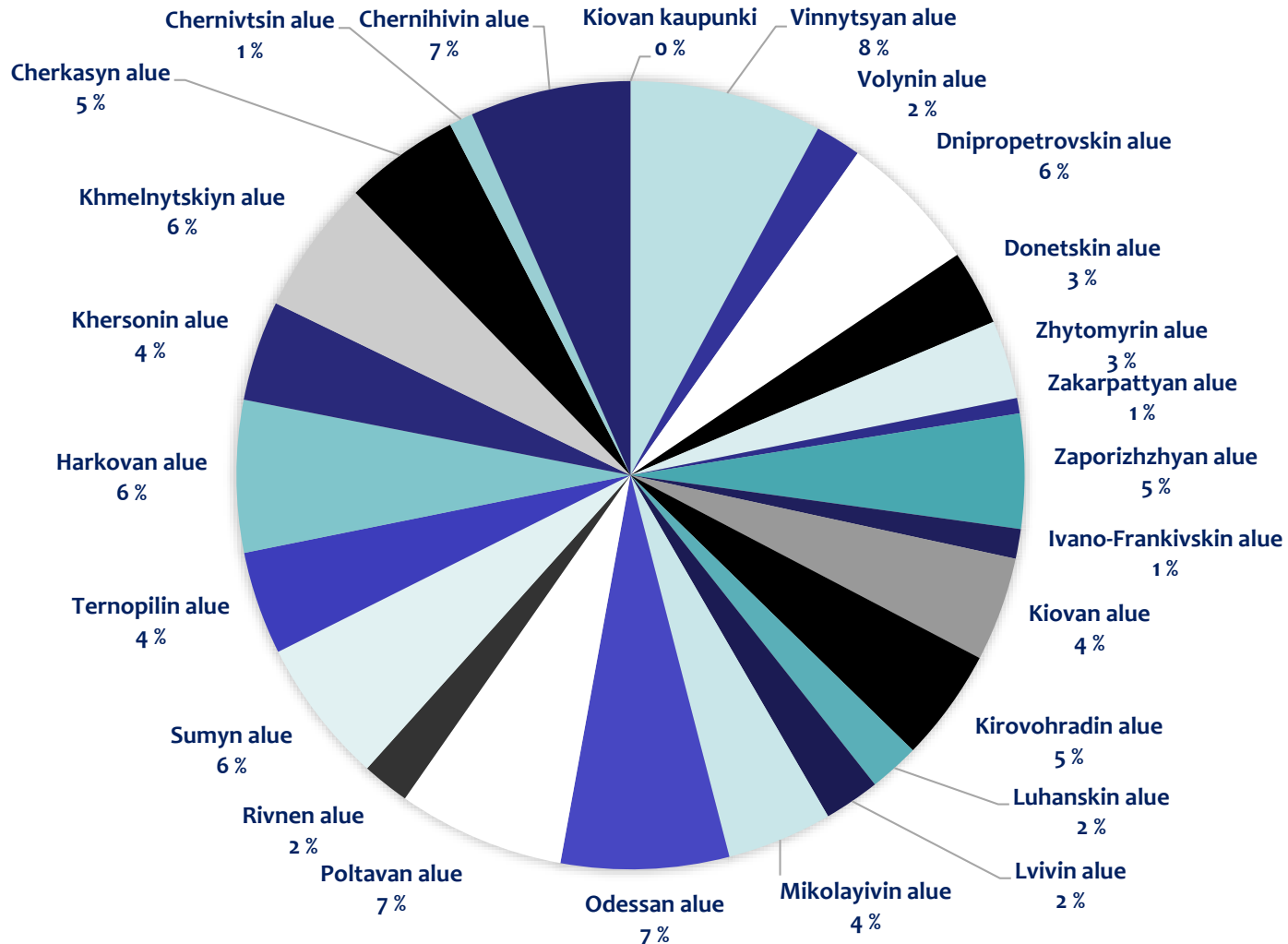
Lähde: <https://nagg.in.ua/news/287943/importozameshcheniye-po-ukrainski>

7) Maataloustuotannon kehitys (miljoonaa tonnia)

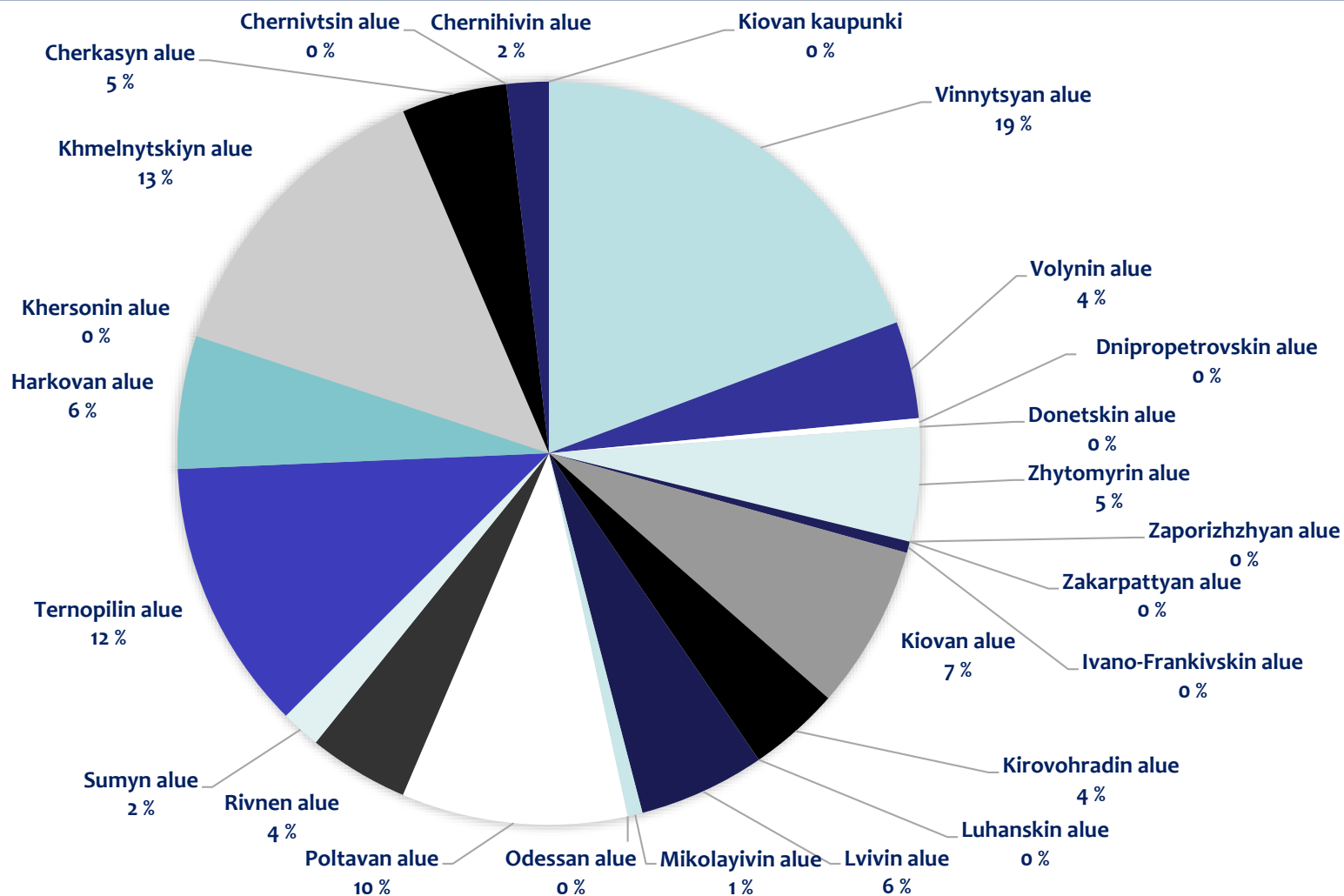
Maataloustuotannon vuotuiset vaihtelut ovat varsin voimakkaita, joskin vaikuttaa siltä, että Ukrainan maataloustuotanto on kasvu-uralla. Satokaudella 2017-2018 Ukraina vei liki 40 miljoonaa tonnia viljaa ulkomaille.

7) Viljan tuotanto alueittain vuonna 2017

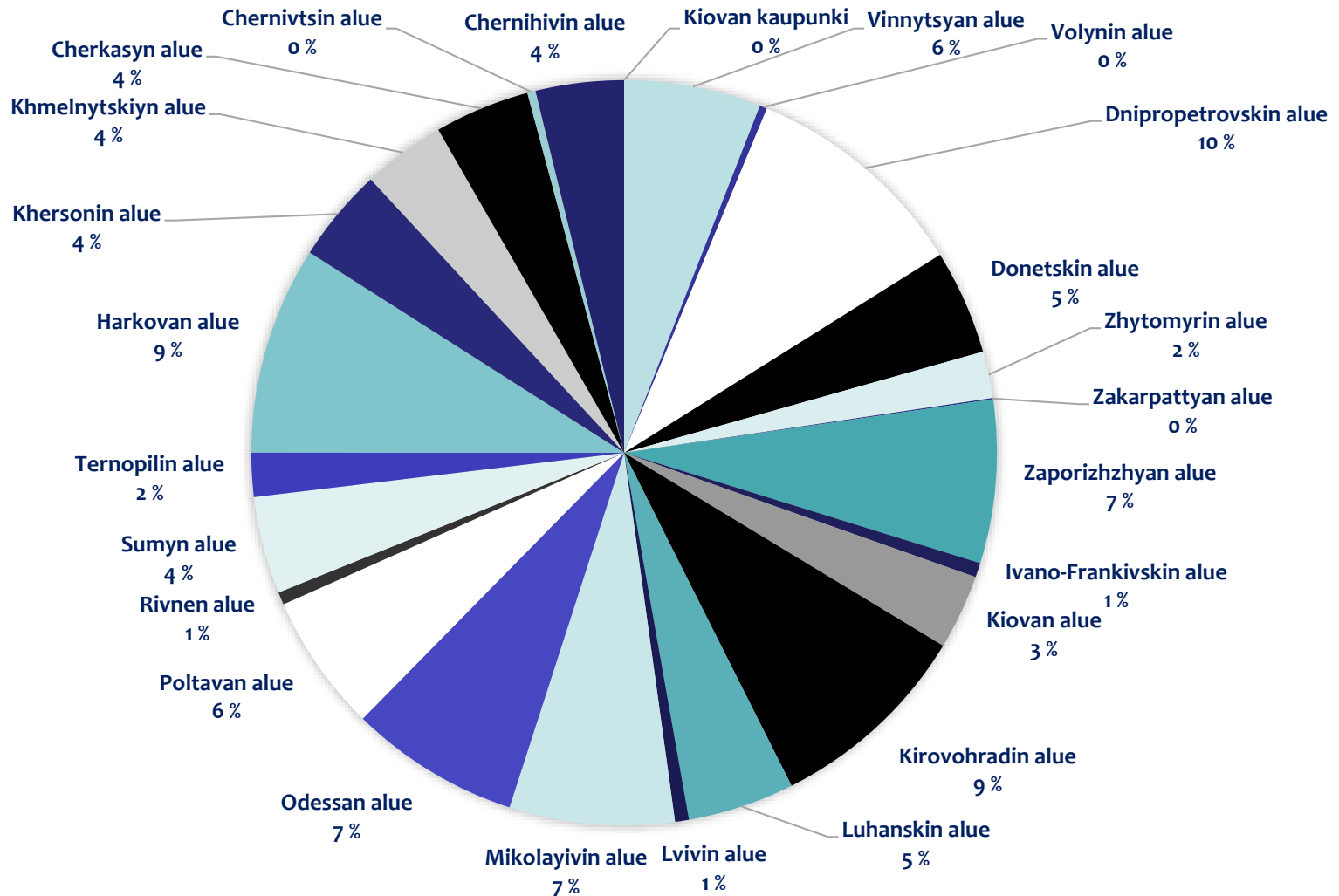
Viljan tuotanto jakautuu melko tasaisesti ympäri Ukrainaa. 8 aluetta tuottaa yli puolet Ukrainan viljasta. Ukrainan vilja-aitat sijaitsevat etupäässä maan koillis- ja luoteisosissa.

7) Sokerijuurikkaan tuotanto alueittain vuonna 2017

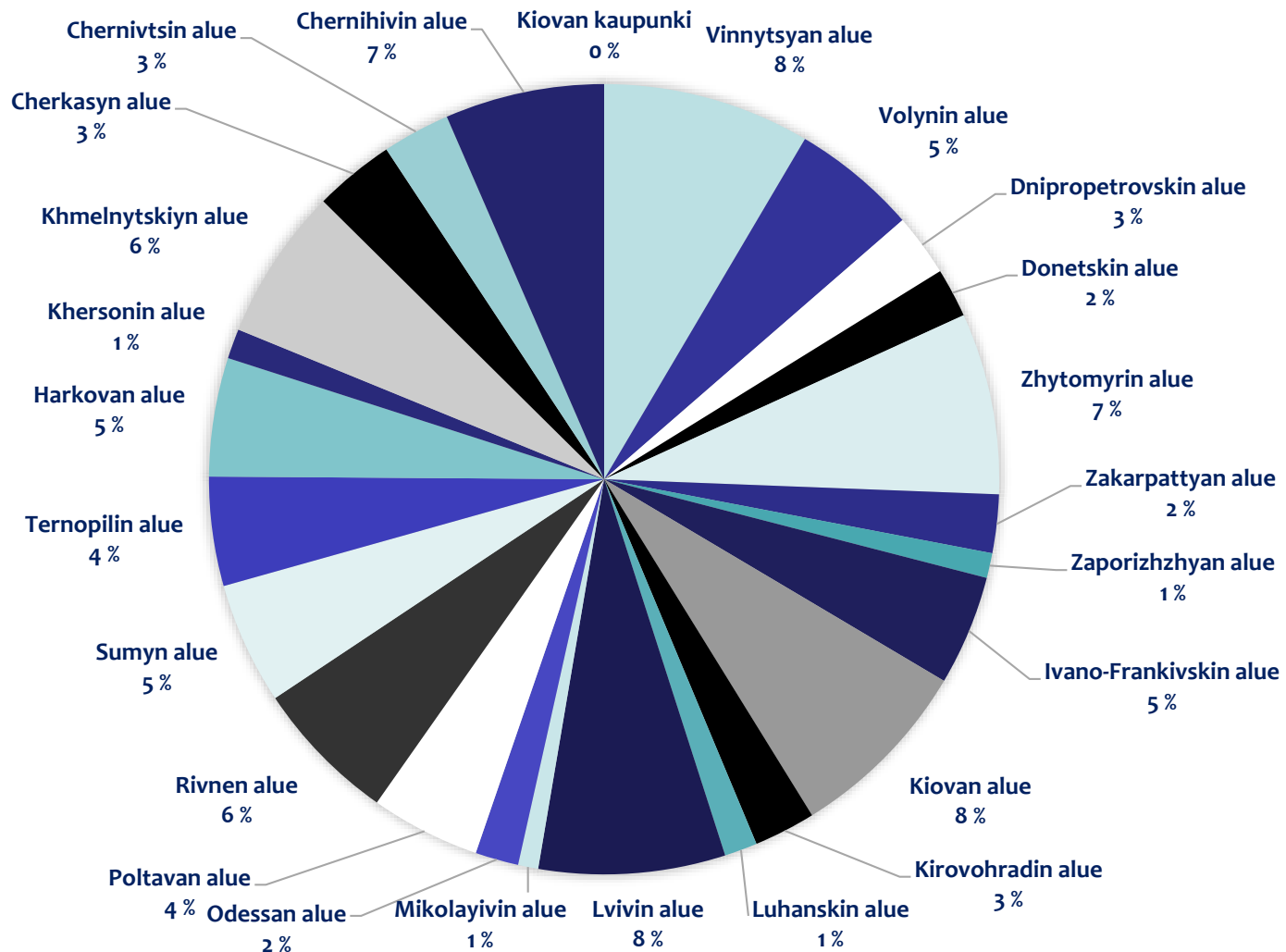
Ukrainan sokerijuurikkaan tuotanto keskittyy 4 alueelle: Vinnitsyan, Khmelnytskiyn, Ternopilin ja Poltavan alueille. Niiden osuus sokerijuurikkaan kokonaistuotannosta on yli puolet.

7) Auringonkukan siementen tuotanto alueittain vuonna 2017

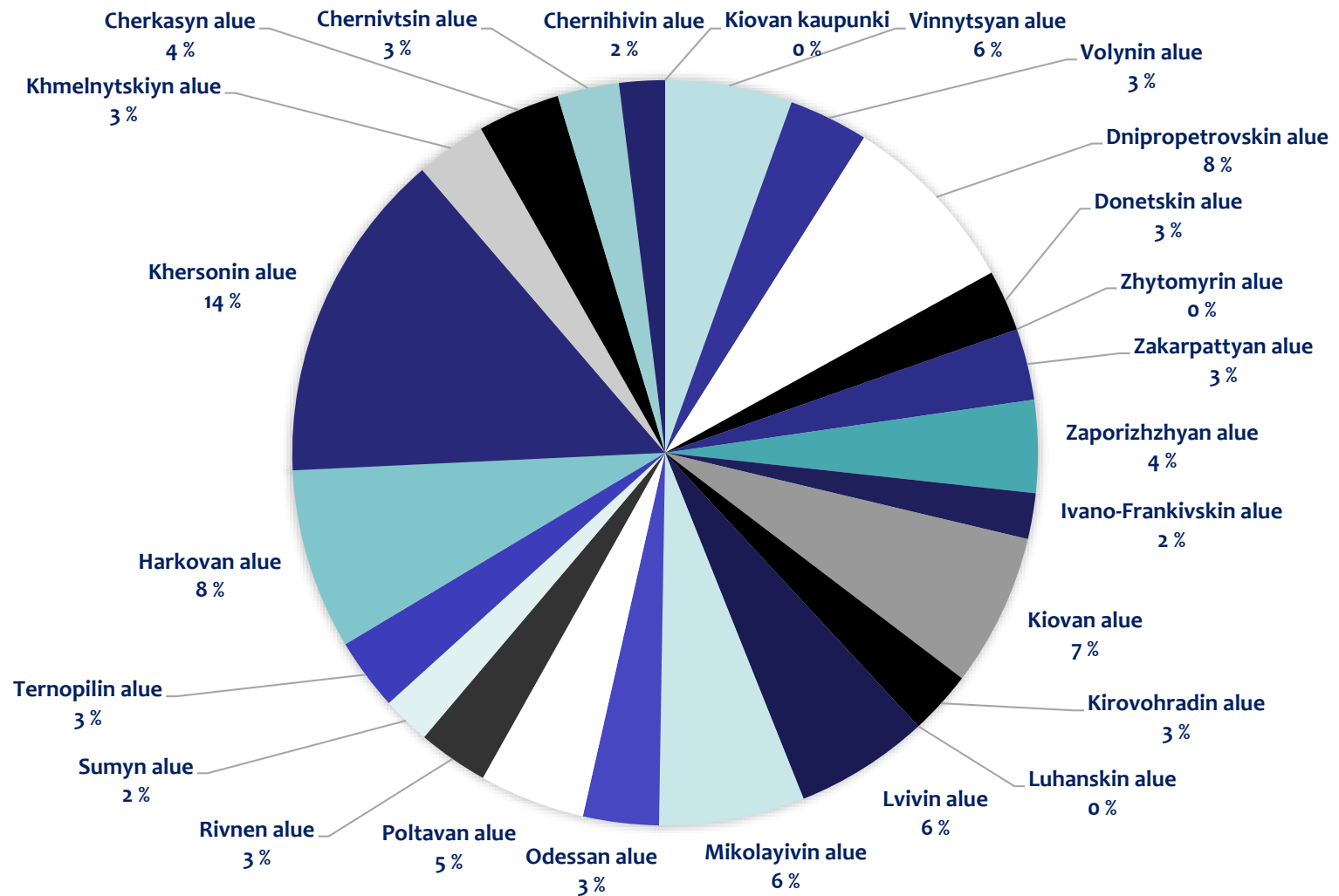
Dnipropetrovskin ja Harkovan alueet tuottavat viidenneksen Ukrainan auringonkukan siemenistä.

7) Perunan tuotanto alueittain vuonna 2017

Perunan tuotanto keskittyy Ukrainan pohjoisille alueille.

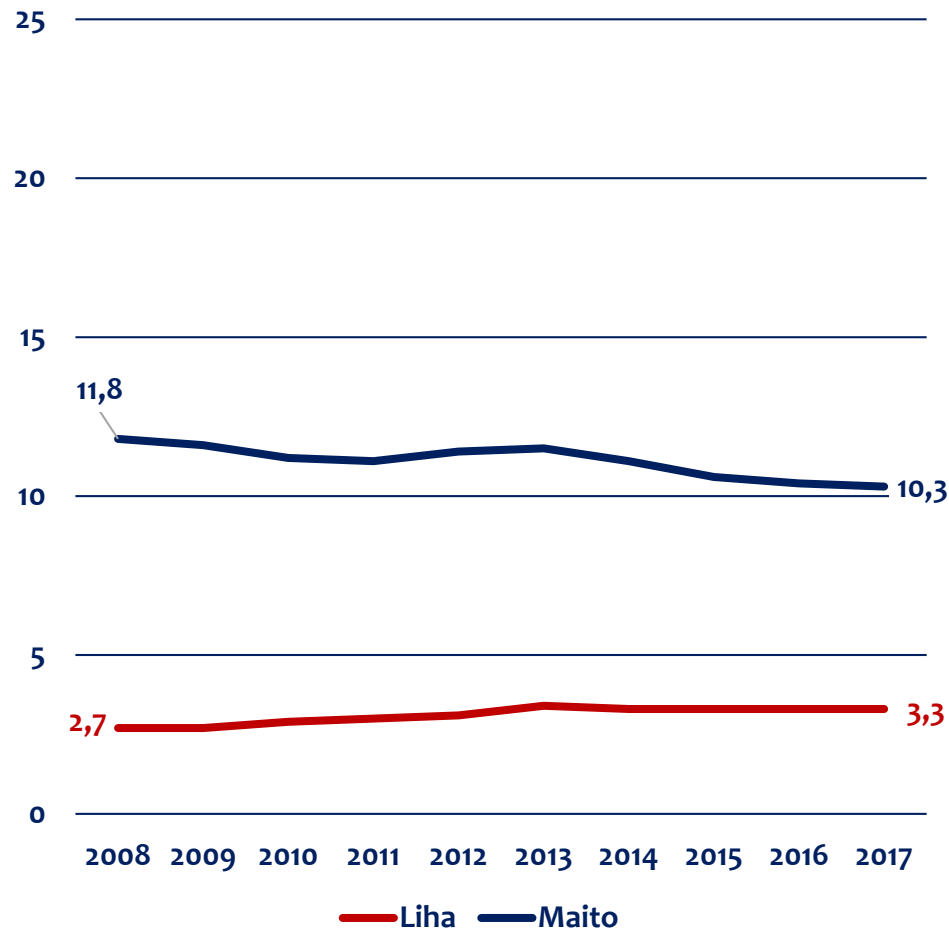
7) Vihannesten tuotanto alueittain vuonna 2017

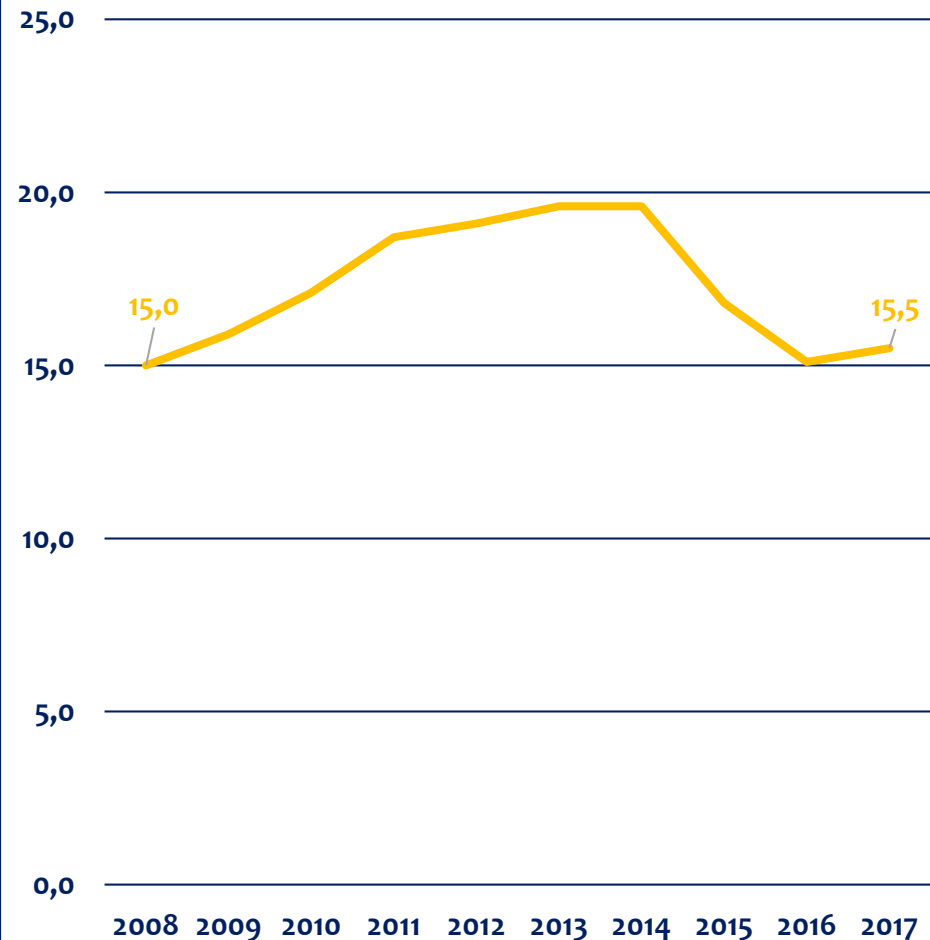
Khersonin alue Krimin niemimaan pohjoispuolella on vihannesten päätuotantoalue.

7) Lihan, maidon ja munien tuotannon kehitys

Lihan ja maidon tuotanto (miljoonaa tonnia)

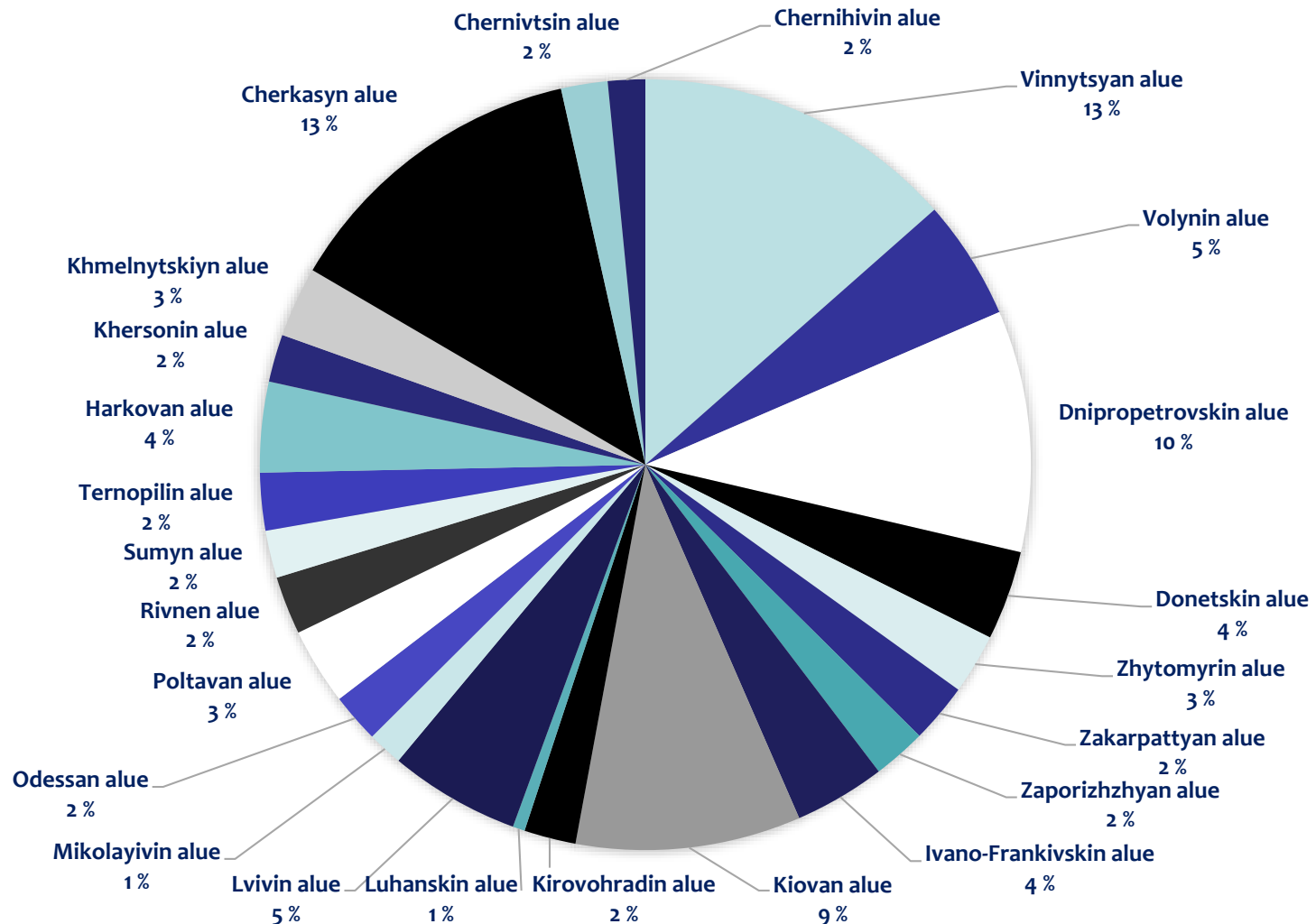

Kananmunien tuotanto (miljardia kappaletta)

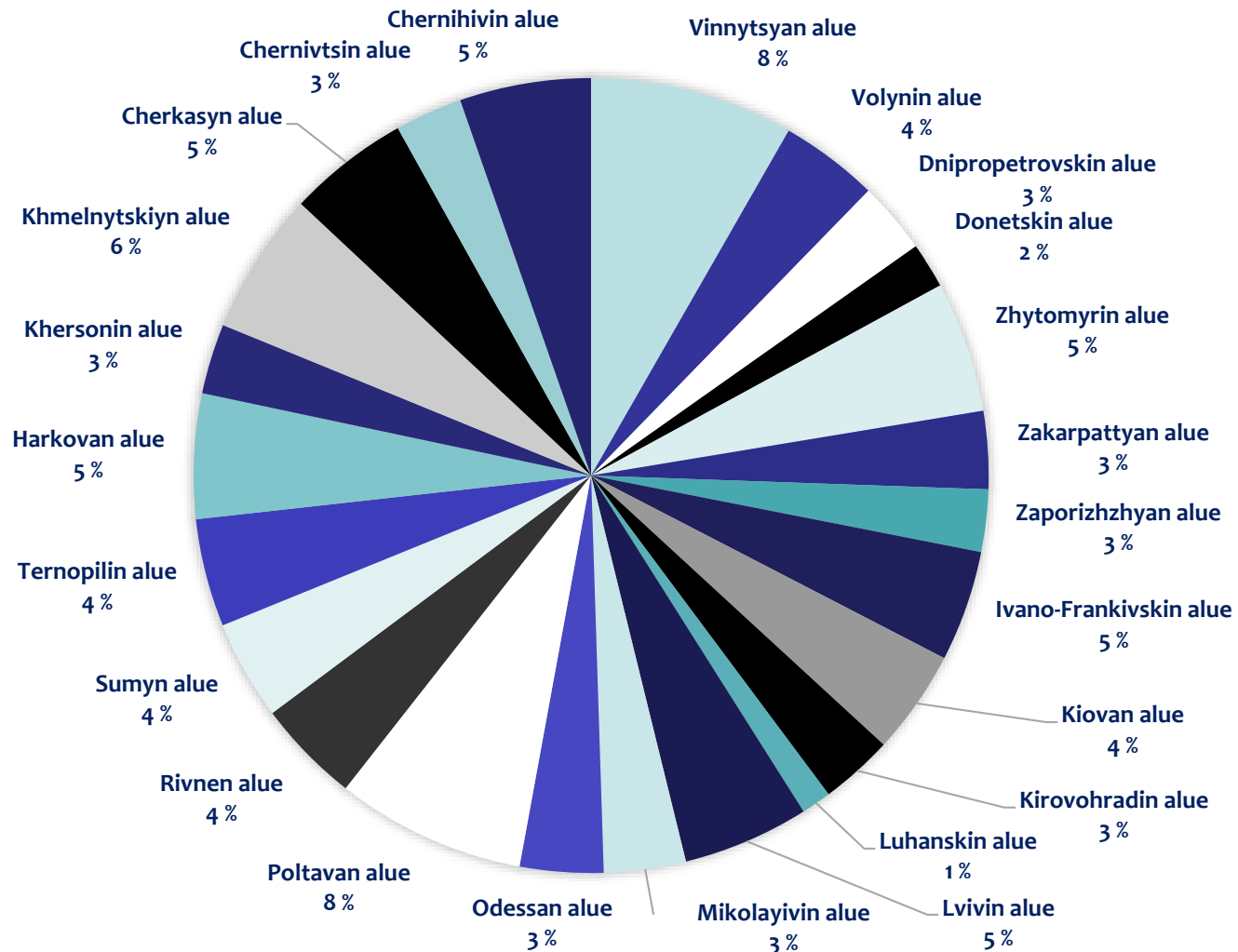
Ukrainan lihan tuotanto on kasvanut. Lihan kulutusta pidetään eräänä elintason kasvun mittareista.

7) Lihan tuotannon alueellinen jakauma vuonna 2017

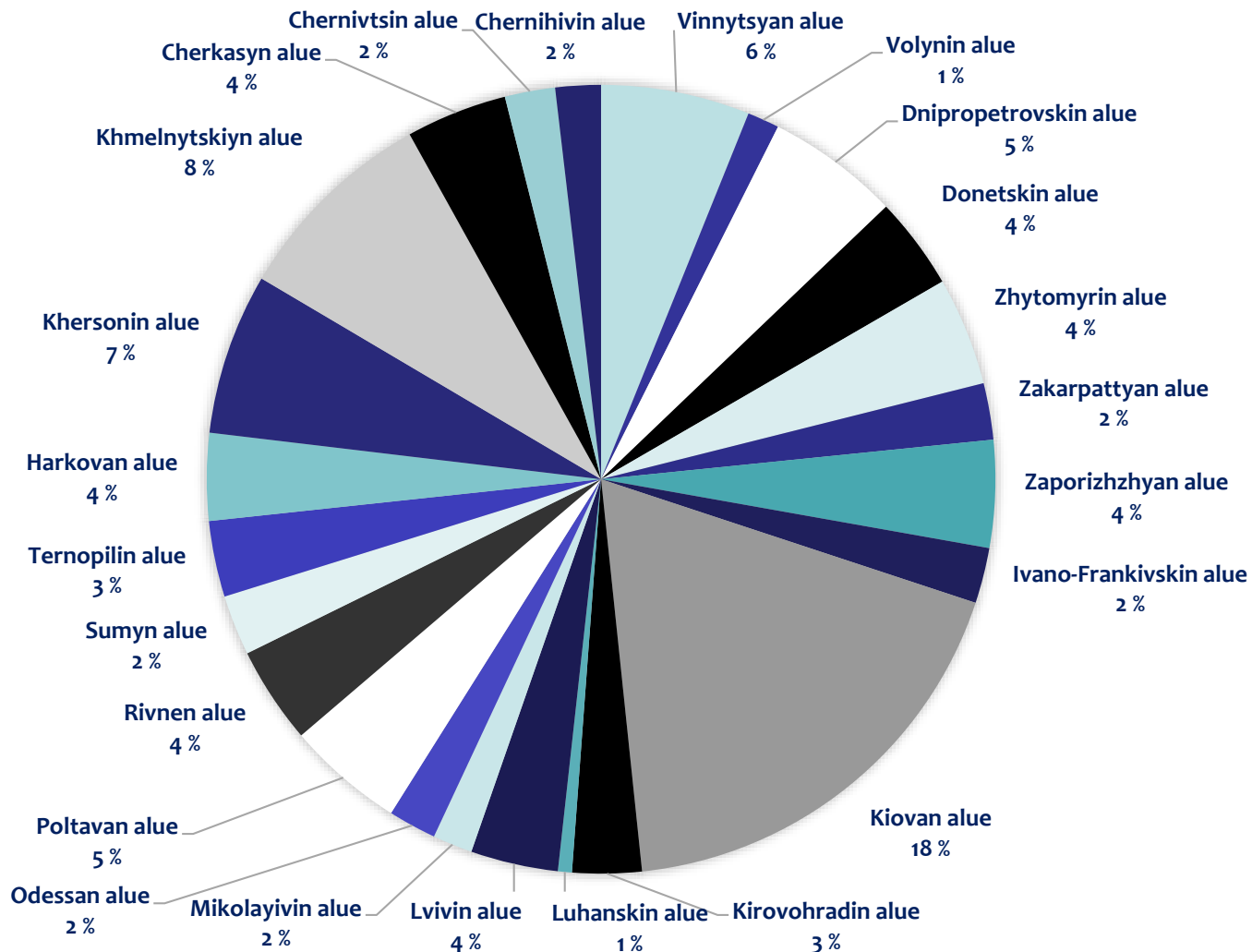
Lähes puolet Ukrainan lihan tuotannosta keskittyy 4 alueelle: Cherkasyn, Vinnitsyan, Dnipropetrovskin ja Kiovan kaupunkia ympäröivälle alueelle.

7) Maidon tuotannon alueellinen jakauma vuonna 2017

Maidon tuotanto jakautuu melko tasaisesti ympäri Ukrainaa.

7) Kananmunien tuotannon alueellinen jakauma vuonna 2017

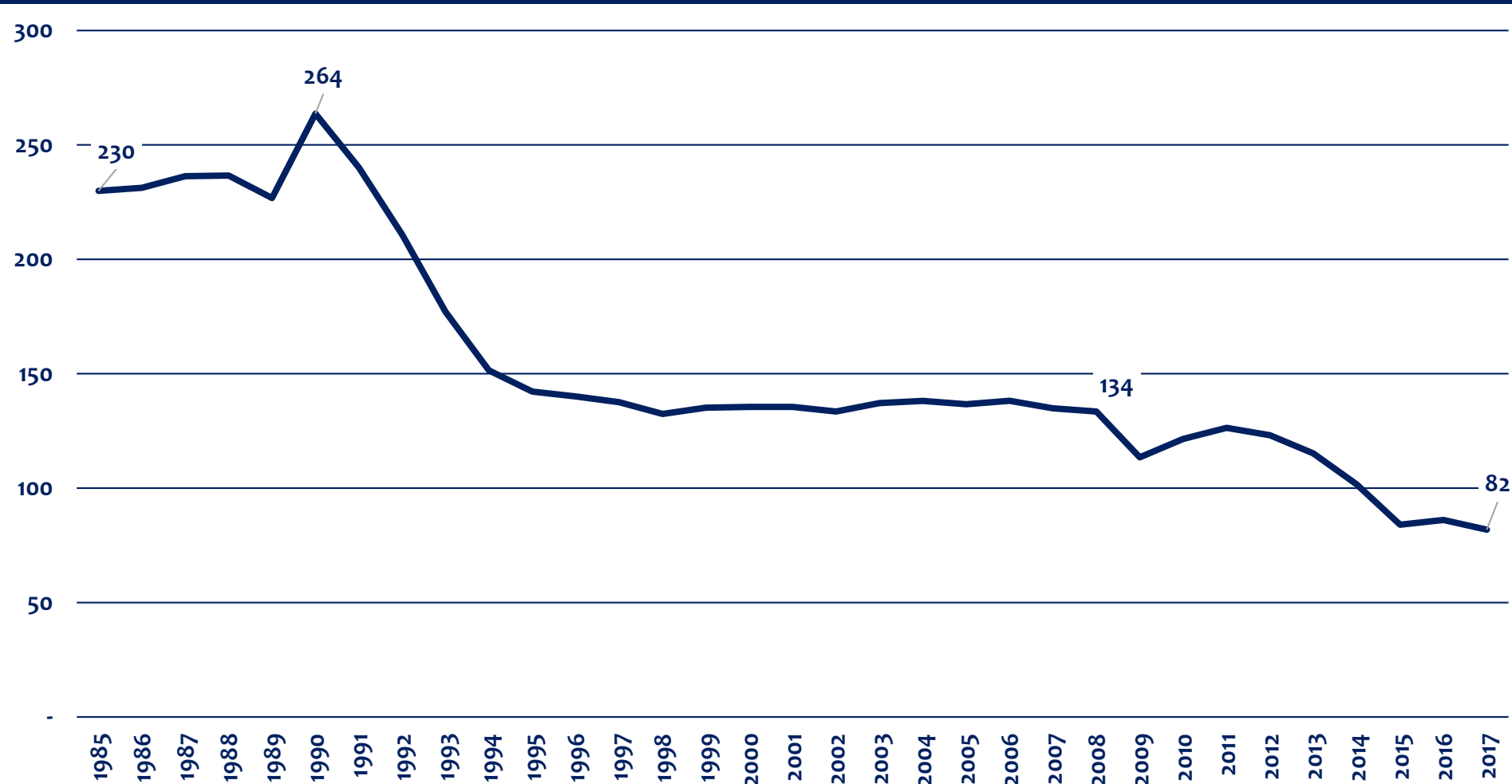
Kananmunien tuotanto keskittyy pääkaupungin läheisyyteen.
Kiovan alueen osuus kananmunien tuotannosta on lähes viidennes.

8) Energiatalous

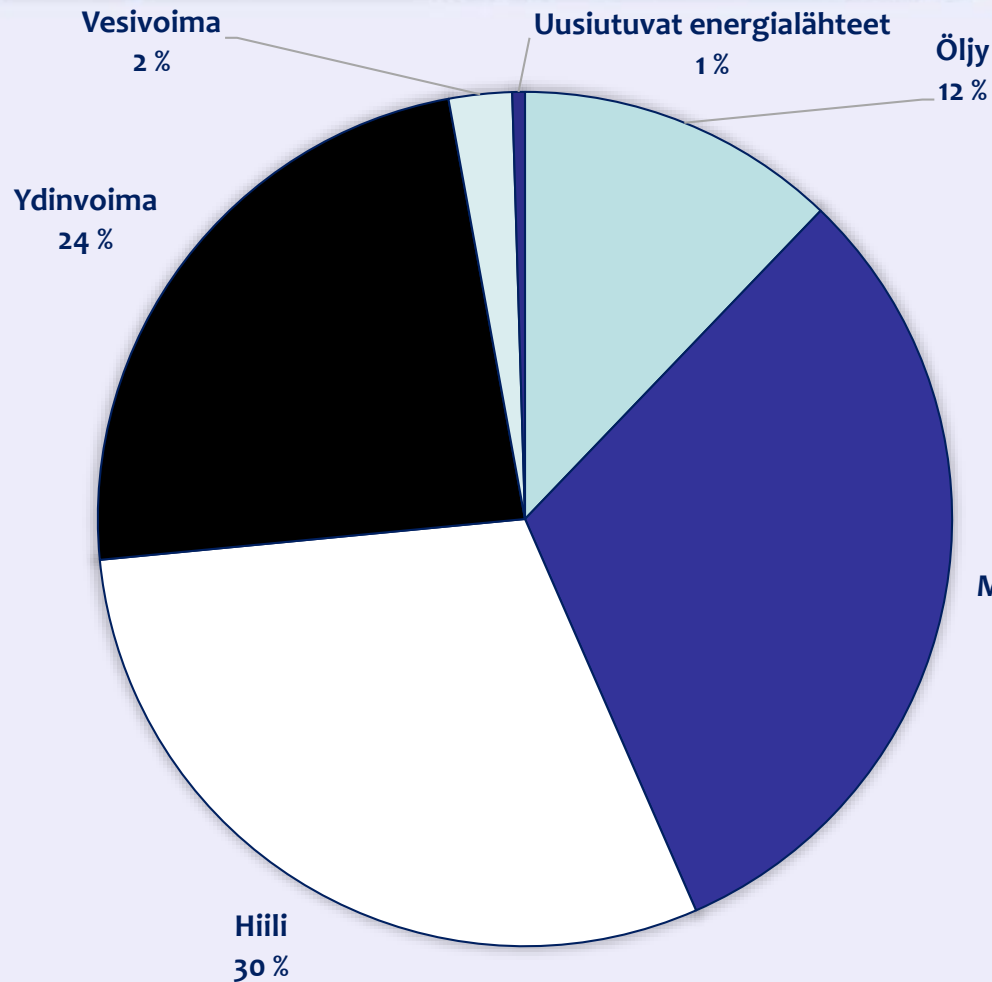
Lähde: <https://ua-energy.org/en/posts/ukraine-expands-gas-production-36-in-jan-sept>

8) Energian kulutus (miljoonaa ekvivalenttia öljytonnia)

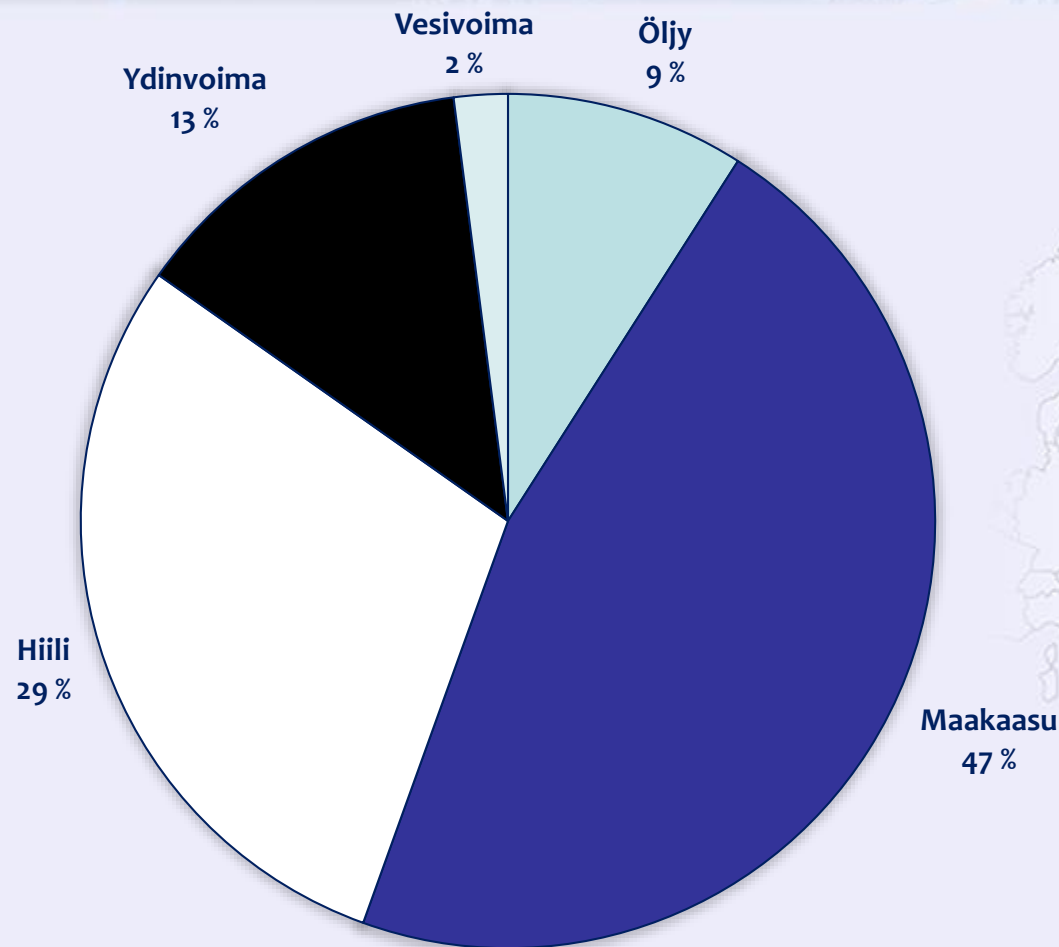
Ukrainan energian kulutus romahti Neuvostoliiton hajottua, mikä on yleinen ilmiö entisten neuvostotasavaltojen keskuudessa. Ukrainan energian kulutus on laskenut voimakkaasti vuoden 2008 kansainvälisen talouskriisin jälkeenkin. Miljoona ekvivalenttia öljytonnia vastaa lämpöarvoltaan miljoonaa tonnia raakaöljyä.

8) Energian kulutus energialähteittäin vuonna 2017

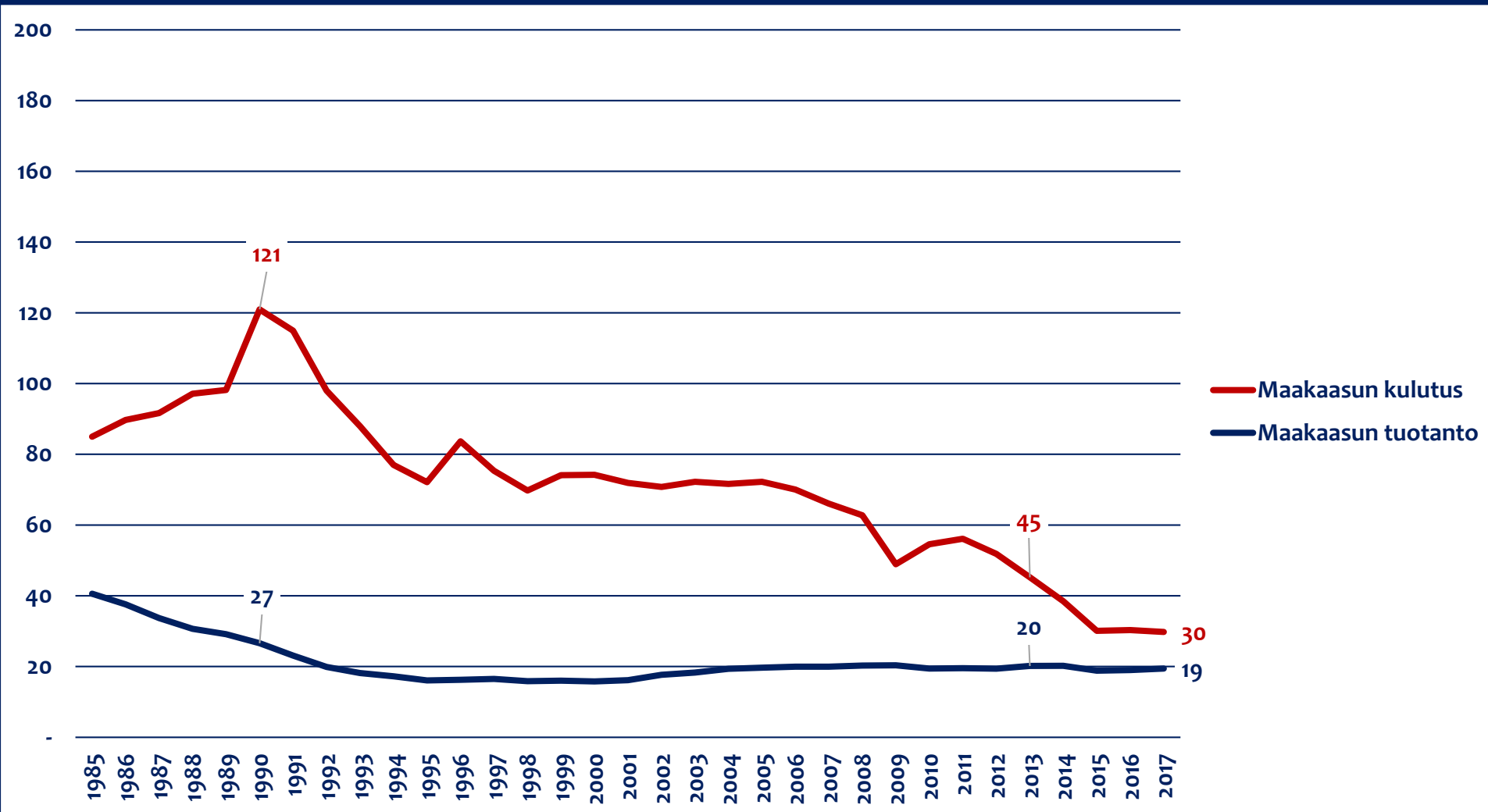
Maakaasu, hiili ja ydinvoima kattoivat 85% Ukrainan energian kulutuksesta vuonna 2017. Uusiutuvilla energialähteillä on marginaalinen rooli Ukrainan energiahuollossa.

8) Energian kulutus energialähteittäin vuonna 2000

Maakaasun osuus Ukrainan energian kulutuksesta on tippunut huomattavasti vuosina 2000-2017.
Vastaavasti ydinvoiman rooli on kasvanut merkittävästi.

8) Maakaasun tuotanto ja kulutus (miljardia kuutiometriä)

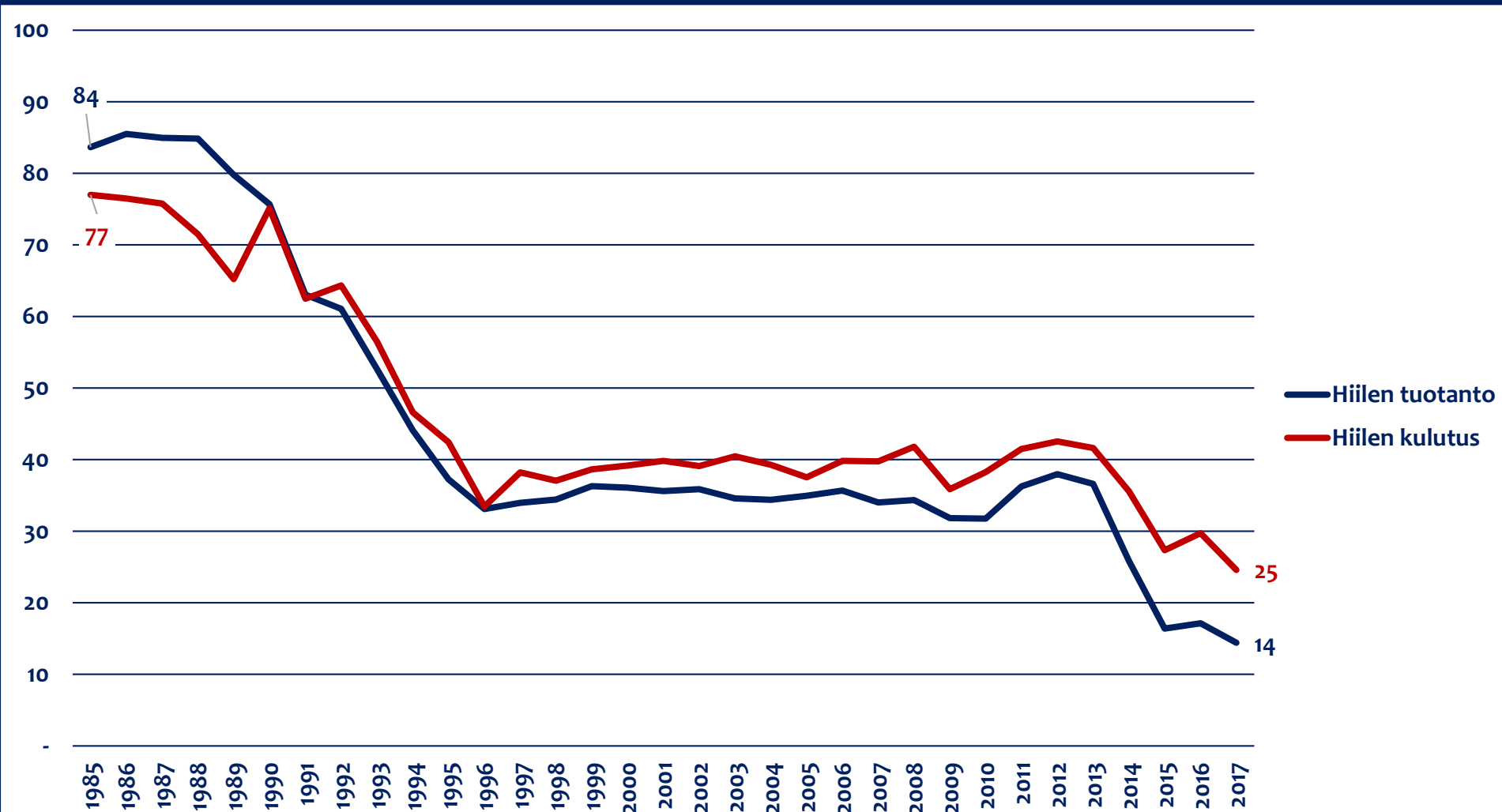
1990-luvun alussa Ukraina joutui tuomaan liki 100 miljardia kuutiota kaasua ulkomailta. Vuonna 2017 tuontitarve oli ”enää” 11 miljardia kuutiota. Marraskuusta 2015 Ukraina on tuonut kaasunsa lännestä.

8) Ukrainan maakaasun pääputkiverkosto

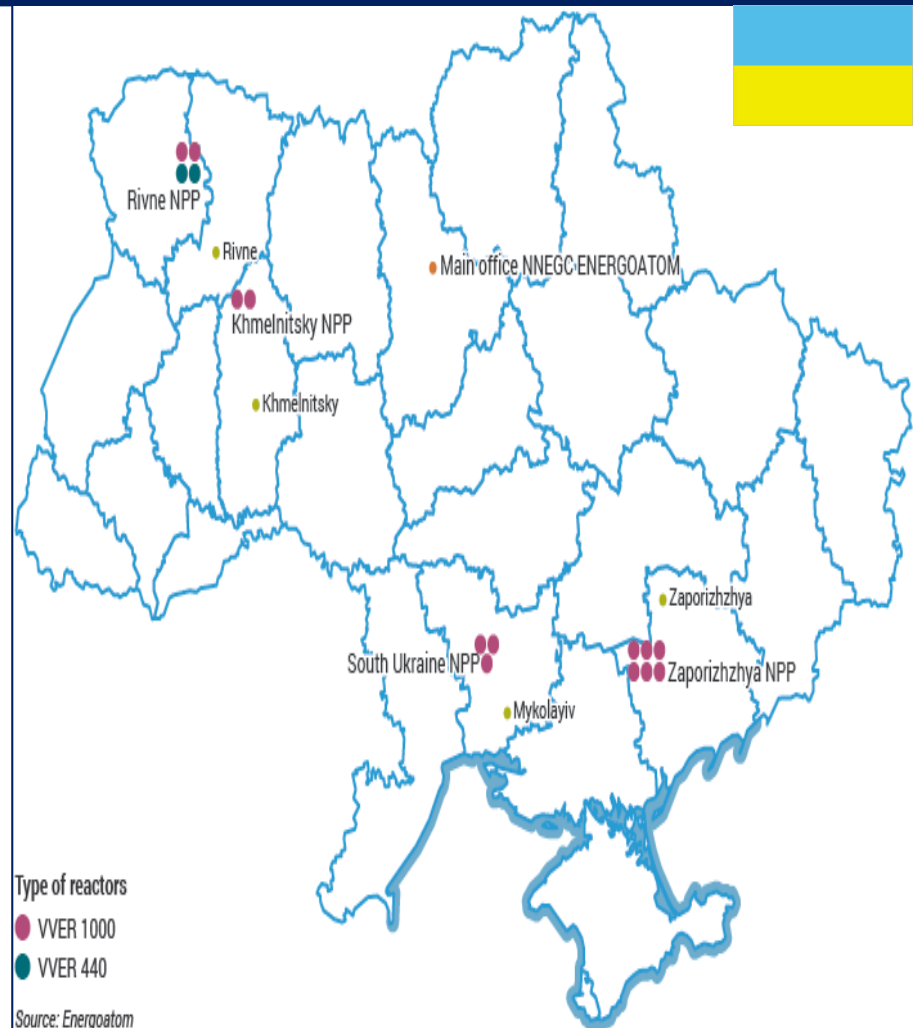
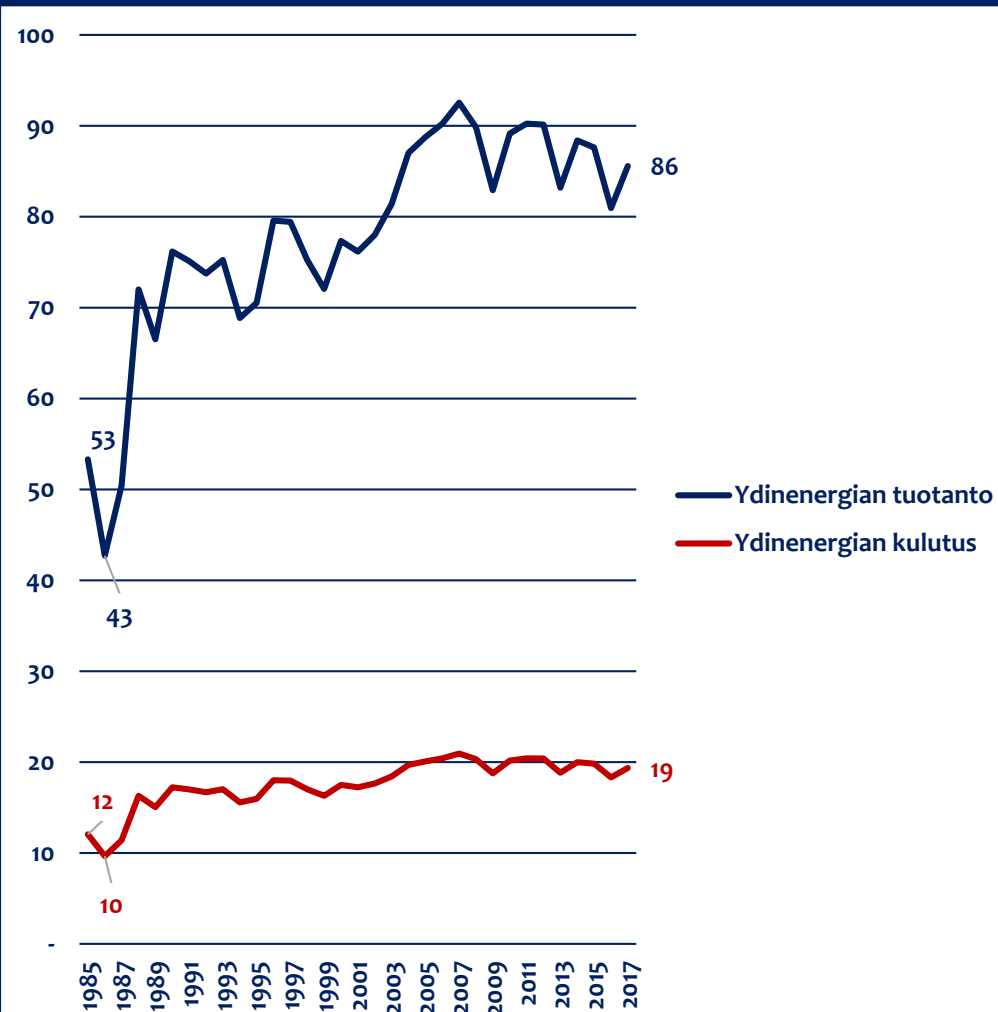
Venäjä on EU:n merkittävin kaasuntoimittaja (41% vuoden 2018 ensimmäisellä vuosineljänneksellä). Vuoden 2018 ensimmäisellä vuosineljänneksellä 34% Venäjältä EU:hun tulevasta maakaasusta kulki Ukrainan kautta. Vuonna 2018 venäläisen kaasun pääkuljetusreitiksi on ensi kertaa muotoutumassa Nord Stream 1 (36%). Kun Nord Stream 2 alkaa toimia täydellä kapasiteetilla kenties jo vuonna 2020, kaasutransito Ukrainan halki hiipuu, mikä puolestaan voi heijastua Ukrainan ja Venäjän tuleviin suhteisiin.

8) Hiilen tuotanto ja kulutus (miljoonaa ekvivalenttia öljytonnia)

Siitäkin huolimatta, että Ukrainalla on huomattavat hiilivarannot, maa tuo hiiltä (pääasiassa Venäjältä). Ukrainalla omaa reilu 3% maailman hiilivarannoista eli sen hiiliresurssit ovat lähes Saksan kokoluokkaa.

8) Ydinenergian tuotanto ja kulutus (miljoonaa ekvivalenttia öljytonnia)

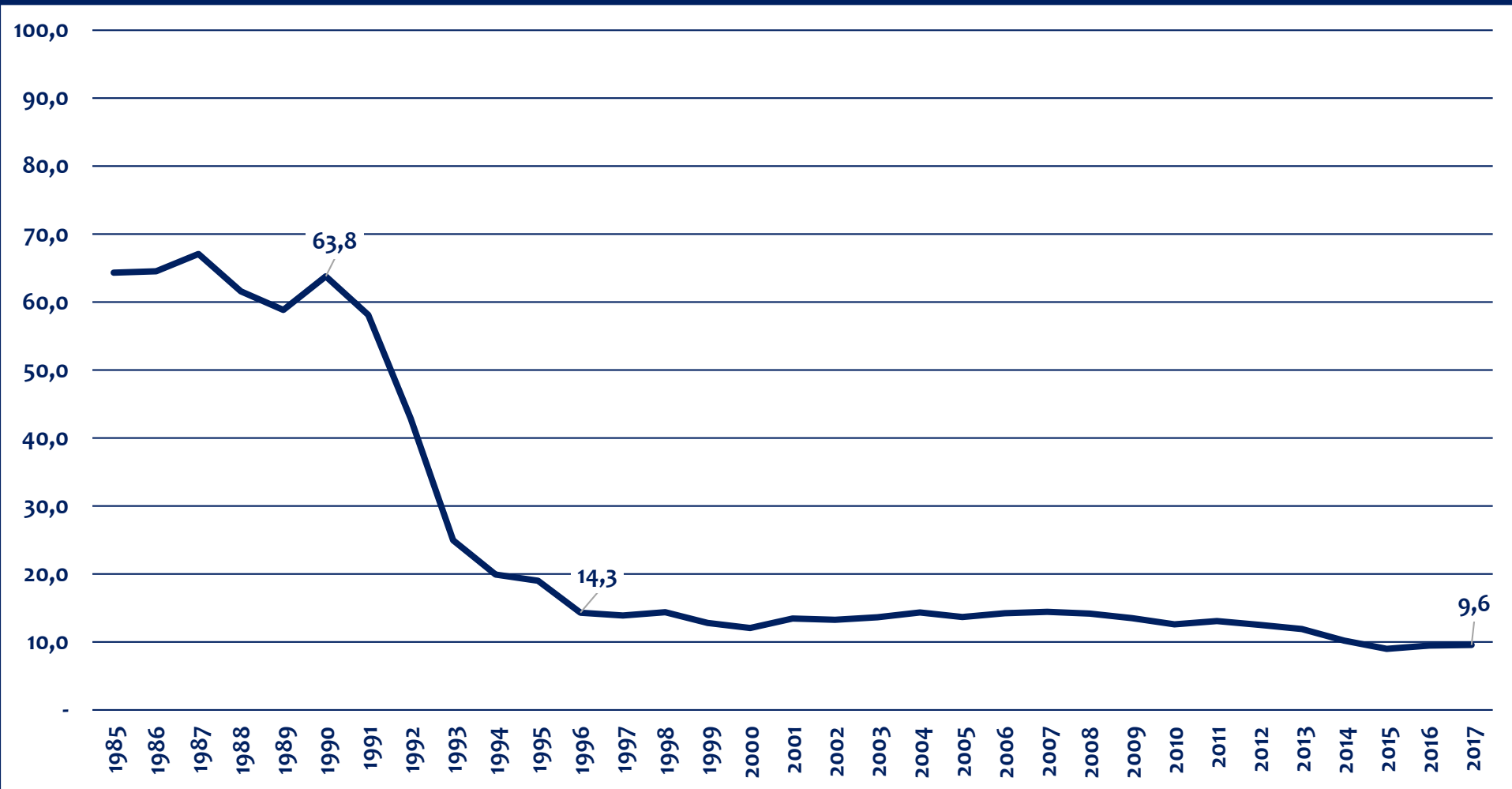
Ydinenergian tuotannon voimakas lasku vuonna 1986 johtui Tshernobylin ydinvoimalaonnettomuudesta. Ukrainalla on tällä hetkellä 15 toimivaa ydinreaktoria, jotka tuottavat puolet maan sähköstä. Ukraina on sähkön nettoviejä. Ukraina vie sähköä erityisesti Unkariin ja Valko-Venäjälle.

8) Ukrainan pääsähköverkko

Ukrainan sähkön siirtoverkon pituus on 22,000 kilometriä.

8) Öljyn kulutus (miljoonaa tonnia)

Ukraina ei tuota merkittäviä määriä öljyä. Ukrainan öljyn kulutus on maan väkilukuun nähden erittäin pieni. Noin 8-kertaa Suomea väkirikkaamman Ukrainan öljyn kulutus on Suomen kokoluokkaa. Venäjä ja Kazakstan toimittavat raakaöljyä Ukrainaan, kun taas öljytuotteita tuodaan maahan erityisesti Valko-Venäjältä ja Venäjältä.

8) Öljyinfrastruktuuri

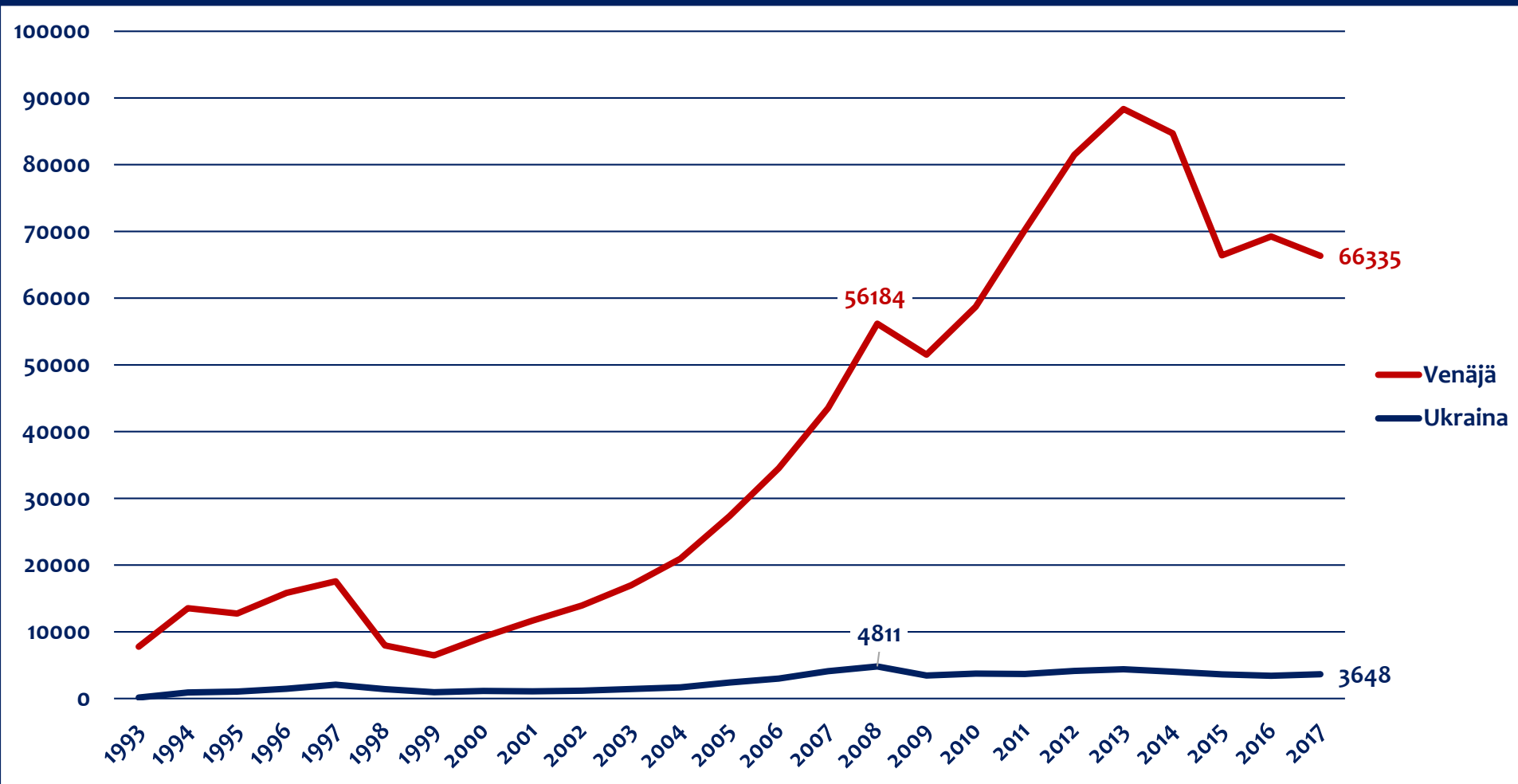

Ukrainassa on liki 5000 kilometriä öljyputkea, reilut 50 pumppuasemaa ja 7 öljynjalostamaa, joiden yhteenlaskettu vuotuinen jalostuskapasiteetti on 50 miljoonaa tonnia eli 5 kertaa maan öljyn kulutus.

9) Sotilasmenet

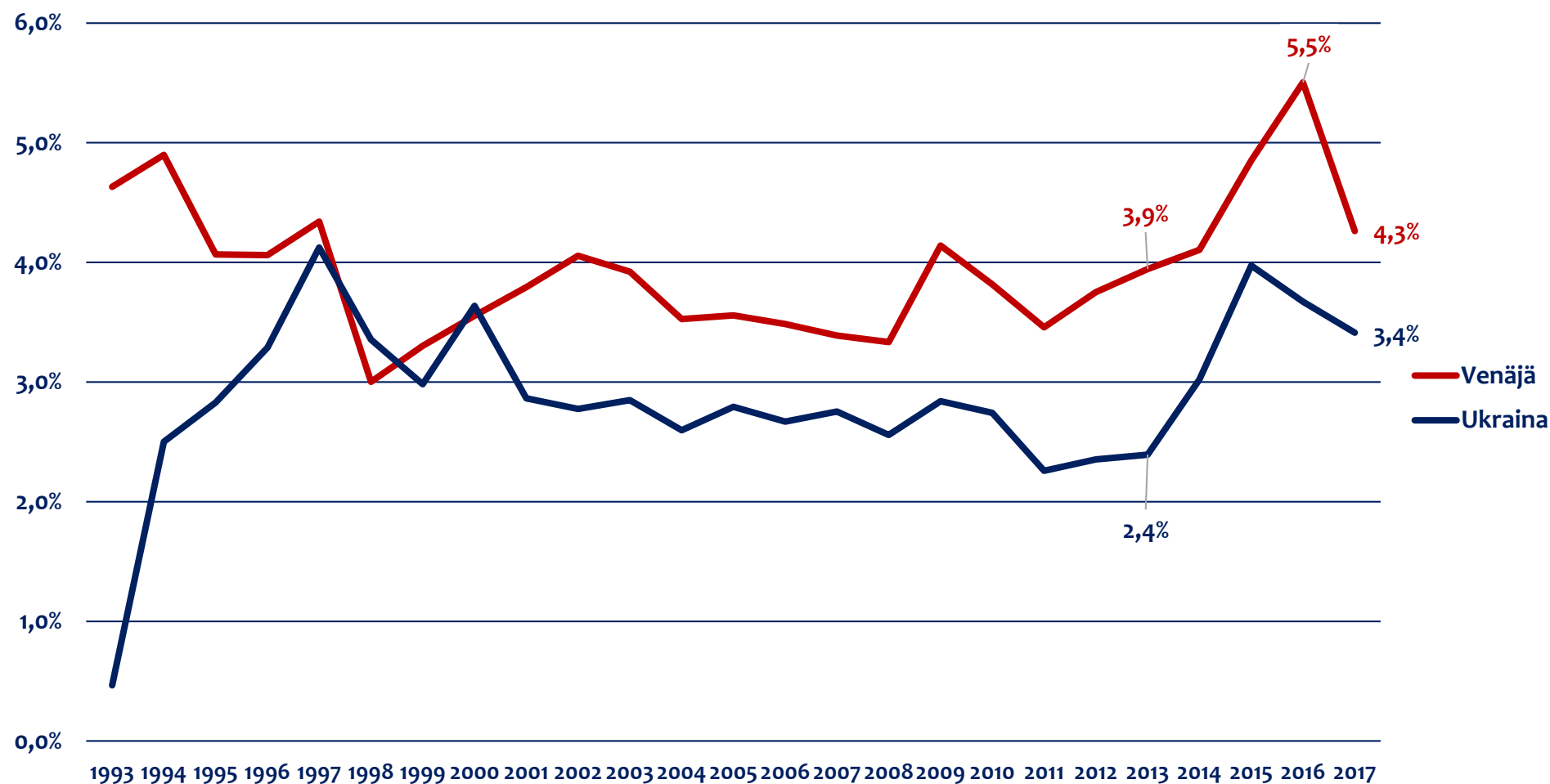

9) Sotilasmenojen kehitys (\$ miljoonaa – käypä hinta)

Dollareissa mitattuna Venäjän sotilasmenot lähtivät huimaan kasvuun presidentti Putinin valtakaudella. Venäjän sotilasmenot ovat kasvaneet merkittävästi myös vuoden 2008 jälkeen. Toisin on käynyt Ukrainan sotilasmenojen kanssa.

9) Sotilasmenojen osuus kansantuotteesta (%)

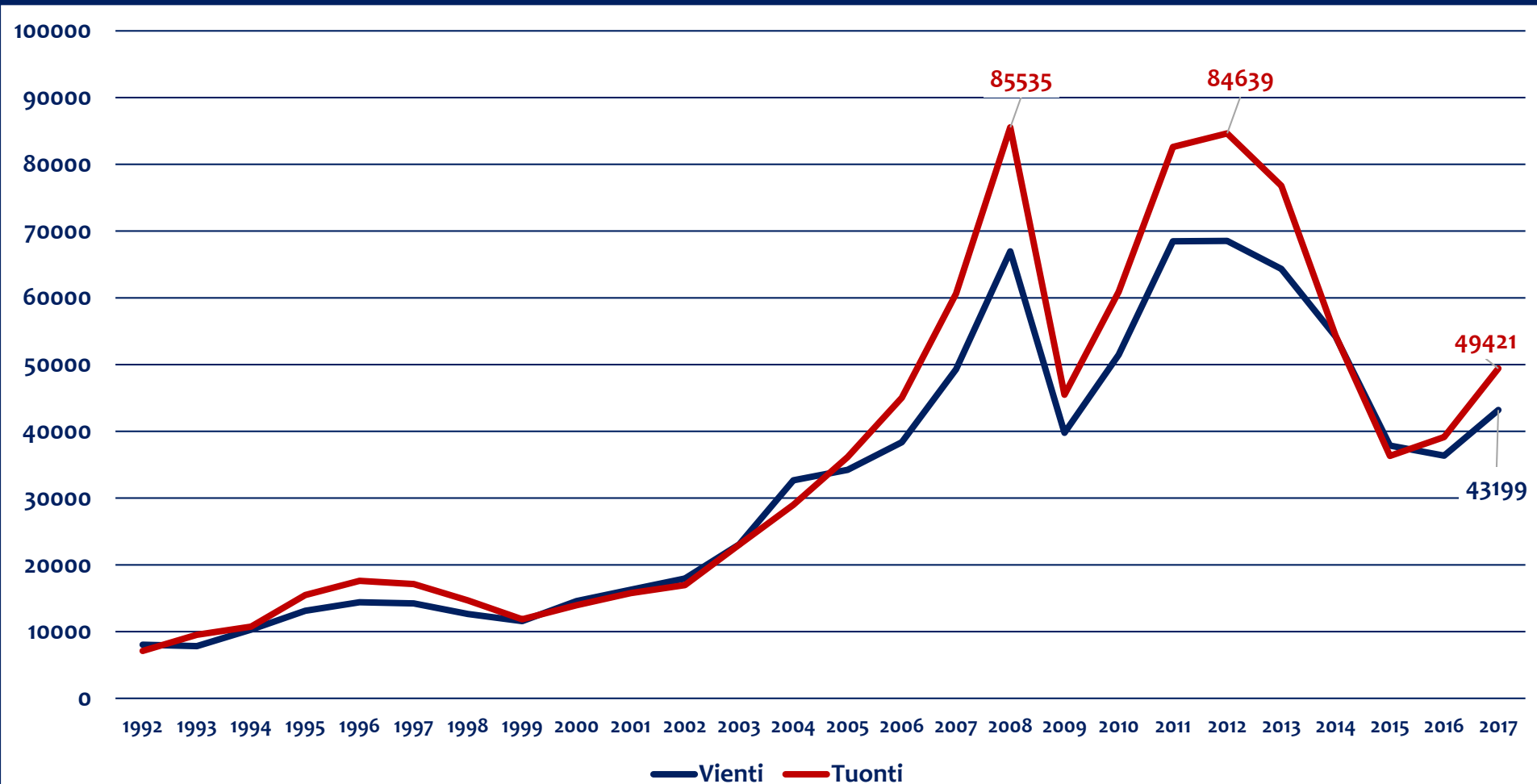

Itä-Ukrainan konflikti näkyy selvästi sotilasmenotaakan kasvuna. Venäjän kohdalla sotilasmenojen osuutta nostavat erityisesti Syyrian sodan aiheuttamat menot. Suhdeluvun kasvuun on myös syynä dollarimääräisen bruttokansantuotteen voimakas lasku, jonka taustalla on Venäjän ruplan dollarikurssin heikkeneminen.

10) Ulkoiset taloussuhteet

10) Ukrainan ulkomaankaupan kehitys (\$ miljoonaa)

Ukrainan ulkomaankauppa romahti vuosina 2009 ja 2014, mutta näyttää toipuvan myös viimeisimmästä romahduksesta varsin ripeästi. Suomen ulkomaankauppa on Ukrainaa selvästi suurempi. Vuonna 2017 Suomen tuonnin arvo oli vuonna yli \$ 70 miljardia ja viennin arvo lähes \$ 70 miljardia.

10) Ukrainan ulkomaankaupan jakauma alueittain

	Osuus viennistä			Osuus tuonnista		
	(%)			(%)		
	2009	2013	2017	2009	2013	2017
Vinnytsyan alue	1,2	1,1	2,8	0,6	0,6	0,8
Volynin alue	0,8	1,0	1,6	0,9	1,4	2,7
Dnipropetrovskin alue	13,1	15,5	16,3	7,9	6,9	9,3
Donetskin alue	23,5	19,6	10,2	4,3	5,3	4,1
Zhytomyrin alue	0,9	1,0	1,4	0,9	0,5	0,9
Zakarpattyan alue	2,4	2,1	3,3	2,1	2,7	2,7
Zaporizhzhyan alue	6,8	5,8	6,9	2,5	2,3	2,7
Ivano-Frankivskin alue	0,8	0,7	1,5	0,6	0,8	1,3
Kiovan alue	2,6	3,1	4,0	4,8	6,2	6,9
Kirovohradin alue	0,6	1,4	1,0	0,3	0,3	0,5
Luhanskin alue	4,8	5,6	0,5	1,6	2,4	0,6
Lvivin alue	2,0	2,0	3,7	3,6	3,4	4,4
Mykolayivin alue	3,9	3,4	4,4	1,7	1,2	1,6
Odessan alue	3,6	2,6	4,2	5,7	4,5	2,9
Poltavan alue	3,2	4,2	4,3	1,3	1,4	2,3
Rivnen alue	0,8	0,8	0,9	0,6	0,4	0,7
Sumyn alue	1,8	1,5	1,6	0,9	0,8	1,1
Ternopilin alue	0,3	0,6	0,9	0,4	0,5	0,7
Harkovan alue	3,3	3,1	2,8	3,2	3,0	3,3
Khersonin alue	0,9	0,6	0,7	0,3	0,4	0,4
Khmelnyskiyn alue	0,6	0,8	1,1	0,6	0,6	0,8
Cherkasyn alue	1,3	1,2	1,4	0,7	0,6	0,8
Chernivtsin alue	0,3	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2
Chernihivin alue	0,7	0,9	1,4	0,7	0,8	0,9
Kiovan kaupunki	17,2	19,5	22,5	45,2	34,7	40,0

Kiovan kaupungin osuus Ukrainan ulkomaankaupasta on alkanut uudelleen kasvaa Ukrainan kriisin myötä.

Donetsinkin alueen osuus viennistä on puoliintunut ja Luhanskin alueen vienti on romahtanut, mikä johtunee siitä, että näiltä alueilta viedään tavaraa Venäjälle, joka ei näy Ukrainan ulkomaankauppatilastoissa.

Lähde:
Ukrainan
tilastokeskus

10) Ukrainan ulkomaankaupan tavararakenne vuonna 2017

	Vienti	Tuonti
Elävät eläimet ja eläintuotteet	2,6%	1,5%
Kasvituotteet	21,3%	2,8%
Eläin- ja kasvirasvat	10,6%	0,5%
Elintarviketeollisuuden tuotteet	6,5%	3,9%
Kivennäistuotteet (öljy ja kaasu)	9,1%	25,2%
Kemianteollisuuden tuotteet	3,8%	13,2%
Muovit ja muovitavarat	1,3%	6,5%
Raakavuodat ja -nahat	0,4%	0,5%
Puu ja puusta valmistetut tavarat	2,8%	0,5%
Paperi, kartonki ja pahvi	1,2%	1,9%
Tekstiiliaineet ja tekstiilitavarat	1,8%	3,5%
Jalkineet, päähineet	0,4%	0,5%
Keraamiset tuotteet	0,8%	1,3%
Luonnonhelmet ja viljellyt helmet, jalo- ja puolijalokivet	0,2%	0,1%
Epäjalot metallit ja epäjalosta metallista valmistetut tavarat	23,4%	6,1%
Koneet ja mekaaniset laitteet	9,9%	20,0%
Kulkuneuvot, ilma-alukset ja alukset	1,4%	8,4%
Optiset laitteet	0,4%	1,6%
Aseet ja ampumatarvikkeet	0,4%	0,5%
Erinäiset tavarat	1,7%	1,5%
Taideteokset	0,0%	0,0%

Ukrainan päävientitavara on teräs/rauta, kun taas kivennäistuotteet (öljy ja kaasu) ovat tärkeimmät tuontituotteet.

Lähde:
Ukrainan
tilastokeskus

10) Ukrainan ulkomaankaupan tavararakenne vuonna 2008

	Vienti	Tuonti
Elävät eläimet ja eläintuotteet	1,2%	2,0%
Kasvituotteet	8,3%	1,7%
Eläin- ja kasvirasvat	2,9%	0,7%
Elintarviketeollisuuden tuotteet	3,8%	3,1%
Kivennäist tuotteet (öljy ja kaasu)	10,5%	29,7%
Kemianteollisuuden tuotteet	7,5%	8,1%
Muovit ja muovitavarat	1,5%	5,2%
Raakavuodat ja -nahat	0,5%	0,3%
Puu ja puusta valmistetut tavarat	1,2%	0,6%
Paperi, kartonki ja pahvi	1,3%	2,1%
Tekstiiliaineet ja tekstiilitavarat	1,5%	2,5%
Jalkineet, päähineet	0,3%	0,6%
Keraamiset tuotteet	0,7%	1,5%
Luonnonhelmet ja viljellyt helmet, jalo- ja puolijalokivet	0,2%	1,2%
Epäjalot metallit ja epäjalosta metallista valmistetut tavarat	41,2%	7,5%
Koneet ja mekaaniset laitteet	9,5%	15,6%
Kulkuneuvot, ilma-alukset ja alukset	6,5%	14,1%
Optiset laitteet	0,4%	1,4%
Aseet ja ampumatarvikkeet	0,3%	0,9%
Erinäiset tavarat	0,7%	1,2%
Taideteokset	0,0%	0,0%

Teräksen ja raudan osuus Ukrainan viennistä on laskenut huomasti vuosina 2008-2017.

Lähde:
Ukrainan
tilastokeskus

10) Ukrainan ulkomaankaupan maakohtainen jakauma vuonna 2017

Ukrainan tuonti	Osuus tuonnista	Ukrainan vienti	Osuus viennistä
1. EU	42,5%	1. EU	40,5%
2. Venäjä	14,5%	2. Venäjä	9,2%
3. Kiina	11,3%	3. Turkki	5,6%
4. Valko-Venäjä	6,7%	4. Intia	5,5%
5. USA	5,1%	5. Kiina	4,6%
6. Sveitsi	3,0%	6. Egypti	3,8%
7. Turkki	2,5%	7. Valko-Venäjä	2,6%
8. Japani	1,4%	8. USA	1,9%
9. Intia	1,1%	9. Moldova	1,6%
10. Azerbaidzan	0,9%	10. Saudi-Arabia	1,5%

EU on Ukrainan ylivoimaisesti merkittävin kauppakumppani. Venäjän osuus Ukrainan ulkomaankaupasta on tippunut erittäin voimakkaasti Ukrainan kriisin syvennyttyä. Vielä vuonna 2013 Venäjä muodosti 24% Ukrainan viennistä ja 30% maan tuonnista.

Lähteet:
EU; Ukrainan
tilastokeskus

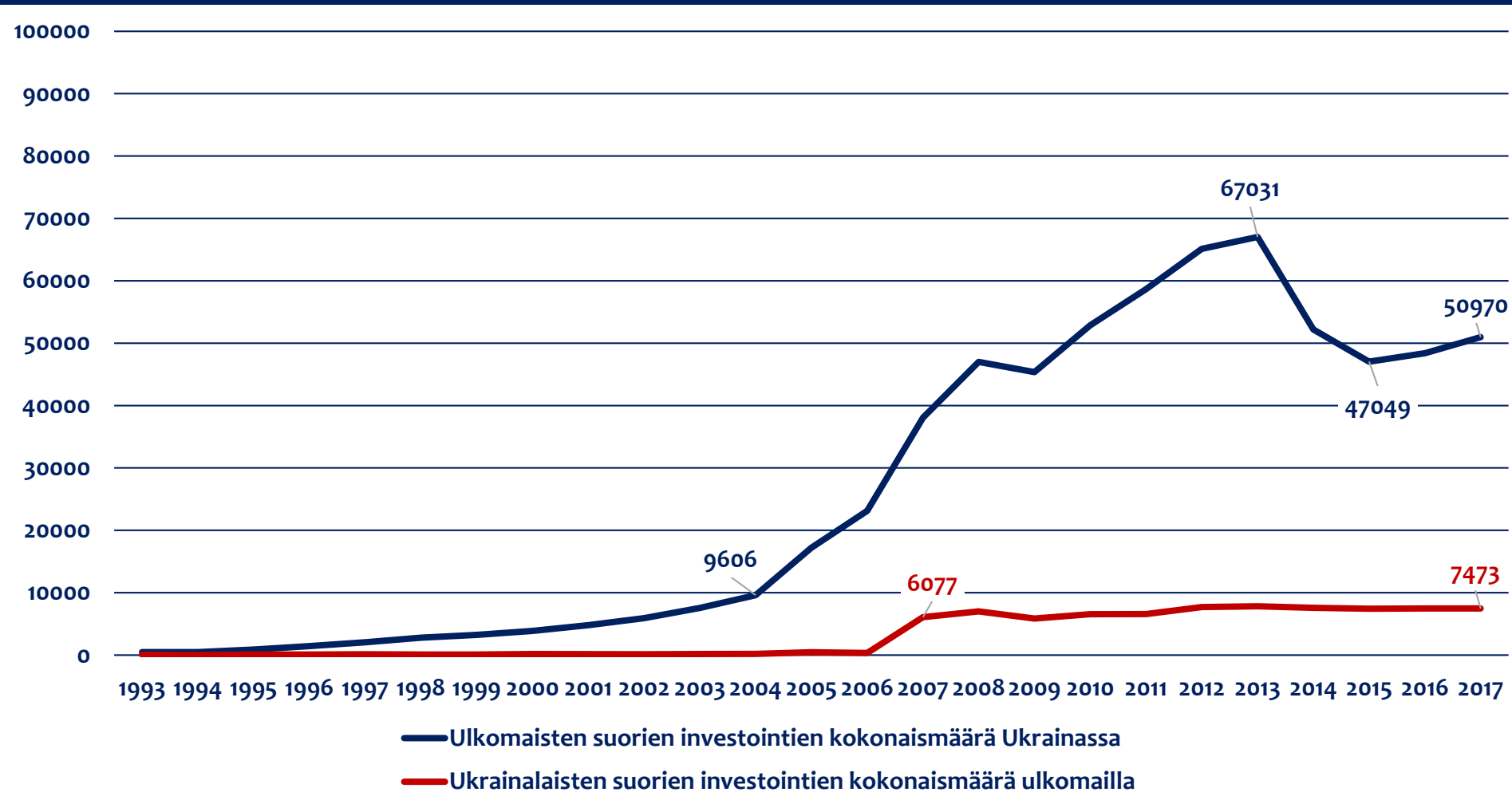
10) Ukrainan kaupan merkitys Itämeren alueelle vuonna 2017

	Ukrainan osuus maan viennistä	Ukrainan osuus maan tuonnista
Latvia	1,0%	1,1%
Liettua	2,8%	0,8%
Norja	0,2%	0,1%
Puola	2,1%	1,0%
Ruotsi	0,3%	0,1%
Saksa	0,3%	0,2%
Suomi	0,3%	0,2%
Tanska	0,3%	0,2%
Venäjä	2,2%	2,2%
Viro	0,6%	0,6%

Itämeren rantavaltioista Ukrainan-kaupalla on suurin painoarvo Venäjälle, Liettualle ja Puolalle. Muille Itämeren alueen rantavaltioille Ukrainalla ei ole niin suurta kaupallista merkitystä.

Lähde:
Kansalliset
tilastoviranomaiset

10) Ulkomaiset suorat investoinnit Ukrainaan ja ukrainalaiset investoinnit ulkomaille (\$ miljoonaa)

Ulkomaiset suorat investoinnit lähtivät selvään kasvuun vuonna 2005. Viktor Jushtshenko valittiin Ukrainan presidentiksi tammikuussa 2005. Myös Ukrainan kriisin vaikutus näkyy selvästi ulkomaaisissa investoinneissa. Ukrainalaisten investoinnit ulkomaille ovat säilyneet viimeiset 10 vuotta samalla tasolla.

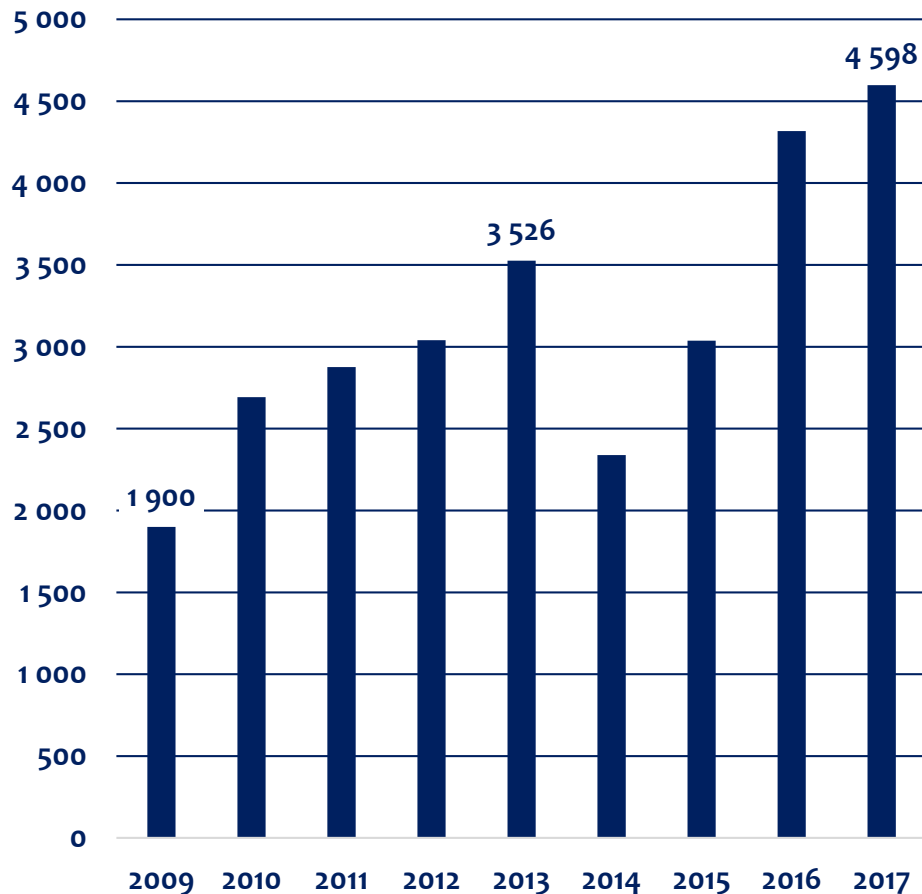
10) Ulkomaisten suorien investointien maajakauma Ukrainassa

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Kypros	22%	21%	26%	31%	33%	31%	28%	26%	26%
Alankomaat	19%	25%	19%	17%	17%	17%	17%	16%	16%
Venäjä	5%	6%	6%	6%	7%	6%	8%	12%	12%
Iso-Britannia	6%	5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%	6%
Saksa	15%	11%	11%	9%	5%	5%	4%	4%	5%
Brittiläiset Neitsytsaaret	3%	3%	3%	4%	4%	5%	5%	4%	4%
Sveitsi	2%	2%	2%	2%	3%	3%	4%	4%	4%
Ranska	4%	5%	4%	3%	3%	3%	4%	3%	3%
Itävalta	4%	4%	5%	5%	4%	4%	4%	3%	3%
Luxembourg	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	3%	2%
Yllä mainityt yhteensä	81%	83%	83%	82%	82%	81%	81%	81%	81%

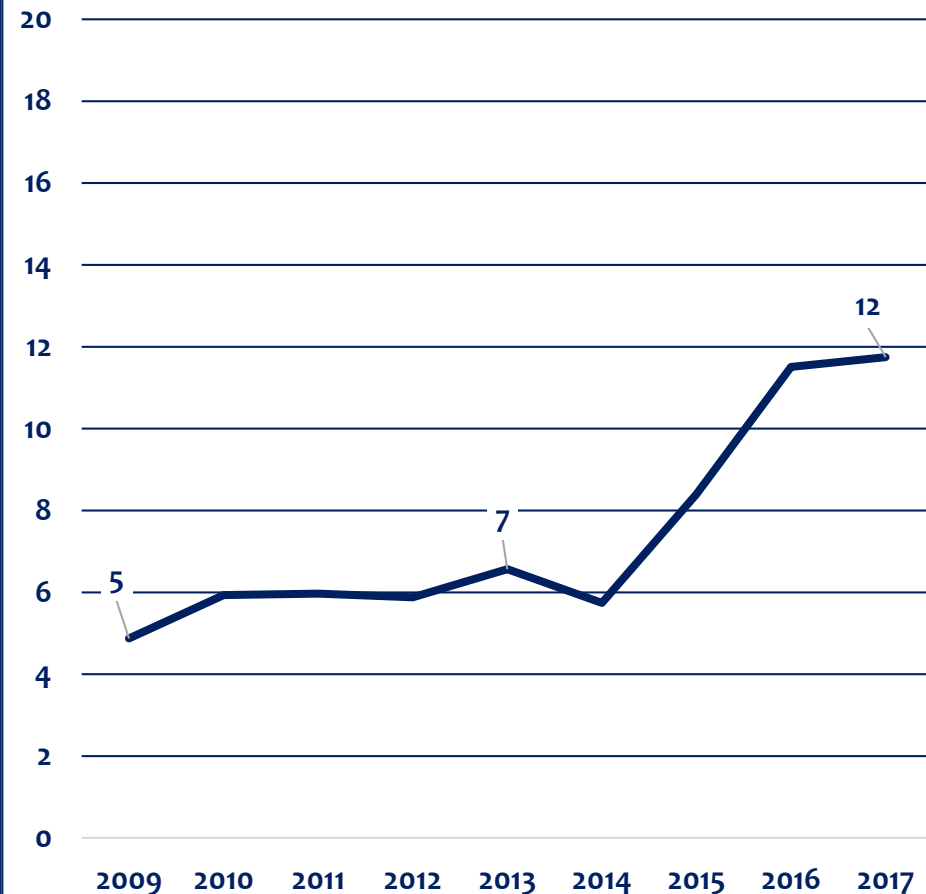
Useat yllä olevista valtioista ovat kuuluisia siitä, että niitä käytetään pääomien siirtelyyn. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että yllä oleva jakauma ei anna oikeaa kuvaa todellisista investoijista Ukrainaan. Esimerkiksi Kyproksen taustalla ovat todennäköisesti ensi sijaisesti ukrainalaiset investoijat. Edellistä johtopäätöstä tukee se, että ukrainalaiset ovat investoineet Kyprokselle \$ 6 miljardia, ja vastaavasti Kyprokselta Ukrainaan on tehty investointeja \$ 10 miljardin arvosta vuoden 2017 loppuun mennessä.

10) Venäläisten suorat investoinnit Ukrainaan

Venäjän suorien investointien kokonaismäärä Ukrainassa (\$ miljoonaa – vuoden lopussa)

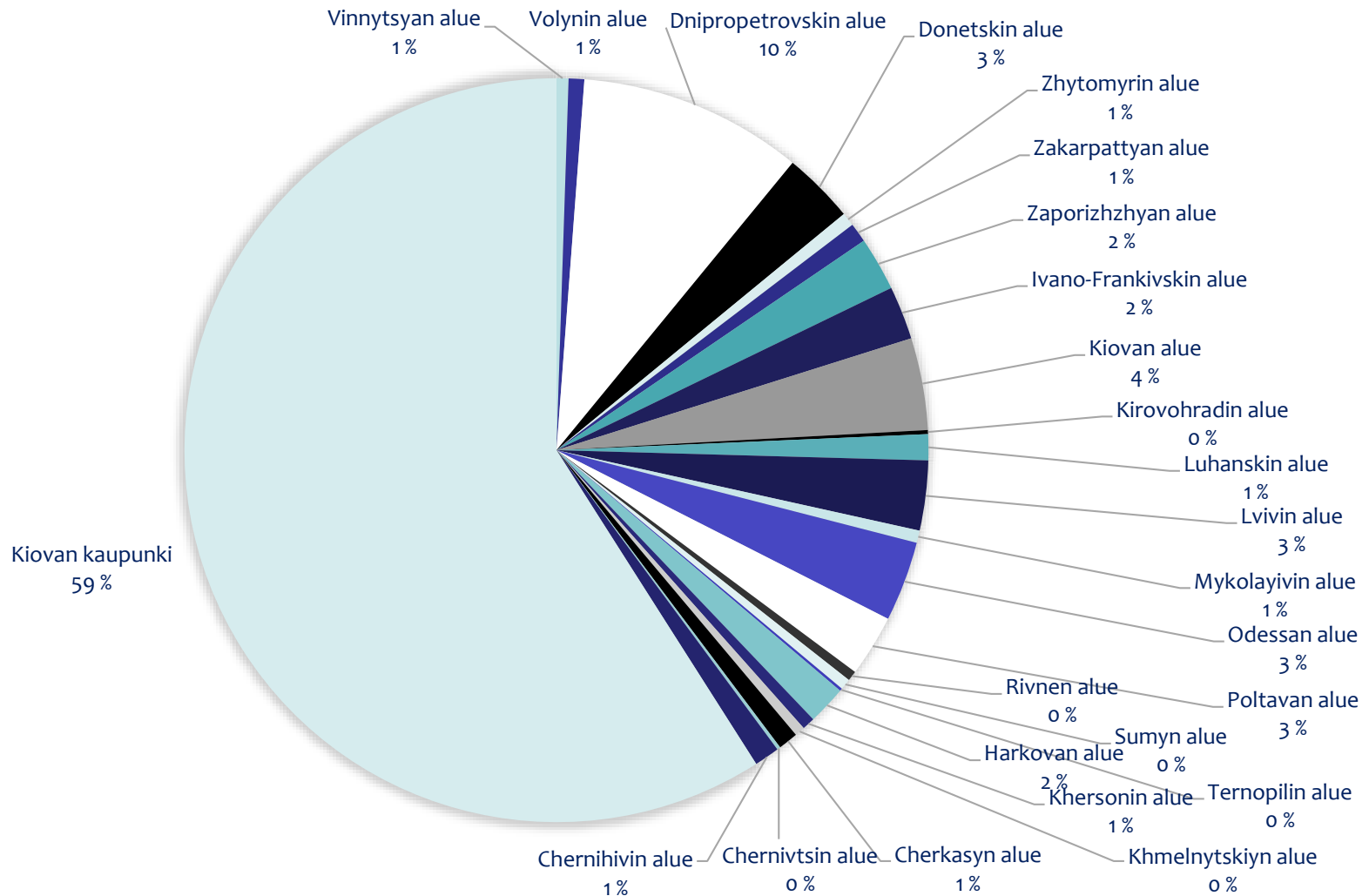

Venäjän osuus Ukrainan saamista ulkomaisista suorista investoinneista (%)

Venäläisten investointien määrä ja osuus Ukrainassa on kasvanut Ukrainan kriisistä huolimatta.

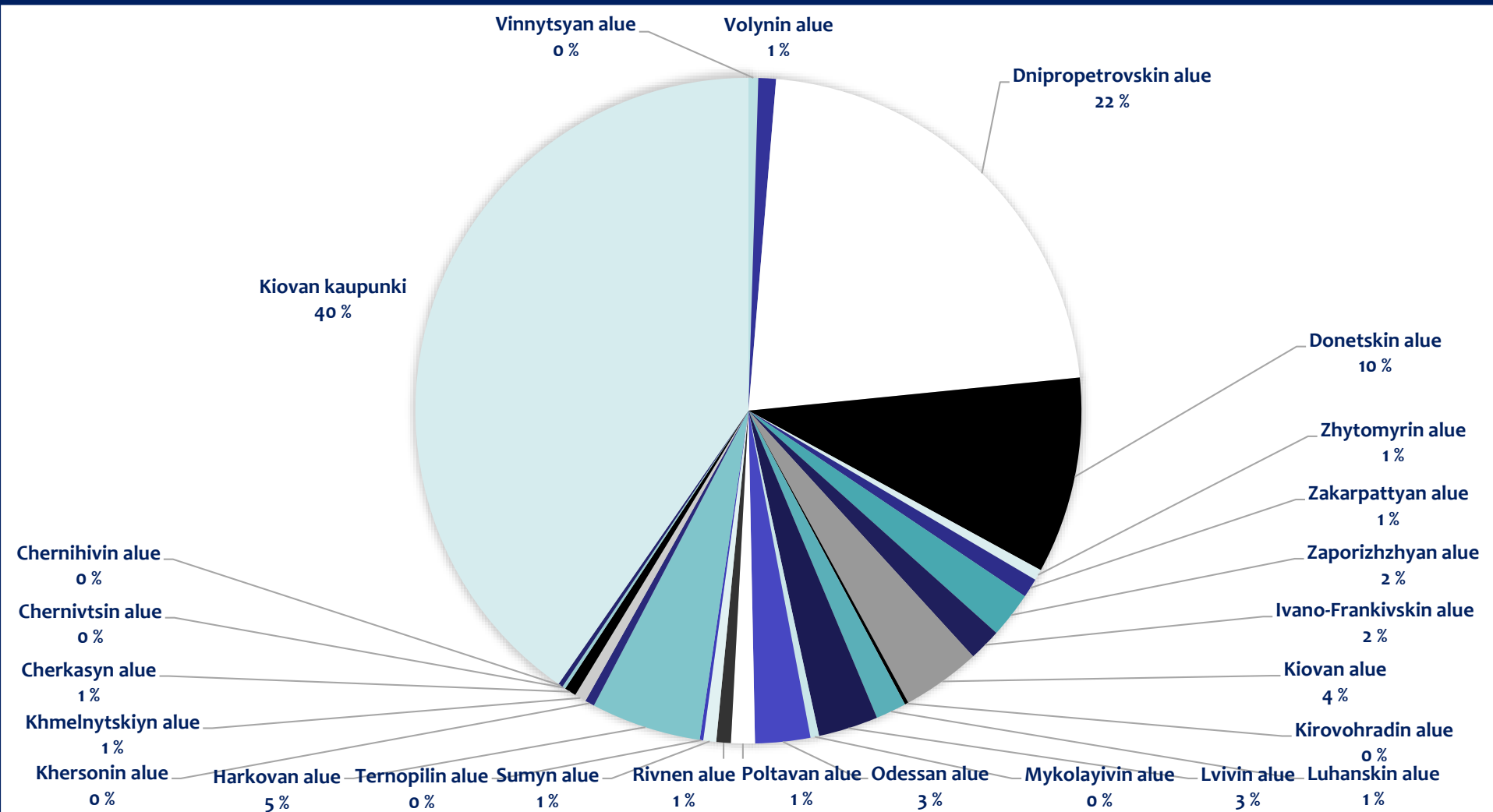
10) Ulkomaisten suorien investointien alueellinen jakauma vuonna 2017

Kiovan kaupunki on houkuttanut yli puolet Ukrainan saamista ulkomaisista suorista investoinneista. Ulkomaisten investointien pääkaupunkikeskeisyys on tyypillistä entisille neuvostotasavalloille.

Lähde:
Ukrainan
tilastokeskus

10) Ulkomaisten suorien investointien alueellinen jakauma vuonna 2009

Vuosien 2009-2017 aikana Kiovan kaupungin osuus on merkittävästi kasvanut. Vastaavasti Dnipropetrovskin ja Donetskin alueiden osuudet ovat laskeneet selvästi.

Lähde:
Ukrainan
tilastokeskus

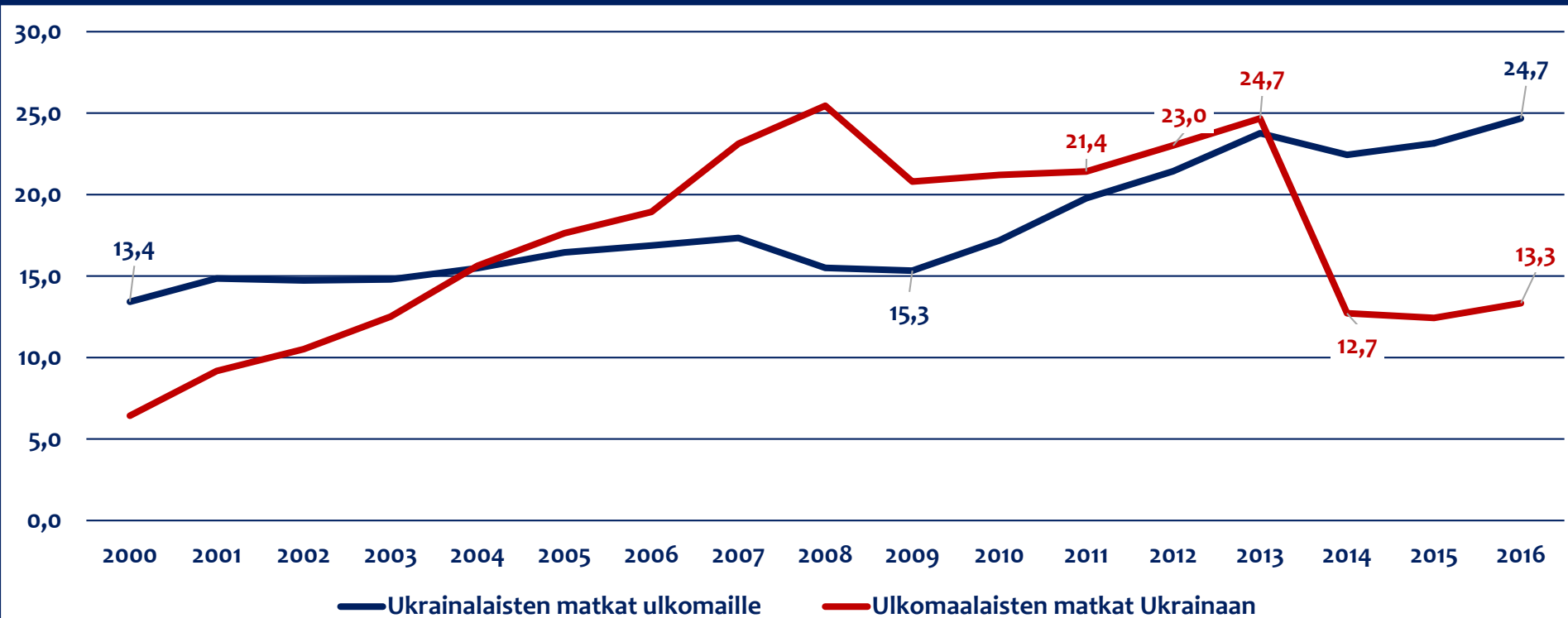
10) Ulkomaisten investointien toimialajakauma

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Maa- ja metsätalous	2%	2%	2%	1%	1%	2%	1%	2%	2%
Kaivostoiminta	7%	13%	10%	9%	9%	8%	5%	4%	4%
Teollisuus	35%	28%	26%	25%	22%	22%	21%	20%	21%
Sähkön tuotanto ja jakelu	0%	0%	0%	1%	1%	1%	1%	1%	2%
Vesihuolto	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Rakentaminen	3%	2%	2%	3%	3%	3%	3%	3%	3%
Kauppa	11%	10%	11%	12%	13%	15%	15%	14%	13%
Liikenne	2%	2%	2%	3%	3%	3%	3%	3%	3%
Majoitus ja catering	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%
Viestintä	4%	4%	4%	4%	4%	4%	6%	6%	6%
Rahoitus	23%	25%	27%	25%	23%	22%	23%	26%	26%
Kiinteistökauppa	6%	7%	7%	8%	9%	10%	11%	10%	10%
Muut	6%	6%	8%	9%	11%	10%	10%	10%	10%

Ukrainan hedelmällisestä maaperästä huolimatta maatalous ei ole juuri houkutellettu ulkomaisia investointeja. Elintarviketeollisuus on kerännyt teollisuuden sisällä eniten ulkomaisia investointeja.

Lähde:
Ukrainan
tilastokeskus

10) Ukrainalaisten matkat ulkomaille ja ulkomaalaisten matkat Ukrainaan (miljoonaa matkaa)

Toukokuusta 2005 lähtien EU-maiden kansalaiset ovat voineet matkustaa Ukrainaan ilman viisumia. Puola ja Ukraina järjestivät yhdessä jalkapallon EM-kisat vuonna 2012. Kesäkuusta 2017 alkaen ukrainalaiset ovat voineet matkustaa ilman viisumia Euroopan unioniin, pois lukien Iso-Britanniaan ja Irlantiin. Ulkomaalaisten matkat Ukrainaan puoliintuivat Ukrainan kriisin kärjistyttyä vuonna 2014. Vaikuttaa siltä, että ukrainalaisten ulkomaanmatkailun voimakas lisääntyminen ulkomaille vuoden 2008 globaalien talouskriisin jälkeen liittyy elinkeinon harjoittamiseen tai talousturismiin. Vuonna 2017 ukrainalaiset matkustivat ulkomaille 1,7 miljoonaa kertaa enemmän kuin vuotta aiemmin. Ukrainalaisten matkat Euroopan unioniin lisääntyivät 0,5 miljoonalla vuoden 2017 aikana. Viisumivapaus selittää merkittävän osan matkojen lisääntymisestä EU:hun.

10) Ulkomaalaisten matkat Ukrainaan (osuus kaikkien ulkomaalaisten vierailuista)

	2006	2009	2013	2017
Moldova	16%	21%	22%	31%
Valko-Venäjä	11%	14%	14%	19%
Venäjä	34%	33%	42%	10%
Puola	21%	12%	5%	8%
Unkari	6%	4%	3%	7%
Romania	2%	5%	4%	6%
Slovakia	3%	3%	2%	3%
Turkki	0%	0%	1%	2%
Israel	0%	0%	0%	2%
Saksa	1%	1%	1%	1%
Edellisten osuus yhteensä	94%	93%	94%	89%
Kaikki yhteensä	18,9 miljoonaa	20,8 miljoonaa	24,7 miljoonaa	14,2 miljoonaa

Venäläisten matkat Ukrainaan ovat romahtaneet Ukrainan kriisin syvennyttyä. Varsin erikoista on puolalaisten Ukraina-matkailun jyrkkä lasku. Vielä vuonna 2008 puolalaiset tekivät 5,2 miljoonaa matkaa Ukrainaan, kun taas vuonna 2013 puolalaiset kävivät Ukrainassa vain 1,3 miljoonaa kertaa.

10) Ukrainalaisten matkat ulkomaille (osuus kaikkien ulkomaalaisten vierailuista)

	2006	2009	2013	2017
Puola	27%	19%	29%	38%
Venäjä	35%	32%	26%	17%
Unkari	11%	10%	8%	12%
Moldova	7%	13%	10%	6%
Valko-Venäjä	8%	7%	7%	4%
Turkki	2%	3%	2%	4%
Romania	2%	4%	3%	4%
Slovakia	2%	2%	2%	3%
Egypti	1%	2%	1%	3%
Saksa	1%	1%	2%	1%
Edellisten osuus yhteensä	96%	93%	90%	93%
Kaikki yhteensä	16,9 miljoonaa	15,3 miljoonaa	23,8 miljoonaa	26,4 miljoonaa

Jos puolalaisten matkat Ukrainaan ovatkin vähentyneet, samaa ei voi sanoa ukrainalaisten matkailusta Puolaan, joka on vahvassa kasvussa. Merkille pantavaa on myös se, että matkat Ukrainasta Venäjälle alkoivat supistua jo ennen Ukrainan kriisiä.

II) Suomen ja Ukrainan väliset taloussuhteet

1) Suomen ja Ukrainan talouksien vertailu	81-82
2) Suomen ja Ukrainan välinen kauppa	83-89
3) Suomen ja Ukrainan väliset investoinnit	90-92
4) Matkailu Suomen ja Ukrainan välillä	93-96
5) Maahanmuutto	97-99

1) Suomen ja Ukrainan talouksien vertailu

1) Suomen ja Ukrainan talouksien tunnuslukuja

	Ukraina	Suomi
Väestö (2017)	42,4	5,5
Bruttokansantuote, BKT (2017)	\$ 109 miljardia	\$ 252 miljardia
BKT / henkilö (2017)	\$ 2472	\$ 45597
Vienti (2017)	\$ 43 miljardia	\$ 68 miljardia
Tuonti (2017)	\$ 49 miljardia	\$ 70 miljardia
Maan saamien ulkomaisten suorien investointien kokonaismäärä (2017)	\$ 67 miljardia	\$ 86 miljardia
Maan tekemien suorien investointien kokonaismäärä ulkomaille (2017)	\$ 7 miljardia	\$ 136 miljardia
Sotilasmenot (2017)	\$ 4 miljardia	\$ 4 miljardia

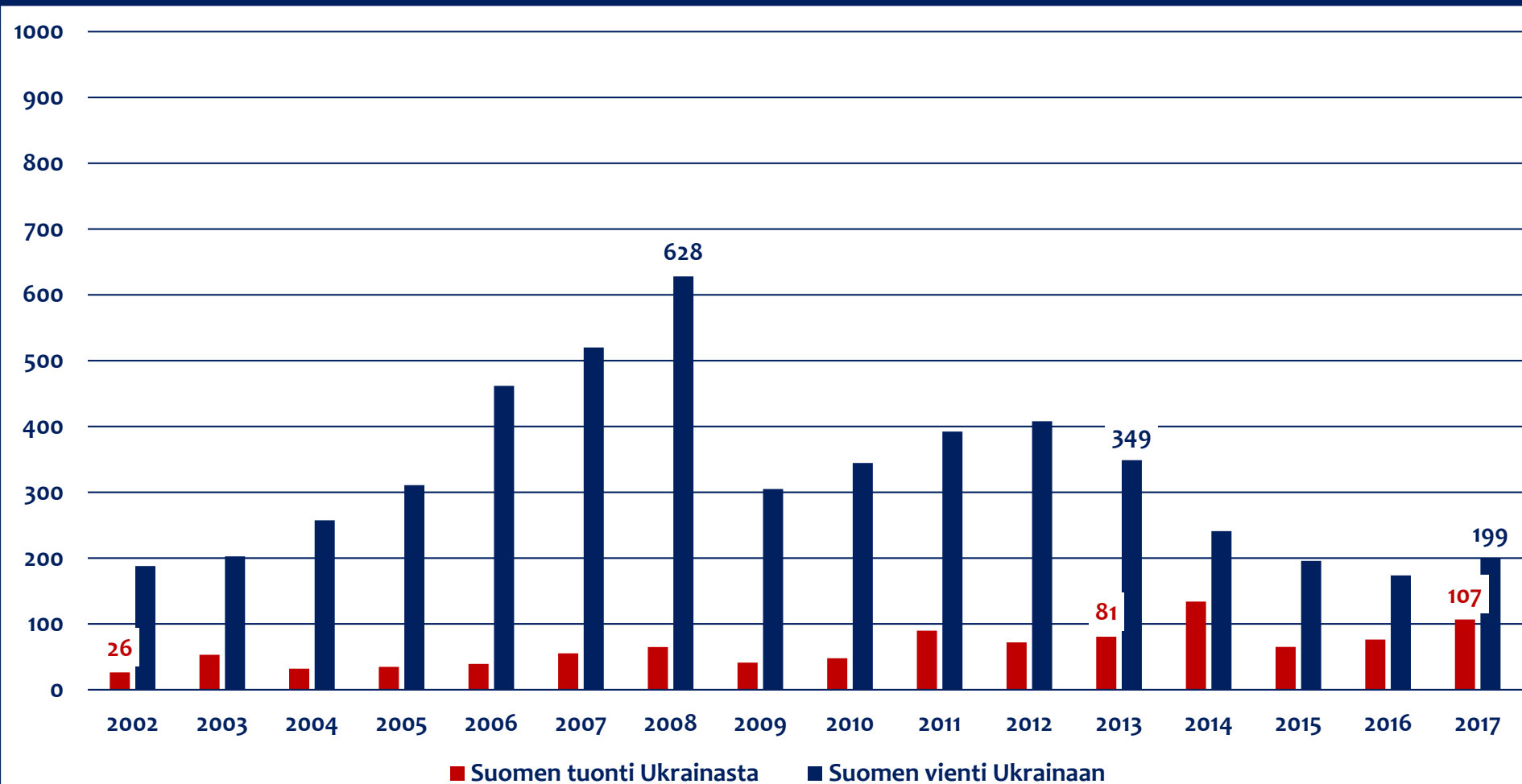
Yllä oleva taulukko antaa viitteitä siitä, että Ukrainassa on laaja harmaa talous. Laajaan harmaaseen talouteen viittaa myös Ukrainan tilastokeskus, jonka mukaan epävirallisen talouden parissa työskenteli liki 3,6 miljoonaa ukrainalaista tammi-kesäkuussa 2018 eli viidennes Ukrainan työikäisestä väestöstä.

Lähteet: Ukrainan tilastokeskus; UNCTAD; SIPRI

2) Suomen ja Ukrainan välinen kauppa

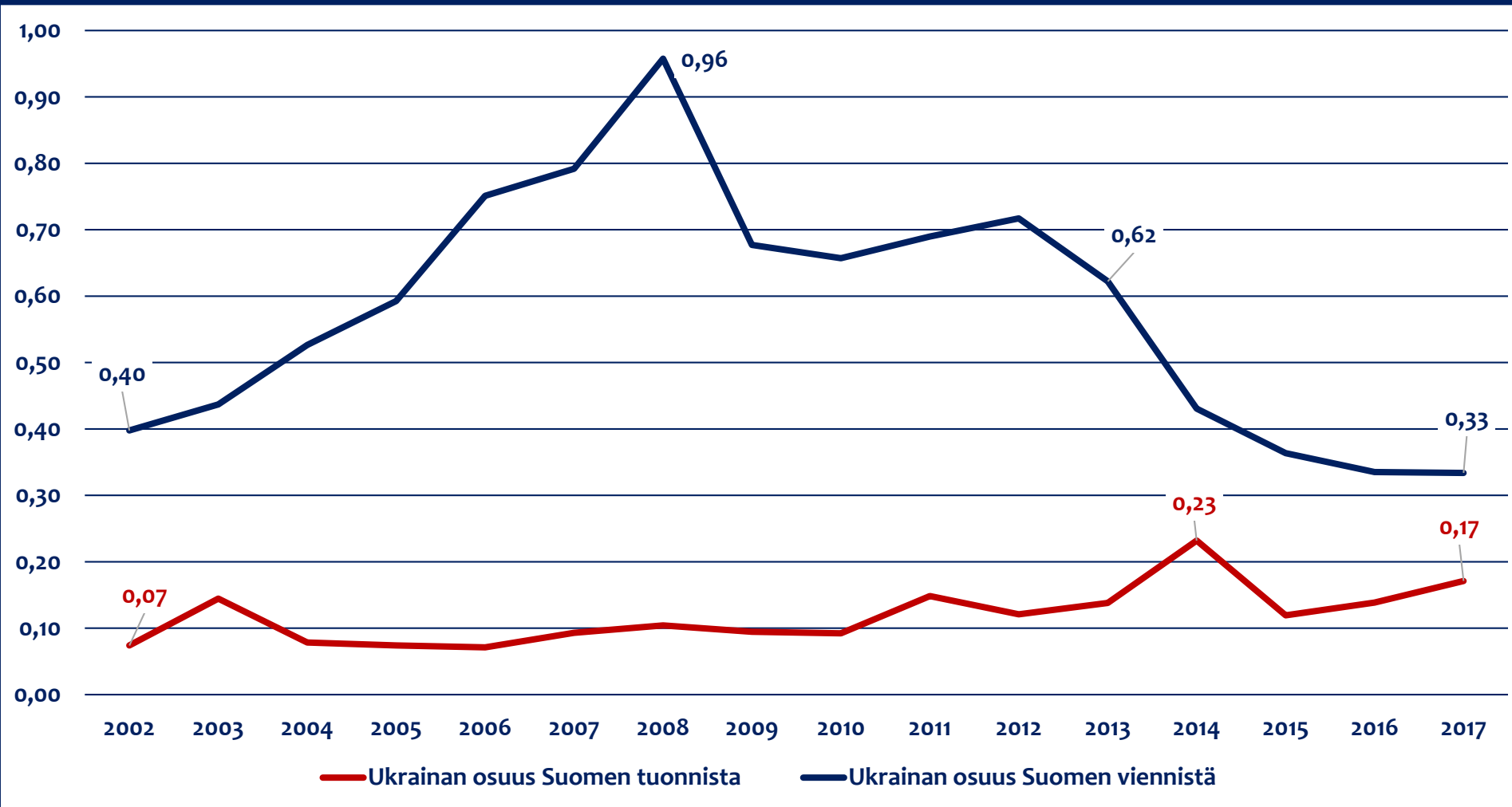

2) Suomen ulkomaankauppa Ukrainan kanssa (€ miljoonaa)

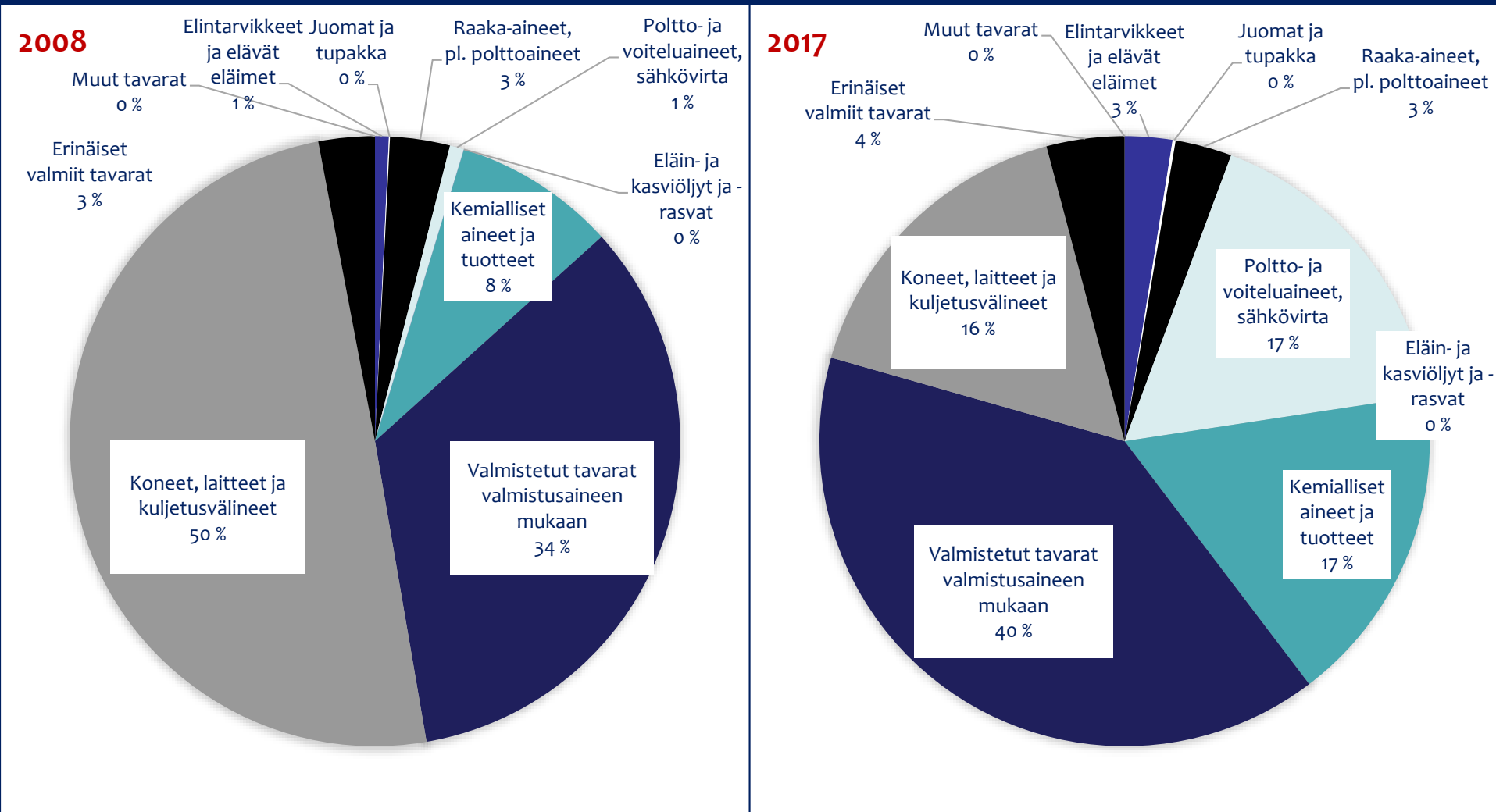
Suomen vienti Ukrainaan on laskenut voimakkaasti sekä vuodesta 2008 että vuodesta 2013. Keskinäinen kauppamme on Suomelle ylijäämäistä. Tosin ylijäämä on kaventunut viime vuosina. Tammi-heinäkuussa 2018 Suomen vienti Ukrainaan kasvoi 16% ja tuontimme Ukrainasta 36%.

2) Ukrainan osuus Suomen ulkomaankaupasta (%)

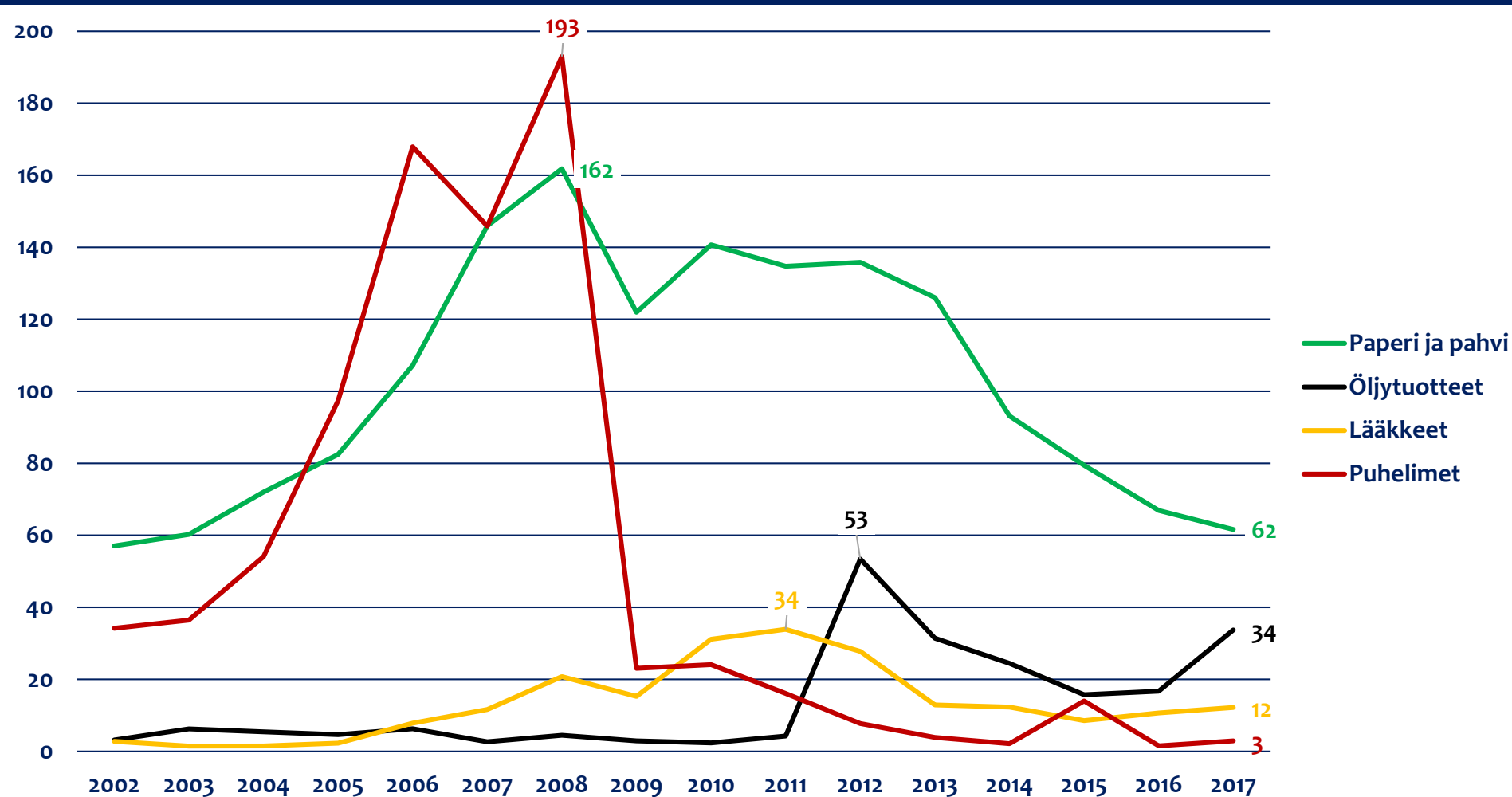
Ukrainan osuus Suomen viennistä on vaatimaton ja maan osuus on laskenut viimeisen 10 vuoden aikana. Suomenkaan taloudellinen merkitys Ukrainalle ei ole järin suuri. Suomi muodosti 0.2% Ukrainan viennistä ja 0.4% sen viennistä vuonna 2017.

2) Suomen Ukraina-viennin rakenne vuosina 2008 ja 2017

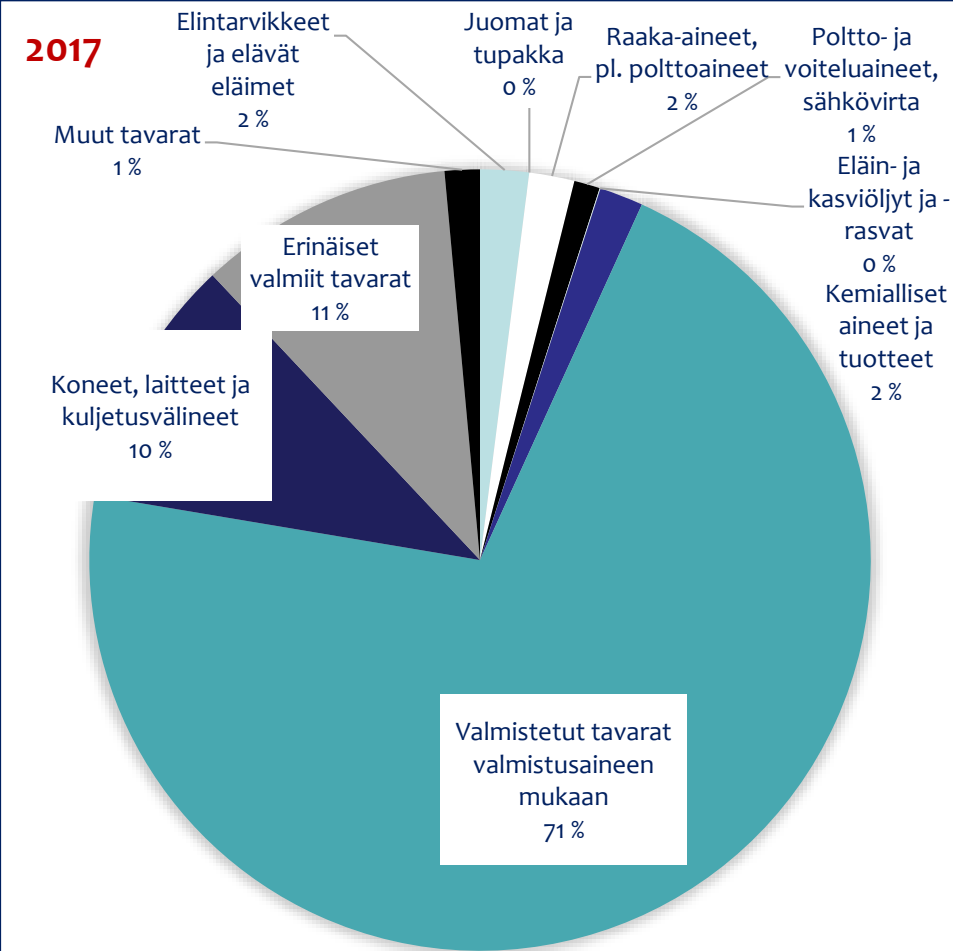
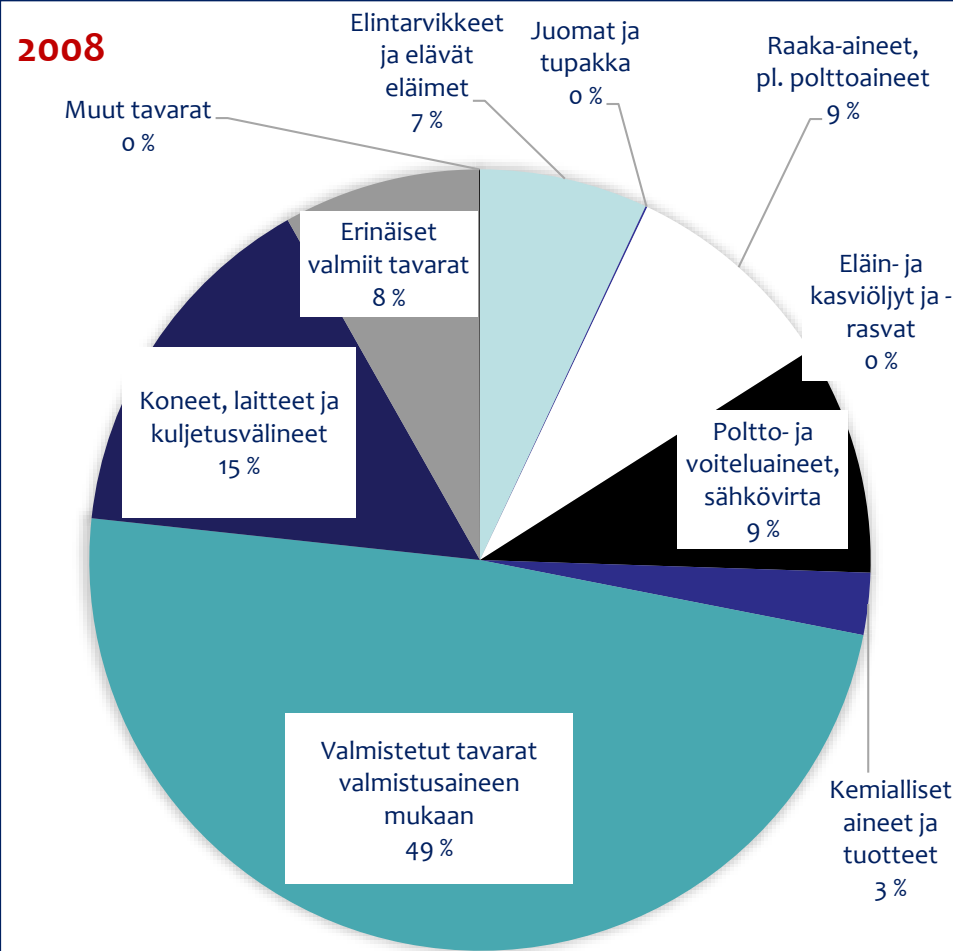
Viimeisen 10 vuoden aikana Suomen vienti Ukrainaan on muuttunut rakenteeltaan voimakkaasti. Koneiden osuus on laskenut reippaasti, kun taas polttoaineitten osuus on kasvanut huomattavasti.

2) Eräiden tuotteiden viennin kehitys Suomesta Ukrainaan (€ miljoonaa)

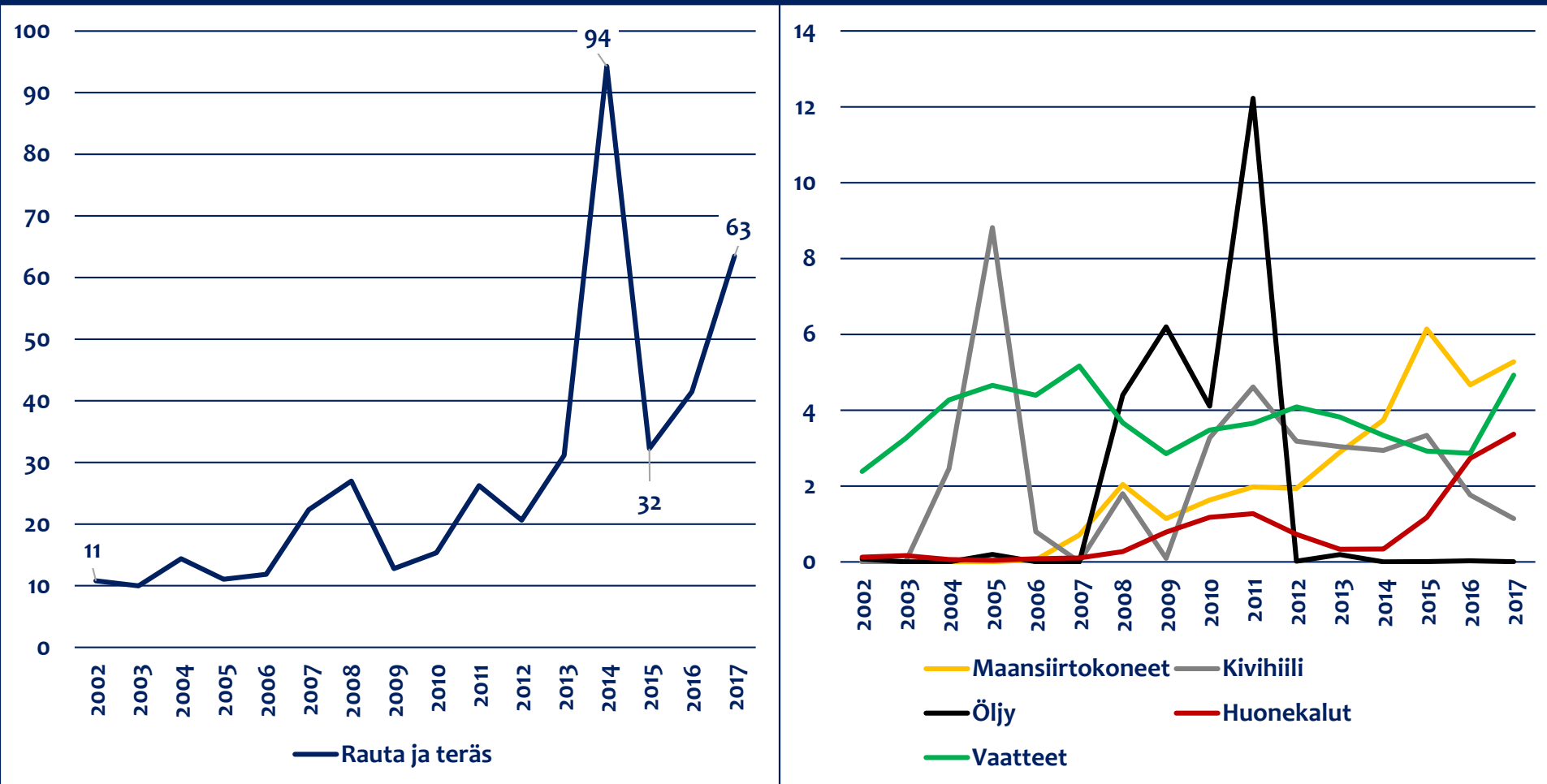
Puhelimien (kännyköiden) vienti Suomesta Ukrainaan romahti vuonna 2009. Myös paperin ja pahvin vienti Suomesta Ukrainaan on tippunut voimakkaasti vuodesta 2008. Öljytuotteiden vienti Suomesta Ukrainaan on sangen erikoinen ilmiö.

2) Suomen Ukraina-tuonnin rakenne vuosina 2008 ja 2017

Suomen tuonti Ukrainasta on taantunut entistä yksipuolisemmaksi.

2) Eräiden tuotteiden tuonnin kehitys Ukrainasta Suomeen (€ miljoonaa)

Rauta ja teräs dominoivat Suomen tuontia Ukrainasta. Muiden avaintuotteiden kohdalla on suuria vuosivaihteluita. Maansiirtokoneiden tuonti Ukrainasta Suomeen ja niiden vienti Suomesta Ukraina on erikoinen piirre keskinäisessä kaupassamme. Vuonna 2017 Ukrainasta Suomeen tuotiin maansiirtokoneita 5 miljoonalla eurolla. Samaisena vuonna Suomesta Ukraina vietiin maansiirtokoneita 8 miljoonalla eurolla.

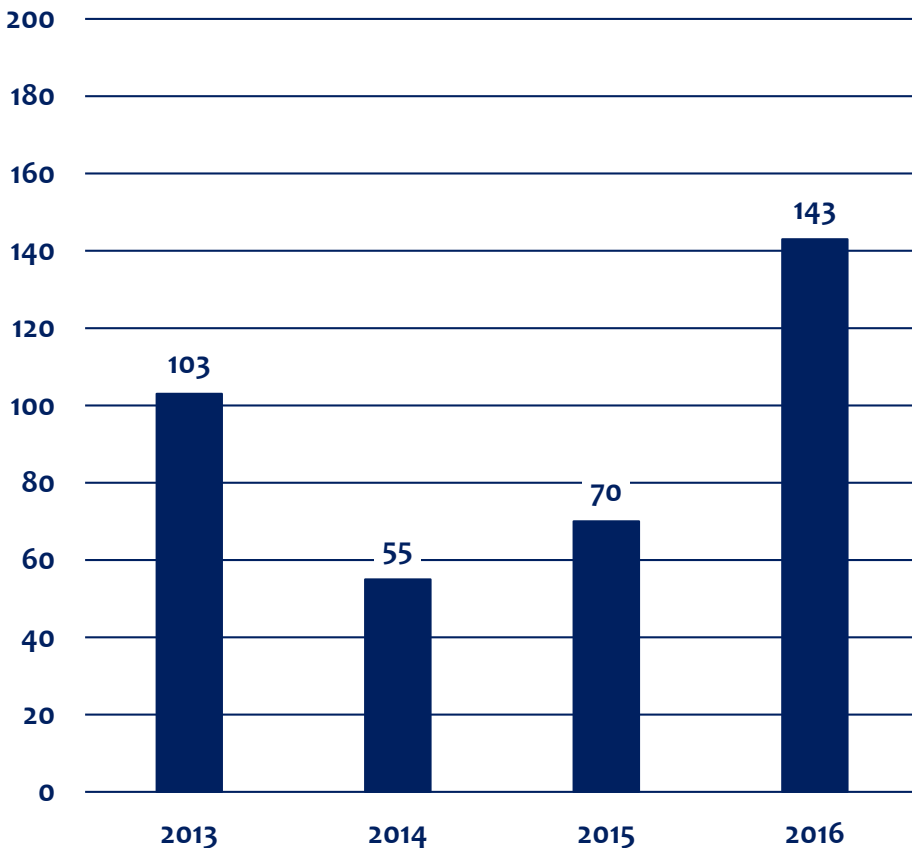
3) Suomen ja Ukrainan väliset investoinnit

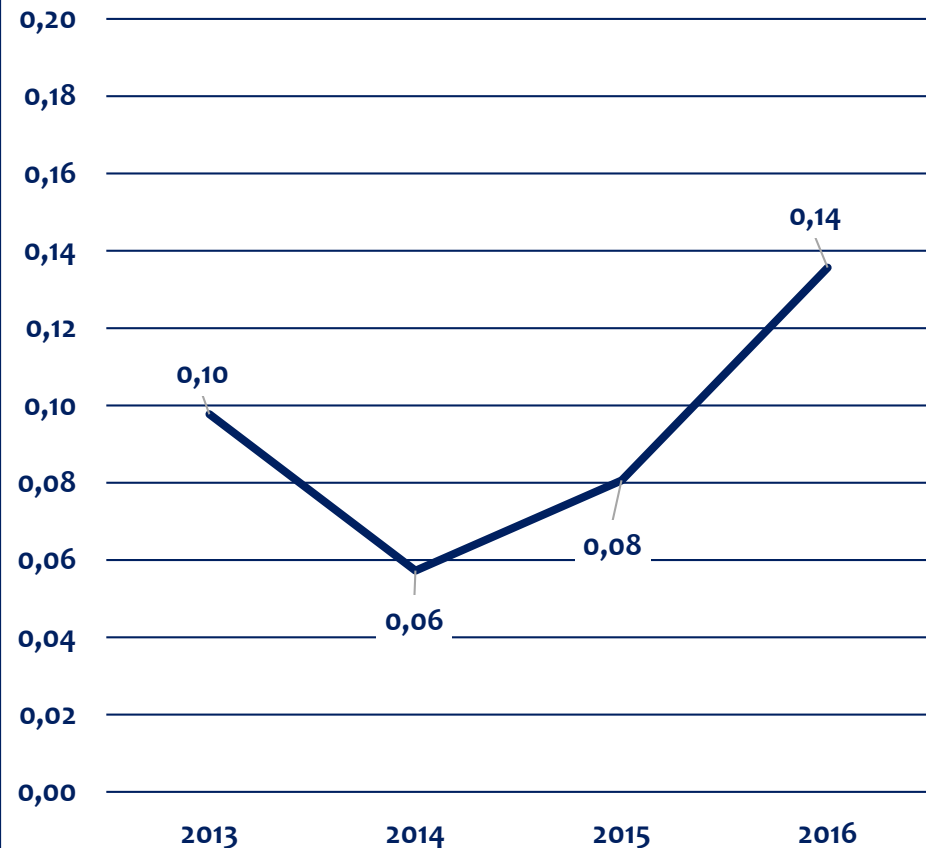
FINUA
**FINNISH UKRAINIAN
BUSINESS ASSOCIATION**

3) Suorat investoinnit Suomesta Ukraina

Suorien investointien kokonaismäärä Suomesta Ukraina (€ miljoonaa – vuoden lopussa)

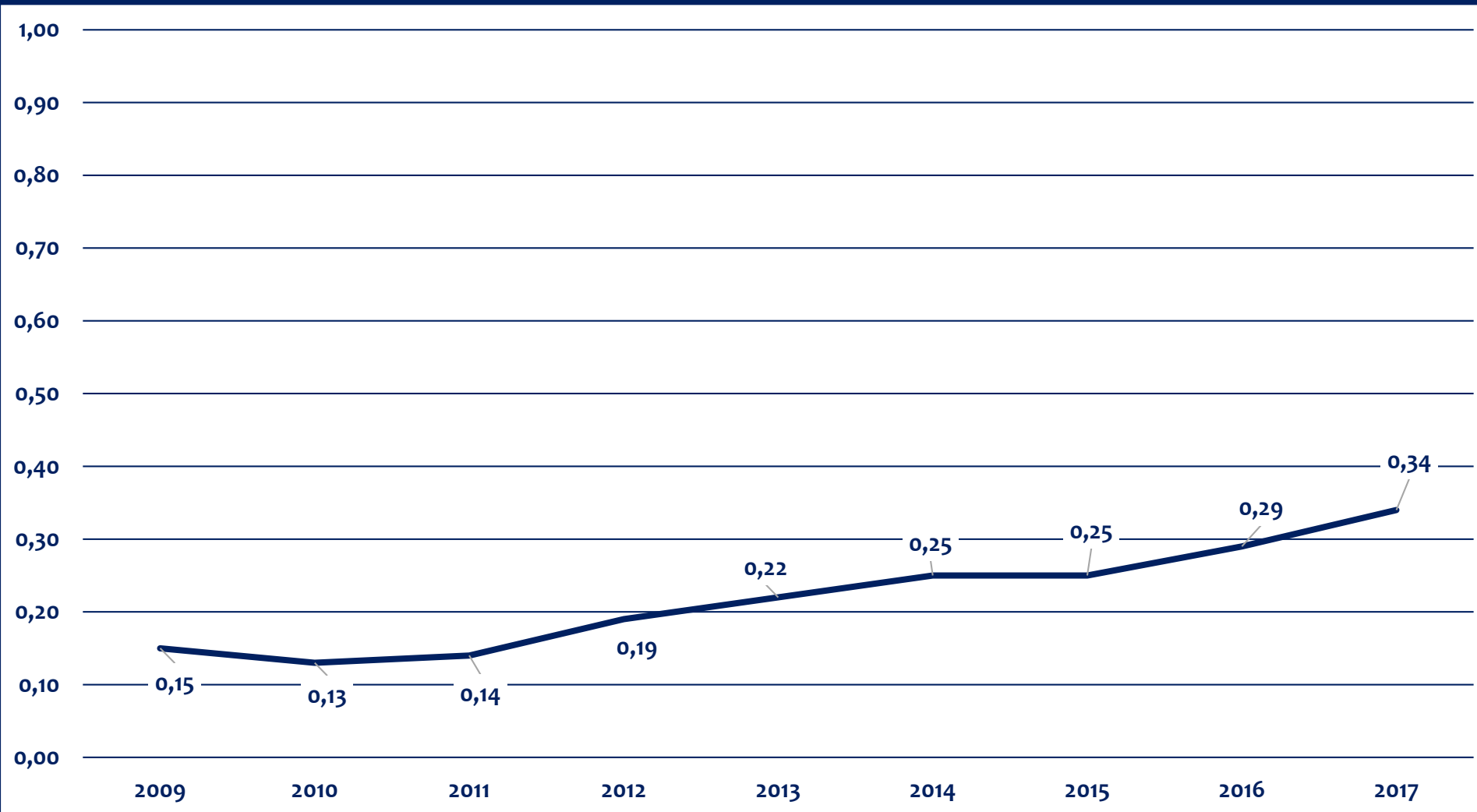
Ukrainan osuus Suomesta ulkomaille tehdyistä suorista investoinneista (%)

Ukrainan merkitys suomalaisyritysten investointikohteena on marginaalinen. Ukrainasta Suomeen ei ole Suomen eikä Ukrainan tilastokeskusten mukaan tehty lainkaan suoria investointeja.

Lähteet: Suomen ja Ukrainan tilastokeskukset

3) Suomen osuus Ukrainan saamista ulkomaisista suorista investoinneista (% - vuoden loppu)

Jopa Viron tekemät suorat investoinnit Ukrainaan ovat Suomea suuremmat.
Tosin virolaisinvestointien taustalla voi olla joskus ulkomainen (ml. suomalainen) yritys.

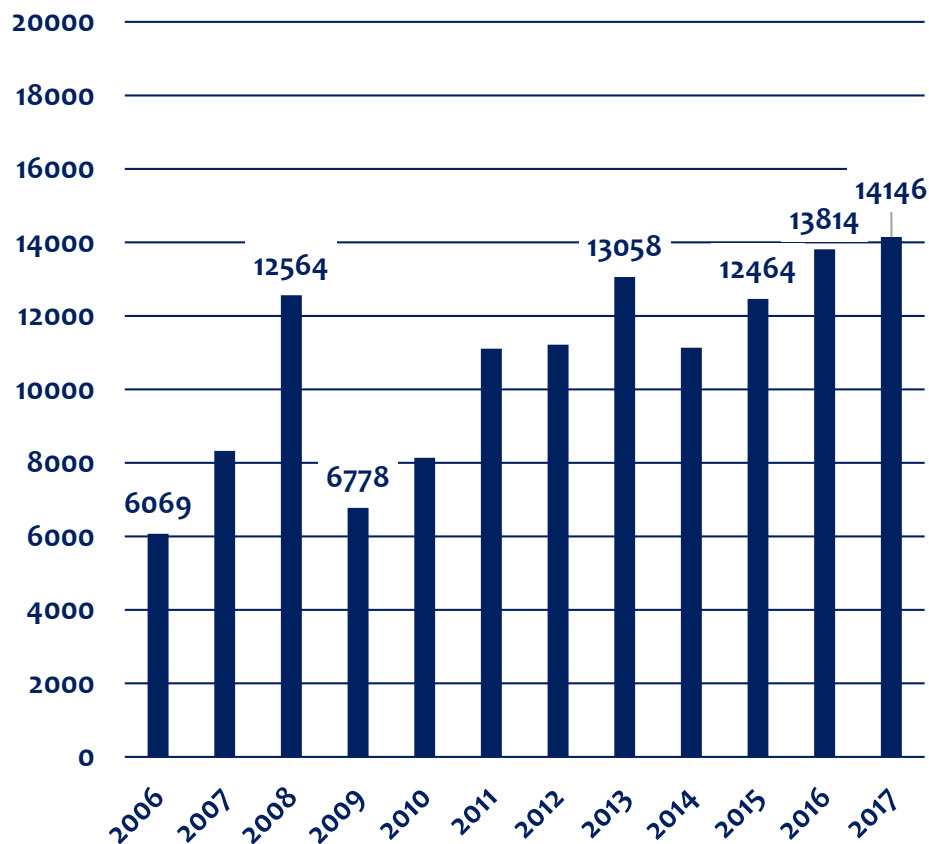
Lähde:
Ukrainan
tilastokeskus

4) Matkailu Suomen ja Ukrainan välillä

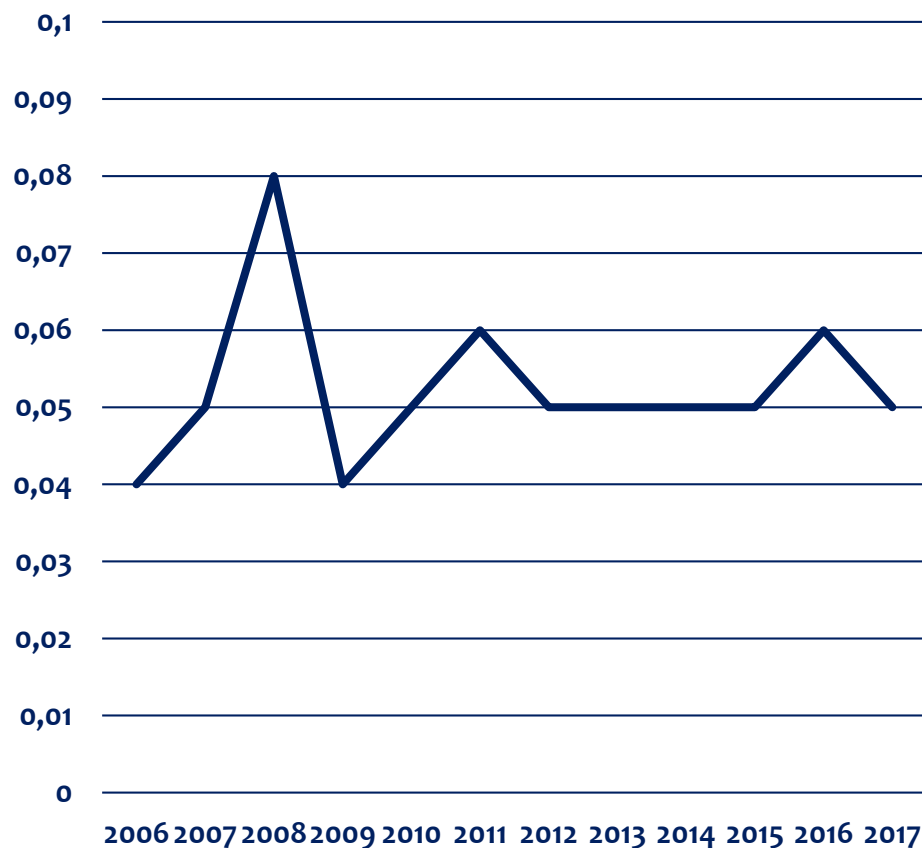

4) Ukrainalaisten matkailu Suomeen

Ukrainalaisten Suomen matkojen määrä

Suomen osuus ukrainalaisten matkoista ulkomaille (%)

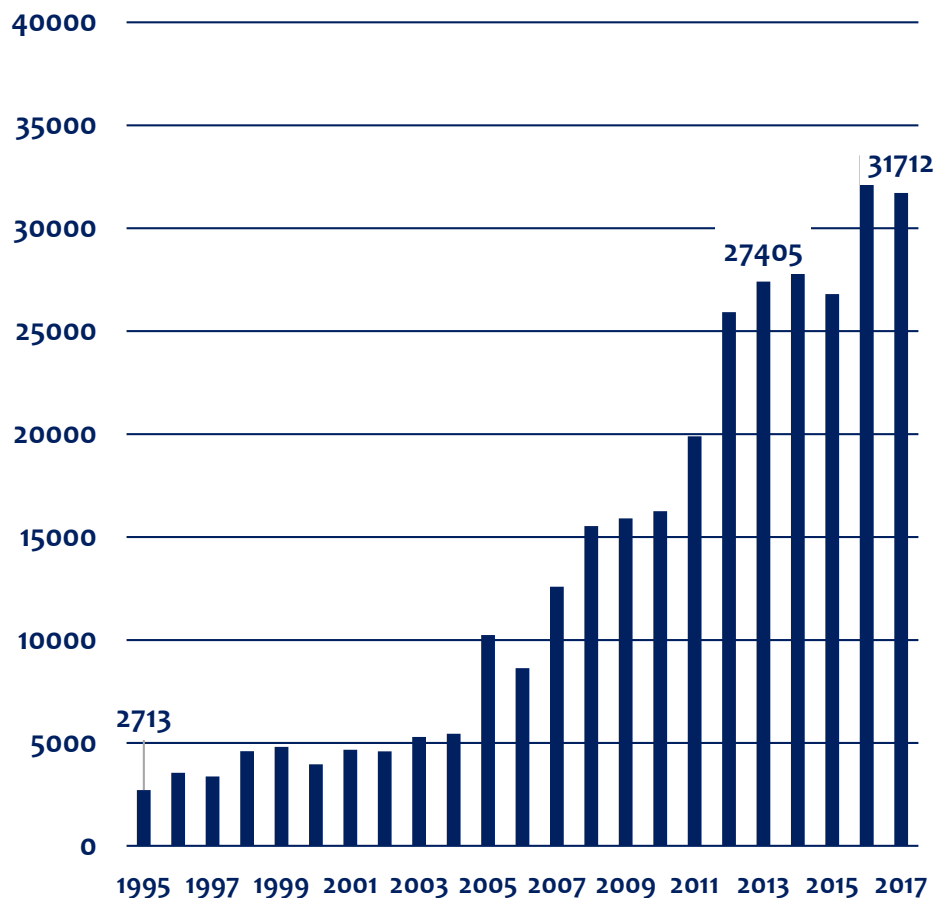

Suomi on perifeerinen matkailukohde ukrainalaisille. Vuonna 2017 vain 0,05% ukrainalaisten ulkomaan matkoista tehtiin Suomeen. Viisumivapaus on hieman lisännyt ukrainalaisten matkoja Suomeen vuonna 2017.

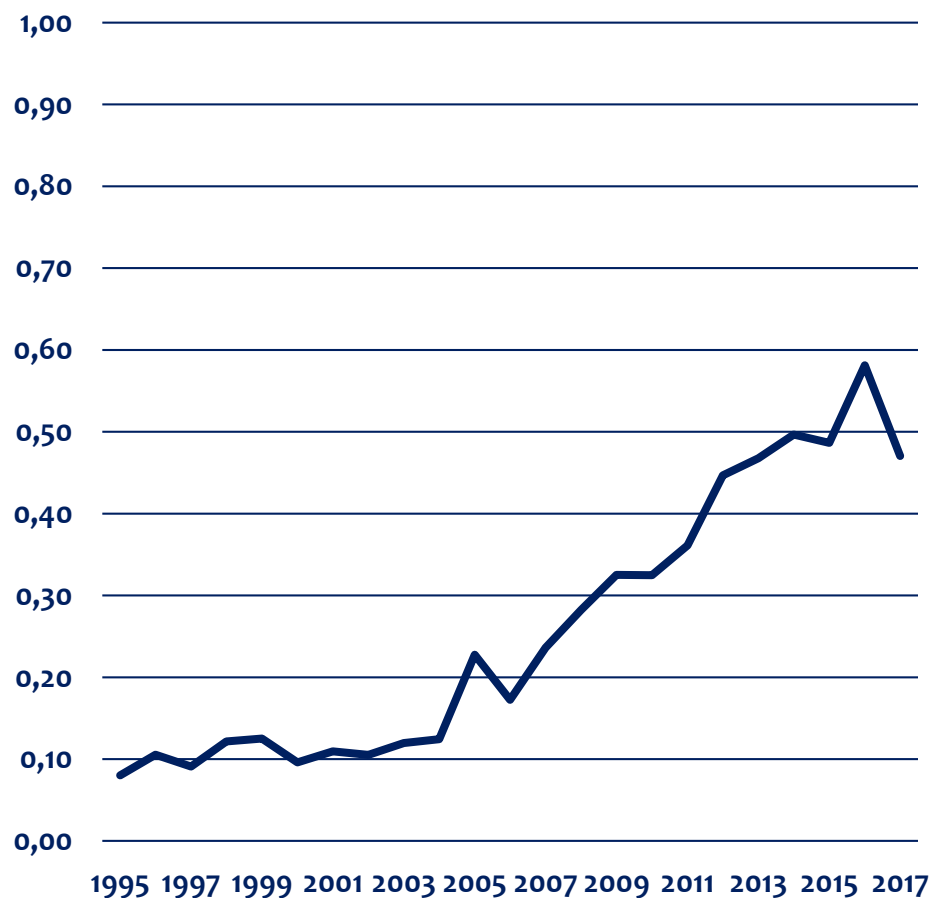
Lähde:
Ukrainan
tilastokeskus

4) Ukrainalaisten yöpymiset Suomen majoitusliikkeissä

Ukrainalaisten yöpymisten määrä Suomen majoitusliikkeissä

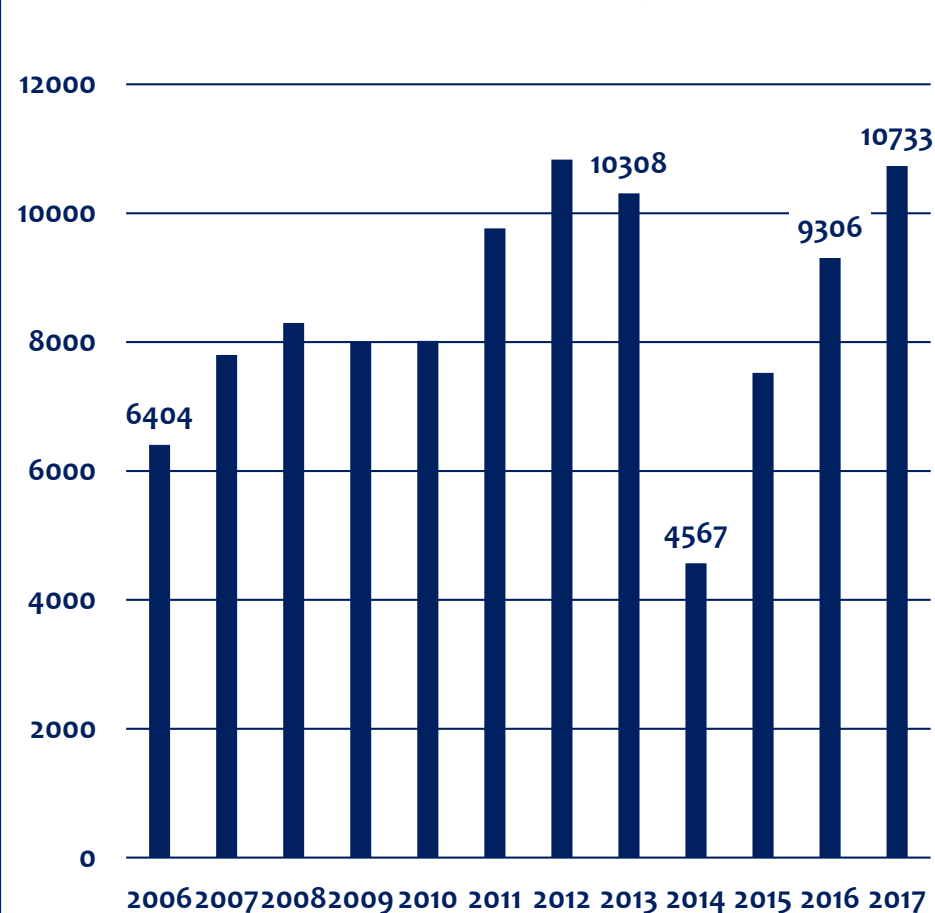
Ukrainalaisten osuus ulkomaalaisten yöpymisistä Suomen majoitusliikkeissä (%)

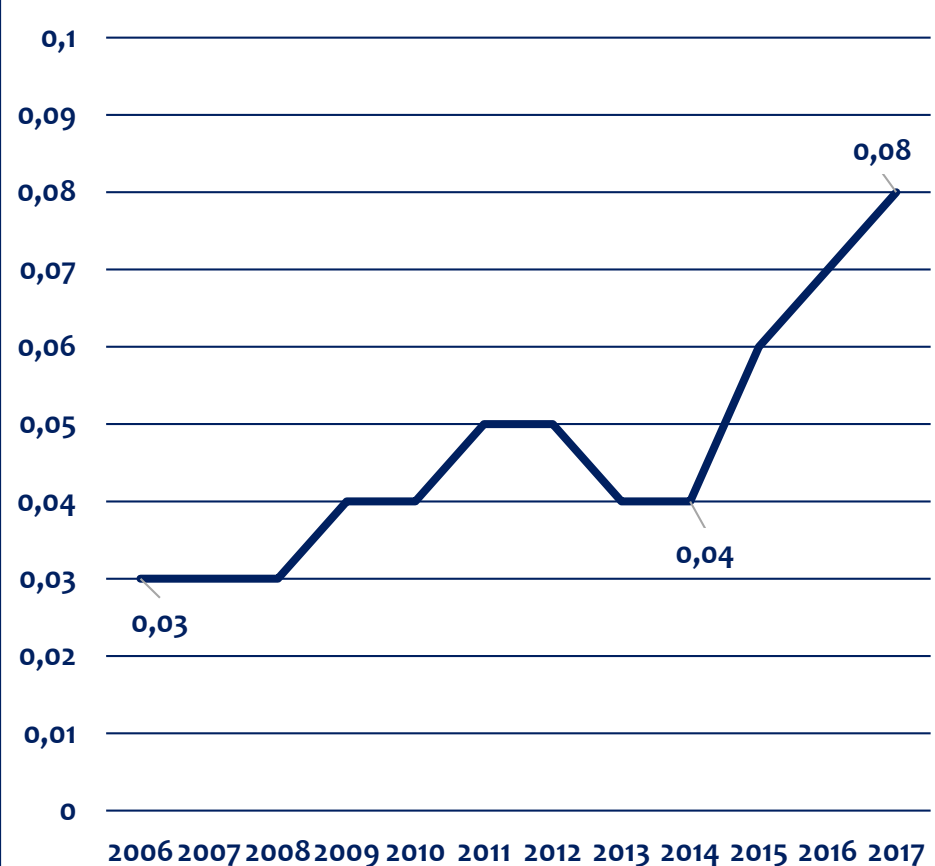
Ukrainalaisilla ei ole erityisen suurta merkitystä Suomen matkailuteollisuudelle.
Toisaalta ukrainalaisten marjanpoimijoiden merkitystä Suomen maataloudelle ei tulisi aliarvioida.

4) Suomalaisten matkailu Ukrainaan

Suomalaisten Ukrainan matkojen määrä

Suomalaisten osuus ulkomaalaisten Ukrainaan tekemistä matkoista (%)

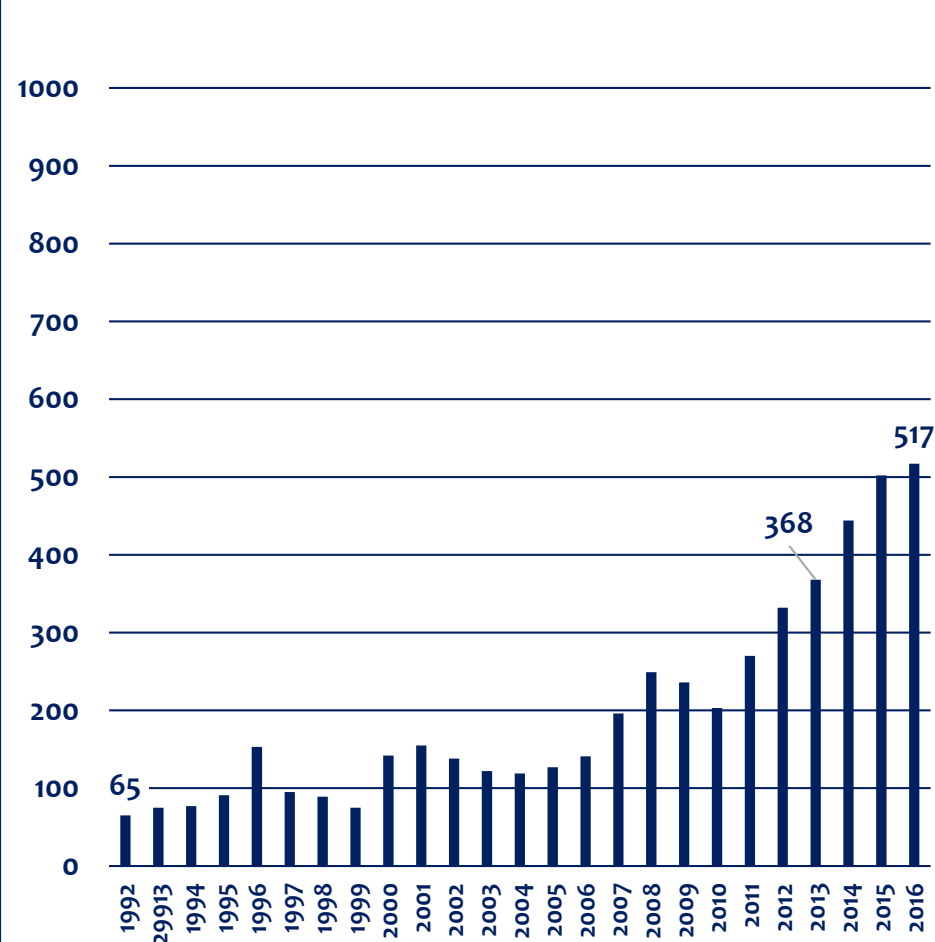
Suomalaisten matkat Ukrainaan puoliintuivat Ukrainan kriisin kärjistyttyä vuonna 2014. Suomalaiset matkailijat ovat palanneet Ukrainaan, mistä osoituksena on se, että vuoden 2017 suomalaismatkailijoiden määrä ylittää jo vuoden 2013 luvun.

5) Maahanmuutto

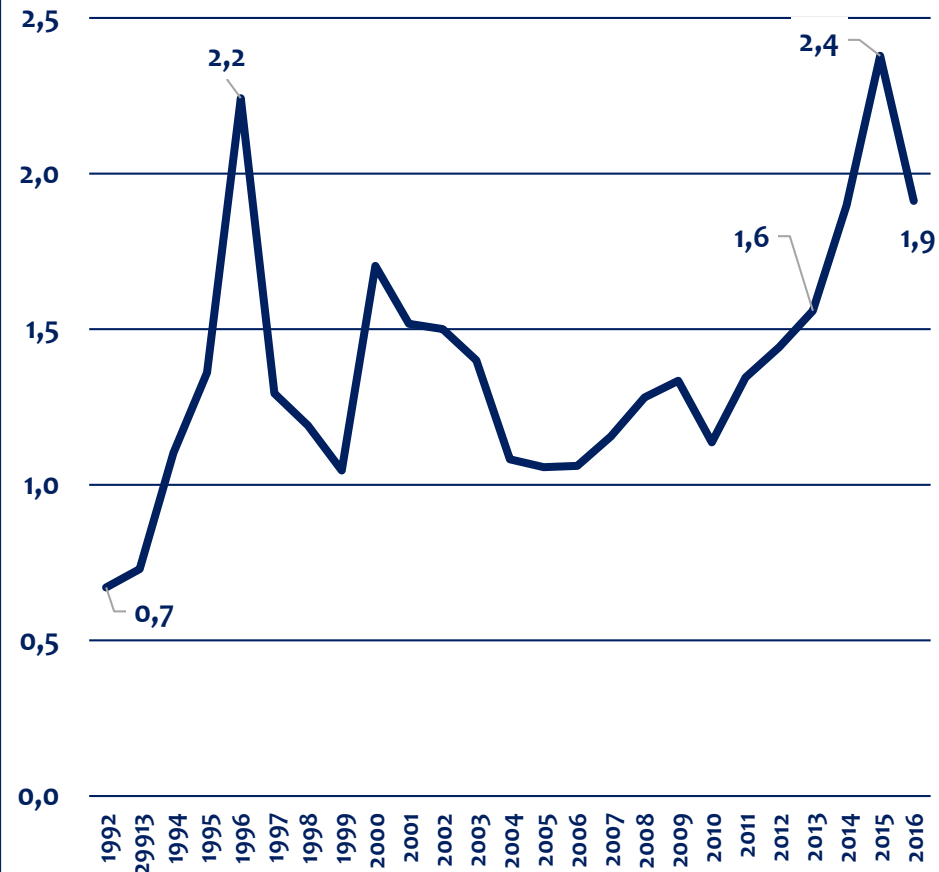

5) Maahanmuutto Ukrainasta Suomeen

Maahanmuuton määrä Ukrainasta Suomeen

Ukrainalaisten vuotuinen osuus Suomeen tapahtuvasta maahanmuutosta (%)

Suomessa asui vuoden 2017 lopussa reilu 1600 ihmistä, joilla oli sekä Suomen että Ukrainan kansalaisuus.

Lähde:
Suomen
tilastokeskus

5) Suomen suurlähetystö Ukrainassa ja Ukrainan suurlähetystö Suomessa

Suomen suurlähetystö Ukrainassa
Osoite: Strilets'ka katu 14, Kiova

Ukrainan suurlähetystö Suomessa
Osoite: Vähäniityntie 9, Helsinki

III) Suomen ja Ukrainan diplomaattisuhteitten alku 100 vuotta sitten

